

bestemmingsplan

integrale herziening buitengebied Winterswijk

gemeente Winterswijk

26 januari 2010

projectnummer 60598.04

INHOUD

TOELICHTING

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	DOELEN EN UITGANGSPUNTEN	1
1.3	HET GELDENDE BESTEMMINGSPLAN	3
1.4	HET PLANGEBIED	3
1.5	LEESWIJZER	3
2	HET WINTERSWIJKSE LANDSCHAP	4
3	BELEID VOOR HET BUITENGEBIED	10
3.1	AGRARISCH CULTUURLANDSCHAP	10
3.2	AGRARISCHE BEDRIJVEN	13
3.3	CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE	26
3.4	NATUUR	30
3.5	BOS	35
3.6	LANDGOEDEREN	36
3.7	WONEN	37
3.8	NEVENACTIVITEITEN EN HERGEBRUIK VAN BEBOUWING	42
3.9	RECREATIE EN TOERISME	50
3.10	MAATSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN	59
3.11	WATERHUISHOUDING	59
3.12	BEDRIJVGHEID	61
3.13	OVERIGE FUNCTIES	64
4	HAALBAARHEID VAN HET PLAN	67
4.1	BELEID	67
4.2	MILIEU	67
4.3	LAAGVLIEGROUTE VAN DEFENSIE	80
4.4	WATERTOETS	80
4.5	FLORA EN FAUNA	82
4.6	ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID	83
4.7	HANDHAVING	83
4.8	RETROSPECTIEVE TOETS	84
5	TOELICHTING OP DE REGELING	85
5.1	JURIDISCHE OPZET VAN HET PLAN	85
5.2	TOELICHTING OP DE BESTEMMINGEN	87
5.3	ZONE REGELS	91
5.4	ALGEMENE BEPALINGEN	93
6	PROCEDURE	97
6.1	INSPRAAK	97
6.2	VOOROVERLEG	97

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Beleidskader
- Bijlage 2: plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied Winterswijk
- Bijlage 3: Reactienota - Nota van beantwoording inspraak en vooroverleg

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Voor u ligt het ontwerpbestemmingsplan buitengebied voor de gemeente Winterswijk. De vigerende plannen voor Winterswijk-Oost en Winterswijk-West stammen uit respectievelijk 1989 en 1987. De vigerende bestemmingsplannen zijn daarmee verouderd. Dit botst met de praktijk (agrarische bedrijven die beëindigd worden, vestiging van nieuwe niet-agrarische functies en/of nevenactiviteiten) en met beleidsontwikkelingen op rijks- en provinciaal niveau (Nota Ruimte, Streekplan/structuurvisie, Reconstructieplan). Een andere reden om tot herziening over te gaan is de wettelijke eis dat bestemmingsplannen eens in de tien jaar moeten worden geactualiseerd. Bovendien is een actualisatie gewenst om de efficiency te vergroten. Het ruimtelijke beleid raakt versnipperd over veel verschillende plannen door tal van wijzigingen en herzieningen; één integraal plan is beter hanteerbaar. Al met al zijn er voldoende redenen om over te gaan tot het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied.

Vooraf aan de totstandkoming van dit bestemmingsplan is door de gemeente een Visie Buitengebied opgesteld. Hierin is in hoofdlijnen bepaald welke ontwikkelingsrichting de gemeente in het buitengebied wil stimuleren. Deze nota is vastgesteld in december 2005. Vervolgens is de Visie Buitengebied uitgangspunt geweest voor het opstellen van beleid dat in het voorliggende bestemmingsplan is opgenomen. Dit beleid is in twee discussie-avonden met het WCL-bestuur, dat optrad als klankbordgroep, besproken. Ook is het beleid op 8 februari 2006 besproken met de raadscommissie.

Om op perceelsniveau wensen te verzamelen ten aanzien van de ligging van het bouwvlak of bestemmingsvlak zijn in april 2005 inlooptijden georganiseerd waarbij een ieder zijn wensen met medewerkers van de gemeente heeft kunnen bespreken.

Mede op basis van de verzamelde wensen is het beleid vervolgens vertaald tot op het perceelsniveau en beschreven in het voorliggende bestemmingsplan.

1.2 DOELEN EN UITGANGSPUNTEN

Doelen van een bestemmingsplan

Het bestemmingsplan voor het buitengebied dient verschillende doelen.

Ten eerste biedt het bestemmingsplan rechtszekerheid. Eigenaren, gebruikers en belanghebbenden van gronden of gebouwen in het landelijk gebied krijgen door de regels die horen bij het bestemmingsplan zekerheid over de functies die op hun eigen terrein of in de omgeving van hun terreinen mogen worden uitgeoefend en de bebouwing die daar mag worden gerealiseerd.

Ten tweede biedt het bestemmingsplan inzicht in ontwikkelingsmogelijkheden die per functie worden geboden. Het gaat om uitbreiding van bebouwing, maar ook het starten van nevenfuncties of het volledig veranderen van functie.

Ten derde biedt het bestemmingsplan een bescherming van natuur- en landschapswaarden, archeologische en cultuurhistorische waarden, het woon- en leefmilieu enzovoorts.

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan buitengebied

Sinds de vaststelling van het vigerende bestemmingsplan in de jaren negentig zijn er verschillende nieuwe ontwikkelingen op het landelijk gebied afgekomen. Te denken valt

aan de opkomst van het plattelandstoerisme, de doorgaande herstructurering van de landbouw, de doorgaande schaalvergroting en verschraving van voorzieningen op het platteland en de leefbaarheid die onder druk staat.

In dit bestemmingsplan is beleid opgenomen dat anticipeert op de bovengenoemde ontwikkelingen. Bij het opstellen van dit beleid zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- het buitengebied vormt een waardevol cultuurlandschap, bestaande uit een ensemble van houtwallen, open escomplexen, weidegronden, akkers, bosgebieden, beekdalen en karakteristieke bebouwing, dat behouden en versterkt dient te worden;
- de grote natuurgebieden vormen waardevolle ecologische reservoires en tevens mogelijkheden voor ontspanning en bezinning die beschermd dienen te worden;
- fulltime dan wel parttime agrarische bedrijvigheid dient, met behoud van de landschappelijke waarden, ruimte voor continuering en ontwikkeling te krijgen, mede omdat het agrarische gebruik van gronden een belangrijke bijdrage levert aan de landschappelijke kwaliteit;
- hergebruik van vrijkomende (agrarische) gebouwen wordt aangegrepen om de leefbaarheid te bevorderen en de leegloop van het platteland tegen te gaan door de verbouwing tot nieuwe woningen of tot vestigingsplaatsen van kleinschalige innoverende bedrijvigheid;
- plattelandstoerisme vormt een nieuwe economische drager waarvoor ruimte wordt geboden op een dusdanige wijze dat de voorzieningen nauw verbonden zijn aan de rust, de kleinschaligheid en het agrarische gebruik die het gebied kenmerkt.

Sturingsfilosofie

Omdat het buitengebied van Winterswijk gekenmerkt wordt door bijzondere kwaliteit op het gebied van landschap, natuur, milieu en rust is het beleid dat in dit bestemmingsplan is opgenomen gebaseerd op het zorgvuldigheidsprincipe.

Gekozen is voor het bieden van ruime mogelijkheden zonder overbodige procedures voor activiteiten waarvan op voorhand duidelijk is dat zij geen schade kunnen berokkenen aan het woon- of leefmilieu, natuur of landschap en dergelijke.

Voor nieuwe activiteiten die een zeker risico vormen voor de in het gebied aanwezige waarden of voor belangen van derden wordt een grote mate van zorgvuldigheid in acht genomen. Er geldt een 'nee, tenzij' principe, dat inhoudt dat dergelijke activiteiten niet zonder meer zijn toegestaan, maar dat er een ontheffing voor kan worden verleend. Voor verschillende nieuwe ontwikkelingen zijn in de regels ontheffingen opgenomen, waarbij per ontwikkeling is aangegeven welk maximum er geldt. De bevoegdheid tot het verlenen van een dergelijke ontheffing ligt bij het college van Burgemeester en Wethouders. Het maximum dat in iedere ontheffing is opgenomen vormt een begrenzing van de bevoegdheid van het college.

Bij beoordeling van een aanvraag om een ontheffing wordt onderzoek verricht naar de waarden die op het betreffende perceel en haar omgeving voorkomen. Afhankelijk van deze waarden wordt bepaald in hoeverre de nieuwe ontwikkeling wordt toegestaan. Dit vormt maatwerk per locatie. Het college van Burgemeester en Wethouders zal daarom niet per definitie het maximale waartoe zij bevoegd is ook daadwerkelijk toestaan.

Voor nieuwe activiteiten die een wezenlijke verandering vormen voor de situatie ter plekke zijn Burgemeester en Wethouders bevoegd een wijzigingsplan op te stellen. Ook deze bevoegdheid is begrensd. Ook bij de toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid zal het college maatwerk leveren dat is toegesneden op de aard van de betreffende locatie.

1.3 HET GELDENDE BESTEMMINGSPLAN

Voor het buitengebied van Winterswijk gelden momenteel twee moederplannen:

- Winterswijk-West:
Op 29 oktober 1987 werd het plan door de gemeenteraad van Winterswijk vastgesteld. Dit plan werd vervolgens behoudens enkele onderdelen op 14 juni 1988 door Gedeputeerde Staten van Gelderland gedeeltelijk goedgekeurd. Door het Koninklijk Besluit van 3 juni 1991 kreeg het plan rechtskracht op die datum.
- Winterswijk-Oost:
Op 26 oktober 1989 werd het plan door de gemeenteraad van Winterswijk vastgesteld. Dit plan werd vervolgens behoudens enkele onderdelen op 15 juni 1990 door Gedeputeerde Staten van Gelderland gedeeltelijk goedgekeurd. Door het Koninklijk Besluit van 24 april 1992 kreeg het plan rechtskracht op die datum.

In verband met de uitspraak van de Kroon is een correctieve herziening van het bestemmingsplan in procedure gebracht. Die herziening is op 24 september 1998 door de gemeenteraad vastgesteld en op 18 mei 1999 door Gedeputeerde Staten van Gelderland goedgekeurd.

Verder zijn in de loop van de tijd verschillende partiële bestemmingsplannen in procedure gebracht of is bebouwing gerealiseerd met toepassing van artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO).

1.4 HET PLANGEBIED

Het voorliggende bestemmingsplan heeft betrekking op het gehele buitengebied van de gemeente Winterswijk, inclusief de bebouwingsconcentraties van de buurtschappen Meddo, Woold, Kotten, Miste, Huppel, Ratum, Henxel, Brinkheurne en Corle.

Het beleid ten aanzien van de verblijfsrecreatieterreinen is in afwachting van een verdere visievorming. Op basis hiervan zijn deze terreinen vooralsnog buiten het bestemmingsplan buitengebied gelaten en blijft het vigerende plan Verblijfsrecreatieterreinen volledig van kracht.

1.5 LEESWIJZER

In de toelichting wordt het plangebied nader beschreven en worden de gemaakte keuzes uitgewerkt. In hoofdstuk 2 en 3 wordt duidelijk gemaakt wat het beleid is met betrekking tot de verschillende functies die voorkomen in het plangebied. Hoofdstuk 4 behandelt de haalbaarheid (en daarmee uitvoerbaarheid) van het plan. Hoofdstuk 5 gaat in op de juridische vertaalslag van het uiteengezette beleid uit de voorgaande hoofdstukken. Hoofdstuk 6 ten slotte geeft aan welke procedure is doorlopen en wat de resultaten van de inspraak en het vooroverleg zijn.

Omdat gekozen is voor een kernachtige opzet zijn velerlei stukken opgenomen als bijlage.

Na de toelichting volgen de regels en de bijbehorende bijlagen, gevolgd door de verbeelding.

2 HET WINTERSWIJKSE LANDSCHAP

Door inwendige krachten in de aardkorst is het oostelijk deel van de Achterhoek omhoog geduwd. Hierdoor ontstond een relatief hoog plateau: het Oost-Nederlands plateau. Door insnijding door geulen en dalen zijn diverse kleinere plateaus ontstaan. Door de krachten van het ijs is het plateau geërodeerd en afgevlakt. De eerste bewoners zullen zich vermoedelijk langs de randen van de dekzandkoppen en dekzandruggen gevestigd hebben, omdat zowel de beekdalen als de hooggelegen plateaus te nat waren (door de ondergrond). Het fijne en grillige reliëf leidde tot een sterk verspreide bewoning. Dergelijke droge plaatsen waar geen zwaar bos (met bruine bosgronden) aanwezig was, zijn benut voor de aanleg van akkers. De natuurlijke vruchtbaarheid was betrekkelijk groot.

De akkers, genaamd essen, zijn ontwikkeld op de goed ontwaterde dekzandruggen en –koppen langs de hellingen van de plateaus en in de (vrijwel) geheel opgevulde erosiedalen. Op de eigenlijke plateaus komen (door de ondergrond) vrijwel geen essen voor aangezien het hier te nat was. In het zuidelijk gedeelte zijn opvallend veel essen in de hellingzone van onder meer het plateau van het Woold ontstaan. In het noorden liggen ook essen op dekzandruggetjes in opgevulde erosiedalen.

Door het gebrek aan vruchtbare grond, goed te bewerken grond en de overvloed aan natte gronden moest de productie geïntensiveerd worden. Dit kon door de ontwikkeling van de schaarploeg op wielen en een planmatige bemesting van de akkers. De hoeveelheid geproduceerde potstalmest was bepalend voor de oppervlakte bouwland die bebouwd kon worden. Daarvoor waren dus ook heel veel heideplaggen nodig. Dit bemestingssysteem komt erop neer dat het weghalen van materiaal op heidevelden en uit bossen (strooisel) grote gebieden verarmde ten gunste van de kleine oude bouwlanden.

Door het opbrengen van lagen potstalmest is de bolronde vorm van de essen ontstaan. De kleinschalige landbouw bleek zeer kwetsbaar te zijn toen de import van granen uit het buitenland opkwam. De Winterswijkse boer moest nieuwe wegen zoeken waarbij hij zich meer op veeteelt ging toeleggen. Vele akkers werden grasland; veehouderij werd de hoofdzaak. De verbouwde rogge en haver werden veevoeder. Zo ontstond in de 19^e en 20ste eeuw een gemengd bedrijf, waarbij de akkerbouw in dienst stond van de veeteelt (met name melkveehouderij).

In 1880 kwam de kunstmest wat ingrijpende veranderingen in de agrarische bedrijfsvoering met zich mee bracht. Het bedrijf werd minder afhankelijk van dierlijke mest. Daardoor kon ook gedacht gaan worden aan ontginning van de woeste gronden. Heide was niet meer nodig voor de potstal en kon dus ontgonnen worden. Heide werd omgezet in grasland waarbij de vele vennetjes werden aangeplempt of in veedrinkplaatsen werden veranderd. Hierbij ontstonden het heide- en broekontginningenlandschap en het broek- en goorontginningenlandschap. Door de ontginningen kreeg de wind weer vrij spel op het zand, waardoor akkerbouwland onder zand verdween. Om dit verder te voorkomen zijn rond essen veelal houtwallen aangelegd. Dit diende eveneens om grazend vee tegen te houden.

Uitsnede van de historische atlas van het buitengebied rond Winterswijk rond 1850

In die tijd waren betere afspraken nodig tussen de gebruikers van de landbouwgronden, waardoor de “markegenootschappen” zijn opgericht. Buitenstaanders werden van de essen gehouden. De productie ging omhoog en de handel in goederen kwam op gang.

Het Winterswijkse landschap is onder invloed van de veranderingen in de landbouw na 1945 sterk veranderd. Dit leidde tot aantasting van natuur en landschap. Ook uitbreiding van kernen, recreatie en ontgroningen hebben bijgedragen aan het veranderende landschap.

Landschapstypen

Het huidige landschap bepaalt de kenmerkendheid, beleefbaarheid en identiteit van het buitengebied. In het buitengebied van Winterswijk worden de volgende landschapstypen onderscheiden:

Het oude hoevenlandschap (ook wel kampenlandschap genoemd)

Dit landschapstype wordt vooral gekenmerkt door het (vroeger) voorkomen van hagen, boomsingels, houtwallen, en dergelijke. Daardoor bestond er een grote beslotenheid in het landschap. De inrichting van dit landschapstype stamt uit de 19^e eeuw.

De gedeelten van het Winterswijkse buitengebied, die al voor de grote ontginningen van het einde van de 19de en de eerste helft van de 20ste eeuw in cultuur waren, worden tot het oude hoevenlandschap gerekend. Het oude hoevenlandschap is gelegen rond de beken die door het buitengebied lopen.

Verspreid in het oude hoevenlandschap lopen een aantal essengordels. Deze zijn gelegen bij Ratum-Huppel-Meddo, Kotten-Brinkheurne-Woold. Hierbij zijn met name kleine lijn-vormige landschapselementen te vinden. De aanwezige essen binnen dit landschapstype hebben een open karakter gekregen door het verdwijnen van het dichte net van houtwallen en hakhoutbosjes. Oorspronkelijk lagen de boerderijen aan of in de buurt van een essencomplex.

Enige algemene kenmerken zijn:

- een grote mate van kleinschaligheid in de akkergebieden die door de beplanting nader geaccentueerd wordt;
- de aanwezigheid van veel opgaande begroeiing in de vorm van perceel- en erfbeplantingen, bossen en bosjes;
- een reeds van nature aanwezig microreliëf, dat door de mens nader is geaccentueerd (de glooiende essen en steilranden);
- de beekdalen;
- de onregelmatige en vaak ook bochtige perceels- en kavelvormen;
- op enkele plaatsen grote open essencomplexen;
- de grootschalige heidevelden.

In dit oude hoevenlandschap liggen de oude, streekeigen boerderijen waaronder de scholtegoederen. Landbouw en landschap waren sterk met elkaar verweven. De vroegere verhouding tussen bouwland en grasland en de kleinschalige afwisseling van dit bodemgebruik is gewijzigd. Andere landbouwmethoden leidden tot ander gebruik van het land. Veel houtwallen zijn bijvoorbeeld geruimd om de percelen aan te passen aan de grotere machines met als gevolg een schaalvergroting van het landschap.

Het scholtegoederenlandschap is een bijzondere vorm binnen het oude hoevenlandschap waarbij de historie van de scholtegoederen een belangrijke rol speelt. Vanaf de middeleeuwen nam het grootgrondbezit een belangrijke plaats in binnen de toenmalige maatschappij. De gronden waren van wereldlijke of geestelijke leiders en werden bewerkt door horigen. Om de controle op de gronden, de horigen en de productie te verbeteren werden kleine centra gesticht rond een hof. Een dergelijke hof bestond uit een grote boerderij met daarbij vaak een molen, korenschuur(spieker) en bijvoorbeeld een brouwerij. Op de hof woonde een scholte of meier die aanvankelijk ook horig waren maar zich later steeds zelfstandiger als hereboer gingen opstellen.

In de 16e en 17e eeuw ging de oorspronkelijke betekenis van de scholte verloren, maar de titel met de speciale juridische en maatschappelijke positie bleef bestaan mits de scholteboer woonachtig was op een welvarend hofhorig goed. In de loop van de eeuwen varieerde de welvaart door invloeden van buitenaf zoals oorlogen en nieuwe wetten. Zo was in de eerste helft van de 19e eeuw de welvaart het grootst omdat de graanimport uit het buitenland was weggevallen. Later ging het een stuk slechter omdat het Nieuw Burgerlijk Wetboek van 1838 bepaalde dat niet alleen het oudste kind erfde, maar alle kinderen. Daardoor trad versnippering van de gronden op. Een tegengesteld proces was de verdeling van de markegronden, waardoor de scholtegoederen behoorlijk in omvang toenamen.

De scholtegoederen vielen vooral op door grote oppervlakten bos, houtwallen en singels. Aan het beheer van de bossen werd door de scholten veel aandacht besteed. Door toepassing van het zogenaamde “plentersysteem”, waarbij geen kaalkap werd toegepast,

maar de oudste meest bruikbare stammen werden weggekapt en het bos zich kon herstellen, behielden deze bossen een vrij natuurlijk karakter.

Het heide- en broekontginningenlandschap

Dit landschapstype wordt gekenmerkt door de rechte lijnen, die bij de modernere ontginningswerkzaamheden favoriet waren. Soms zijn kavelgrenzen geaccentueerd door houtwallen.

Winterswijk werd in de 19de eeuw voor een groot deel bedekt met heidevelden. Namen als Grote Veld (zowel in Corle als in Kotten), Tuunternveld, Vosseveld, Meddosche veld en Masterveld herinneren er aan. Onder andere door de invoering van de kunstmest zijn aan het eind van de 19^e eeuw en in het begin van de 20^e eeuw bijna alle heidevelden ontgonnen. Bestond in 1880 nog 36% van het oppervlak van de gemeente Winterswijk uit deze zogenaamde woeste gronden, tegenwoordig is er nog niet 1% van over. Dit landschapstype is te vinden direct aansluitend aan het oude hoevenlandschap. Vanuit het oude hoevenlandschap is de heide ontgonnen.

Karakteristiek voor het landschap dat na de ontginning ontstond is:

- de rechtlijnige structuur van ontsluiting en kavelindeling;
- de grootschaligheid. Veel solitaire bomen zijn er niet. Op perceelsgrenzen werden wel smalle dennen-, beuken- of eikensingels gehandhaafd, maar tegenwoordig is het merendeel van deze singels niet meer aan te treffen;
- het bodemgebruik is overwegend grasland en bos (hoofdzakelijk naaldbos). De bossen zijn vooral ten behoeve van de mijnhoutproductie aangelegd.

De enige afwisseling in dit open landschap bestaat uit opslag van Berken, Eiken en Wilgen met braam- en bremstruwelen en ruigtekruiden op overhoekjes, perceelsgrenzen en wegbermen. In het Masterveld kunnen nog restanten van heidevelden en enkele vennen worden aangetroffen. De twee grotere veengebieden staan op het kaartje aan het einde van deze paragraaf apart aangegeven.

Het broek- en goorontginningenlandschap

Dit landschapstype wordt gekenmerkt door een regelmatige verkaveling (blokverkaveling). De ontwatering die in het kader van de markescheiding werd doorgevoerd, gaf de mogelijkheid deze gronden in gebruik te nemen. Dit landschapstype is te vinden in het westen van Winterswijk, nabij Bredevoort. Het is een laag gelegen en vlak gebied met een heel eigen karakter. Tot dit gebied behoort o.a. omgeving Groote goor en Bunnikgoor. Onder invloed van voedselrijk grond-, drang- en overstromingswater kon zich hier voedselrijk en matig voedselrijk veen vormen. Na ontginning ontstonden de broeken en goren, die gekenmerkt werden door:

- de rechtlijnige structuur van wegen en kavels;
- de lange, smalle percelen, die meestal met Els, Wilg en/of Populier werden omzoomd;
- het ontbreken van bebouwing;
- overheersen van gras- of hooiland.

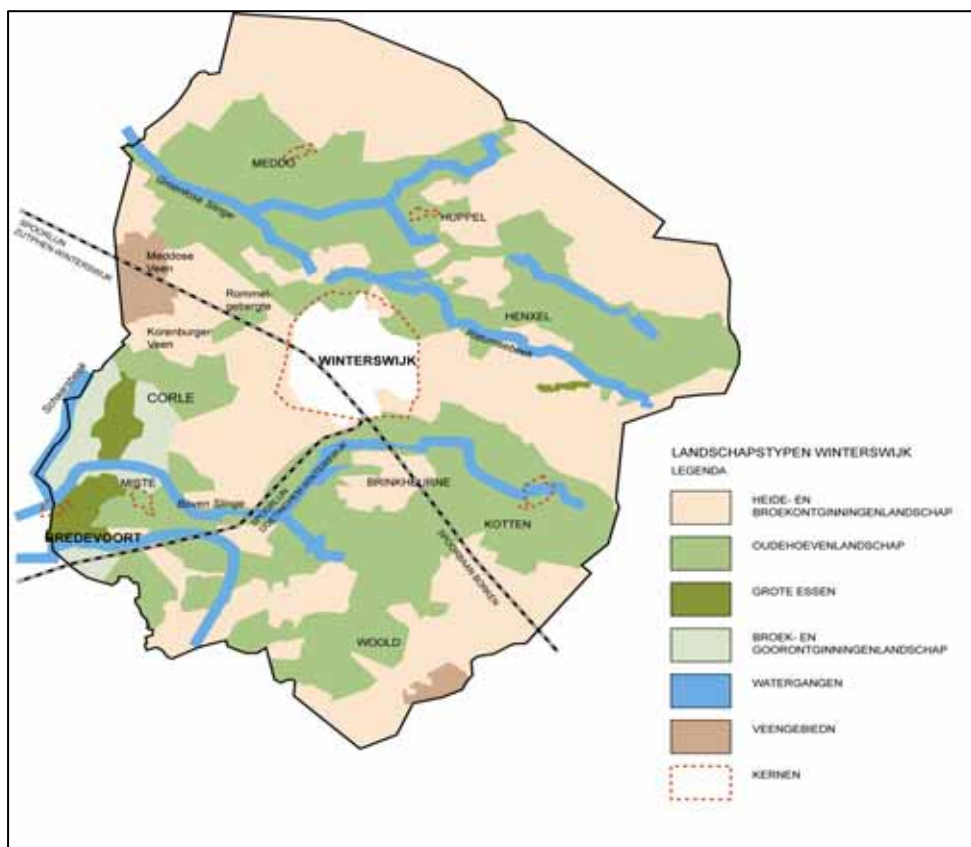
Binnen het broek- en goorontginningenlandschap is het essenlandschap gelegen van de essengordel Corle-Miste-de Haart. Deze essengordel betreft grote oude bouwlandcomplexen met een open karakter en hoogteverschil ten opzichte van de omgeving doordat

hier in de loop van de tijd plaggen werden opgebracht. Kenmerkend is de lijnvormige opgaande beplanting langs de randen en de bebouwing die in een ring om de es ligt.

Langs de rechte wegen en paden, maar ook op overhoekjes en niet ontgonnen stukjes veen kon een weelde aan struiken en vaak hoogopschietende kruiden aangetroffen worden. Ingrijpend zijn de maatregelen geweest die in het kader van schaalvergroting en intensivering genomen zijn. De ontwatering werd nog verder verbeterd, waardoor vele ondiepe sloten en greppels overbodig werden. Kleine percelen werden aaneengesloten, heggen en struwelen werden opgeruimd en de bloemenrijke hooilanden verdwenen door bemesting en/of herinzaai. De ontwatering is tegenwoordig zover doorgevoerd, dat op plekken, die ooit de natste in Winterswijk waren, in de zomer maïsvelden zijn aan te treffen.

Grote essen

Op onderstaand kaartje zijn 2 grote escomplexen aangegeven, omdat deze een groot open karakter hebben. De overige essen vallen veelal binnen het oude hoevenlandschap en zijn daarom niet op onderstaand kaartje aangegeven.

De voorkomende landschapstypen in het buitengebied van Winterswijk

Tot slot

Bovenstaande weergave van het Winterswijkse landschap laat zien hoe het landschap in de loop der eeuwen is ontstaan en wat het zo kenmerkend en waardevol maakt. Op basis hiervan kan gezegd worden dat het landschap, samen met natuur en cultuurhistorie, de decorfunctie vormt waarbinnen alle functies die in het buitengebied aanwezig zijn of toegevoegd worden een plaats hebben of krijgen.

De ontwikkelingen die zich in het buitengebied voordoen (o.a. teruggang van de landbouw, behoefte aan nieuwe economische dragers, toename van recreatie en toerisme, de bescherming van natuur, landschap en cultuurhistorie en de toenemende woonfunctie) zullen allemaal op een juiste manier in het Winterswijkse landschap ingepast moeten worden. Daarom wordt er gekozen voor behoud door ontwikkelingen onder voorwaarden mogelijk te maken. Het Winterswijkse Landschapsontwikkelingsplan (LOP) geeft hiervoor oplossingsrichtingen aan en vormt het toetsingskader voor verzoeken.

Dit LOP bevat het kader voor de invulling van het 'ja mits' en 'nee tenzij' beleid voor de streekplancategorie 'Waardevol Landschap' waar dit onderdeel resp. niet of wel samenvalt met het groenblauwe raamwerk (Ecologische Hoofdstructuur, HEN-beken en beschermingszones natte landnatuur) van de streekplankaart. 'Ja mits' houdt in dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in principe mogelijk zijn indien de kernkwaliteiten van het landschap behouden of versterkt worden. 'Nee tenzij' houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Daarnaast vormt het LOP de basis voor verevening, een eis van het streekplan dat bij functieverandering van gebouwen of bij nieuwbouw een verbeterde omgevingskwaliteit en een verbetering van publieke functies van het buitengebied moeten worden gerealiseerd. De vormen van verevening die aan de orde zijn bij het bieden van hergebruiksmogelijkheden van karakteristieke (bedrijfs)gebouwen worden uiteengezet in het LOP, alsook de compenserende en mitigerende maatregelen bij ruimtelijke ontwikkelingen onder het 'ja, mits' en het 'nee, tenzij' regime.

3 BELEID VOOR HET BUITENGEBIED

Het beleid in het voorliggende bestemmingsplan wordt in dit hoofdstuk beschreven. In de regels is volledig uitgewerkt welk gebruik en welke bebouwing is toegestaan en welke voorwaarden, normen en maten hieraan zijn verbonden. Dit hoofdstuk beschrijft het beleid dat aan de regels ten grondslag ligt.

3.1 AGRARISCH CULTUURLANDSCHAP

3.1.1 *Algemene beschrijving*

Zoals in hoofdstuk 2 is uitgewerkt staat de omgeving Winterswijk niet zonder reden bekend als waardevol cultuurlandschap. Ook in de Nota Ruimte is sprake van het Nationaal landschap Achterhoek waarvan het buitengebied Winterswijk deel uitmaakt. Als kernkwaliteiten worden genoemd:

- kleinschalige openheid;
- het groene karakter;
- microreliëf door essen en 'eenmansessen'.

In het provinciale streekplan/structuurvisie zijn deze kwaliteiten verder uitgewerkt. De volgende kwaliteiten worden aan het Winterswijkse landschap toegekend:

- kleinschalig, organisch gegroeid halfopen landschap met afwisseling van bosjes, houtwallen, landbouwgrond, lanen, beken, boerderijen; oostelijke helft kleinschaliger dan westelijke helft;
- rijk aan microreliëf (steilranden, essen en eenmansessen), een duidelijke terrasrand (westzijde);
- meanderende beken in smalle dalen als doorgaande structuren, met natuurlijke begroeiing (elzen en essen) in halfopen landschap; overstromingsvlaktes in laagtes;
- fraaie, open essen (opvallend groot op de plateaurand van Winterswijk tot Groenlo) en bijzondere broekgebieden;
- historisch nederzettingsspatroon vervlochten in het landschap: oude boerderijplaatsen (zoals scholtenhoeven), vele gehuchten en grotere nederzettingen.

Ook in de gemeentelijke Visie Buitengebied is aangegeven dat het buitengebied moet worden benaderd als een waardevol cultuurlandschap.

Visie Buitengebied (december 2005)

De gemeente Winterswijk streeft naar behoud van het cultuurlandschap. Bestaande waarden worden daarbij beschermd, verloren waarden worden hersteld en nieuwe landschappelijke waarden worden gecreëerd. De praktische uitwerking hiervan wordt toegespitst op specifieke landschapstypen. Hiermee wordt de bestaande diversiteit en afwisselingen in het landschap gewaarborgd en verder verbeterd. Bij het nemen van maatregelen of het opstellen van beleid kiezen wij voor maatwerk, waar nodig op perceelsniveau. Dit vraagt om flexibel beleid en goede samenwerking tussen de overheden en de burgers. Per saldo wordt de kwaliteit van het buitengebied (of een specifiek gebiedstype daarin) behouden of versterkt bij iedere ontwikkeling die plaats vindt.

De manier waarop de bewoners van Winterswijk met het landschap om zijn gegaan is bepalend geweest voor de huidige 'vorm' van dit landschap. Dit heeft geleid tot een landschap dat historisch waardevol is, erkend wordt en gewaardeerd wordt.

De gemeente Winterswijk is de eerst aangewezen overheidsinstantie die het lokale landschappelijke belang behartigt. In haar vertaling van het nationale beleid spreekt de gemeente van een cultuurlandschap. Het behartigen van het landschappelijk belang gebeurt op twee manieren:

- 1 Beschermen van waardevolle elementen;
- 2 Ontwikkelen van nieuwe functies en/of nieuwe kwaliteitselementen.

Deze inspanning is gericht op behoud of versterking van het cultuurlandschap. Behouden alleen is echter niet genoeg. Het landschap is een dynamisch geheel dat ontstaat door de specifieke samenhang van de delen. Daarom worden nieuwe ontwikkelingen toegestaan. Deze nieuwe ontwikkelingen (bijvoorbeeld zorgboerderijen, niet-agrarische werkfuncties, recreatie etc.) leveren een bijdrage aan het buitengebied (landschap, economie, leefbaarheid etc.).

Het cultuurlandschap is een dynamisch geheel. De gemeente wil gebruik maken van de veranderingen die optreden, ten gunste van het cultuurlandschap en de bewoners en gebruikers.

Het behoud van authenticiteit en kwaliteit van gebouwen en groen staat hoog in het vaandel van gemeentelijk beleid. Karakteristieke groene landschapselementen dienen in het gemeentelijk beleid te worden beschermd. De aandacht gaat daarbij primair uit naar dragers van het landschap, bijzonder kwetsbare elementen, moeilijk te vernieuwen elementen en zeldzame elementen. De veelheid van kleine elementen is daarbij karakteristiek voor Winterswijk.

Private initiatieven voor landschapsversterking worden van groot belang geacht. Behoud van karakteristieke openheid vraagt daarbij bijzondere aandacht. Het gaat om zowel kleinschalige openheid, bijvoorbeeld van essen, als meer grootschalig, zoals in het jonge ontginningslandschap.

Zoals hiervoor is beschreven, geldt behoud en ontwikkeling van het agrarische cultuurlandschap als een belangrijk beleidsuitgangspunt voor het gehele buitengebied van Winterswijk. Dit landschap heeft een belangrijke op zichzelf staande waarde. Dit wordt in het bestemmingsplan tot uitdrukking gebracht door het overgrote deel van het gebied, namelijk alle agrarische gronden zoals alle zogenaamde veldkavels (weilanden en akkers) en alle zogenaamde bouwvlakken (erven) waarop de bedrijfsbebouwing van agrarische bedrijven is gelegen, te bestemmen tot 'agrarisch cultuurlandschap'. Met deze naamgeving wordt benadrukt dat naast het agrarisch gebruik, evenzeer de landschappelijke waarde van belang is die in belangrijke mate met dit gebruik samenhangt.

3.1.2 Aanlegvergunningen in de bestemming 'Agrarisch - Cultuurlandschap'

Behoud en bescherming van de karakteristieke landschapswaarden is een belangrijke voorwaarde binnen het agrarisch cultuurlandschap. Binnen de bestemming 'Agrarisch - Cultuurlandschap' worden deze bescherming vormgegeven via een aanlegvergunningstelsel. Dit betekent dat ingrepen die kunnen leiden tot aantasting van de gebiedskwaliteiten vooraf moeten worden getoetst, zodat de overweging kan worden gemaakt of de ingreep kan worden uitgevoerd met behoud van de kwaliteiten. Dit kan betekenen dat aan ingrepen aanvullende eisen (bijvoorbeeld compensatie) worden gesteld.

Bij het bepalen van de landschapswaarden is uitgegaan van de waarden zoals die reeds waren toegekend in de vigerende bestemmingsplannen buitengebied Oost en West. Op basis van het gemeentelijk landschapsbeleidsplan en recente ontwikkelingen op het

gebied van natuur- en landschapsontwikkeling (Streekplan/structuurvisie Gelderland 2005, Gebiedsplan natuur en landschap, Reconstructieplan Achterhoek en Liemers, Natuurbeschermingswet) is deze systematiek verder aangevuld.

Het gaat om de volgende landschapswaarden:

- beplantingselementen/houtsingels:
In het coulissenlandschap van Winterswijk is de aanwezigheid van kleinschalige en aaneengesloten beplantingselementen essentieel. Voor een aantal beekdallandschappen is eveneens een versterking van de beplantingsstructuur wenselijk gebleken. In deze gebieden dienen de aanwezige houtsingels behouden te blijven. In uitzonderlijke situaties kan met verwijdering worden ingestemd waarbij elders herplant en compensatie van kwaliteitsverlies plaatsvindt;
- hoogteverschillen:
Lokaal komt er veel variatie in microreliëf voor bij oevers en oeverwallen langs beken, afgesneden beekarmen, ophogingen door esdekken, steilranden langs essen, houtwallen, veendijken, poelen en vennen maar ook ter plaatse van spoorwegtracés en door klei- en kalkwinning. Het microreliëf is deels natuurlijk ontstaan en deels het gevolg van het in cultuur brengen van de gronden. Deze bestaande hoogteverschillen dienen behouden te blijven;
- openheid:
Met name in de grote aaneengesloten escomplexen en open ontginningsgebieden is openheid een belangrijke landschapswaarde;
- onverharde wegen:
Alle huidige halfverharde en onverharde wegen worden beschermd tegen verharding. Het half- en onverharde karakter leidt ertoe dat doorgaand en gemotoriseerd verkeer slechts in beperkte mate gebruik maakt van deze paden en wegen. Dit schept goede condities voor andere gebruikers om de paden te gebruiken als recreatieve verbindingen. Een onverhard pad leidt tot een beleving van rust en landelijkheid.

Oude hoevenlandschap, laanbeplantingen met oude eiken en jonge ontginningen met aansluitend naaldbossen

Vanwege deze waarden geldt de plicht een aanlegvergunning aan te vragen voor:

- het rooien, vellen van opgaande beplanting in het gehele plangebied;
- het vergraven, verdiepen, verhogen en egaliseren van gronden in gebieden die op de kaart landschapswaarden zijn aangemerkt als gebied met hoogteverschillen;
- het aanbrengen van hoog opgaande beplanting in gebieden die op de kaart landschapswaarden zijn aangemerkt als gebied met kenmerkende openheid;
- het verder verharderen van onverharde of halfverharde paden en wegen in het gehele plangebied.

Houtwallen en -singels kunnen via dit aanlegvergunningstelsel voor (groot) onderhoud worden vernieuwd door de beplanting regelmatig af te zetten. Het rooien en geheel verwijderen van een houtwal of –singel is in de regel niet toegestaan. Alleen bij hoge uitzondering kan ermee worden ingestemd dat een houtwal of –singel wordt gerooid omdat het agrarische gebruik van de percelen onevenredig wordt gehinderd. Voorop staat echter dat de ecologische en landschappelijke kwaliteit niet verloren mag gaan. Daarom zal alleen met het rooien van een houtwal of –singel akkoord worden gegaan indien in de nabijheid (op één van de aangrenzende percelen) een vervangende houtwal of –singel wordt gerealiseerd. Bovendien geldt dat het rooien van een houtwal of –singel niet wordt toegestaan bij volgroeide wallen of singels, met een hoge ecologische of landschappelijke waarde.

Bij vervanging van een bestaande houtwal of –singel gaan ecologische waarden die samenhangen met de ouderdom van de wal of singel verloren. Hiervoor wordt een compensatie geëist door de nieuwe houtwal of –singel in oppervlak groter te maken dan de verwijderde houtwal of –singel. Hierbij zal maatwerk plaatsvinden waarbij rekening wordt gehouden met de waarde van de wal of singel die is gerooid en de landschappelijke situatie op de plek waar de nieuwe wal of singel wordt ingeplant.

Voor het verwijderen van de houtsingel of -wal zijn burgemeester en wethouders bevoegd een aanlegvergunning te verlenen, waarbij de vervangende inplant en de compensatie als voorwaarden kunnen gelden. Na verlening van de vergunning dient als eerste de vervangende inplant plaats te vinden, alvorens tot het rooien van de bestaande wal of singel wordt overgegaan.

3.2 AGRARISCHE BEDRIJVEN

Visie Buitengebied (december 2005)

De menselijke activiteit, met name het agrarisch gebruik, is een grote 'vormgever' van het cultuurlandschap. Voor het cultuurlandschap is daarom de omvang van het agrarisch areaal van wezenlijk belang voor het in stand houden van het huidige cultuurlandschap. Belangrijk is dat het landschap nog steeds in gebruik is als agrarisch productiegebied. Dit is mede bepalend voor de kwaliteit en de sfeer van het huidige landschap. De gemeente Winterswijk streeft er naar de agrarische sector een belangrijke economische drager van het buitengebied blijft. Om de ontwikkelingen in de agrarische sector te faciliteren geeft de gemeente ruimte voor grootschalige landbouw in een kleinschalig landschap.

Met andere woorden: de gemeente Winterswijk streeft er naar dat 'schaalvergroting van de landbouw' en 'behoud van het landschap' samengaan. Hiervoor moeten bestaande waarden beschermd worden, moet het beleid flexibel zijn en moet gebruik gemaakt worden van innovaties in de landbouw. De landbouw houdt het (historische) cultuurlandschap levend, zowel financieel als visueel.

Bepalend voor agrarische sector zijn de wereldmarkt en Europese/nationale (milieu) wetgeving. De invloed van de gemeente op met name de financiële kansen van de landbouw is beperkt. Daar waar de gemeente wel invloed heeft kan zij de agrarische bedrijven kansen geven. Ook wanneer de agrarische activiteit niet de belangrijkste inkomsten bron voor een ondernemer is, draagt zij bij aan het in stand houden van het agrarisch cultuurlandschap. Kleinschalige agrarische activiteiten passen zeer goed bij het gebied. Het toekomstig ruimtelijk beleid moet mogelijkheden scheppen voor deze 'deeltijd boeren'.

3.2.1 *Agrarisch bedrijf of burgerwoning*

Uitgangspunt bij het toekennen van, met name de agrarische, bestemmingen (inclusief de bouwvlakken) is het streven naar behoud van het onderliggende agrarisch cultuurlandschap. Hierbij geldt als voorwaarde: behoud van de agrarische bedrijven. Immers, zonder agrarische bedrijven bestaat er ook geen agrarisch cultuurlandschap.

Het behoud van het waardevol agrarisch cultuurlandschap krijgt zijn vertaling in de agrarische bestemming 'Agrarisch - Cultuurlandschap'. Om dit waardevol agrarisch cultuurlandschap te behouden is tot nu toe soepel omgegaan met het behouden van agrarische bouwvlakken en is er bewust terughoudend omgegaan met het zondermeer omzetten van bestemmingen naar de bestemming 'Wonen'. Het principe is dat wanneer er sprake is van een aantoonbare bedrijfsmatige agrarische activiteit een agrarisch bouwvlak wordt toegekend. Dit is een andere benadering dan voorheen. Het was gebruikelijk om alleen agrarische bestemmingen toe te kennen aan volwaardige agrarische bedrijven. Wanneer sprake is van volwaardigheid, is voor discussie vatbaar. Gebruikelijk is om te kijken naar:

- Heeft er tenminste één werknemer een volledige dagtaak en jaarinkomen aan het bedrijf?
- Wat is de omvang van de bezittingen en pachtgronden (uitgedrukt in Nederlandse grootte eenheden, Nge)?

In de nu geldende bestemmingsplannen zijn reeds agrarische bestemmingen opgenomen. Op basis daarvan worden de bestaande mogelijkheden van de bestaande agrarische bedrijven gehandhaafd. Op locaties waar aantoonbaar geen bedrijfsmatige agrarische activiteiten meer plaatsvinden en ook in de toekomst niet aannemelijk zijn, is de agrarische bestemming gewijzigd in een andere passende bestemming die het gebruik zo mogelijk volgt.

Bij het bepalen van het wel of niet agrarisch zijn, is de definitie van agrarisch bedrijf leidend: een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen waaronder boomteelt en/of het houden van dieren. Om te toetsen of een perceel onder de agrarische bestemming valt, is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Er is gekeken naar de milieudossiers van bedrijven (welke bedrijven hebben een milieuvergunning en/of –melding en zijn daadwerkelijk bedrijfsmatig aan het werk) en naar luchtfoto's (het uiterlijk aanzien, de aanwezige bebouwing). Ook de informatie die eigenaren tijdens de inloopdagen zelf aangeleverd hebben, heeft bijgedragen aan het bepalen van de bestemming. Worden er bijvoorbeeld inkomsten behaald uit de activiteiten? Welke materieel is aanwezig? Hoeveel grond is in eigendom? Worden er dagelijks werkzaamheden verricht ten behoeve van het agrarische bedrijf (ook al is dit geen volledige dagtaak)? Het kan ook zijn dat de agrarische activiteiten nu niet of nauwelijks aanwezig zijn, maar dat er wel plannen zijn om in de toekomst weer nieuwe agrarische activiteiten te ontplooiën. De criteria gezamenlijk moeten leiden tot de conclusie dat een perceel agrarisch is.

Op basis van de vorenvermelde werkwijze is bepaald waar (nog) agrarische bedrijven aanwezig zijn en waar inmiddels geen agrarische activiteiten meer aanwezig zijn en er bijvoorbeeld op een locatie gewoond wordt.

3.2.2 *Basisregeling voor agrarische bedrijven*

Bouwvlak

Bebouwing moet in beginsel binnen het bouwvlak plaatsvinden. Op grond van de oude bestemmingsplannen Buitengebied Oost en West (bestaande agrarische bouwvlakken) en de luchtfoto's (bestaand gebruik en grootte) is bepaald in hoeverre de huidige bouwvlakken reeds benut zijn ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering. In die gevallen waarbij er nog ruimte aanwezig is, op basis van de oude bestemmingsplannen, is het vigerende bouwvlak gehanteerd. Daar waar weinig tot geen ruimte meer aanwezig is om door te kunnen groeien, is het bouwvlak wat vergroot waardoor groeimogelijkheden worden geboden. Per bedrijf is zo een bouwvlak op maat toegekend waarbij elk bedrijf kan groeien binnen de periode waarin het voorliggende bestemmingsplan van kracht zal zijn.

Toegestane hoofdactiviteiten

De voor 'Agrarisch - Cultuurlandschap' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- grondgebonden land- en tuinbouw, waaronder tevens de productiegerichte paardenhouderij wordt verstaan voor zover het geen gebruiksgericte paardenhouderij betreft;
- intensieve veehouderij is, in maximaal één bouwlaag, toegestaan, in het extensiveringsgebied echter uitsluitend daar waar dat specifiek is aangeduid (zie voorts paragraaf 3.2.4).

Bij paardenbedrijven wordt onderscheid gemaakt tussen productiegerichte paardenhouderijen en gebruiksgericte paardenhouderijen.

Productiegerichte paardenhouderijen richten zich op het fokken en trainen van paarden en zijn daarmee een agrarische functie. Het toelaten van deze activiteit vergroot mede de economische basis van het landelijk gebied en daarmee het behoud van agrarische bedrijven. Agrarische bedrijvigheid wordt gezien als een belangrijke basis onder het agrarisch cultuurlandschap. De in het landschap zichtbare installaties van deze agrarische bedrijvigheid worden daarom geaccepteerd.

Gebruiksgericte paardenhouderijen zijn gericht op dagrecreatieve activiteiten, zoals maneges, en zijn daarmee een recreatieve functie en geen agrarisch bedrijf. Bijkomende effecten van dergelijke functies zijn de verkeersaantrekkende werking, oprichten van paardenbakken, lichtmasten, kantineactiviteiten e.d. Vanwege de landschappelijke effecten en de noodzakelijke verkeersveilige ontsluiting is ervoor gekozen de vestiging van nieuwe maneges zorgvuldig te beoordelen en niet zonder meer in het bestemmingsplan toe te staan.

Bestaande bestemde bedrijven die niet onder een agrarische en niet onder een recreatieve functie vallen, maar wel bedrijfsmatig met paarden actief zijn, zullen een bedrijfsbestemming krijgen.

Nieuwvestiging en omschakeling

Het landschap in Winterswijk bevat vanouds bebouwing op de locaties van boerenerven. Door de tijd heen zijn de agrarische bedrijven toegenomen en zijn de bedrijven in omvang gegroeid. Daarmee is ook de hoeveelheid bebouwing in het landelijk gebied toege-

nomen. Om het landelijke karakter te behouden is een toename van bebouwing in het landschap in principe ongewenst. Deze toename van bebouwing wordt daarom voorbehouden aan bestaande agrarische bedrijven. Om de toename van bebouwing te beperken worden in het bestemmingsplan geen mogelijkheden geboden voor nieuwe bouwlocaties voor woningen of agrarische en niet-agrarische bedrijven. De gemeente acht het van groot belang voor nieuwe agrarische bedrijven dat de bestaande vrijgekomen agrarische bebouwing wordt hergebruikt. Dit hergebruik door agrariërs wordt van belang geacht om het karakter van het landelijk gebied in stand te houden. Mede om dit hergebruik te stimuleren wordt in principe geen ruimte geboden voor nieuwvestiging van agrarische bedrijven. In uitzonderlijke gevallen kan maatwerk worden geboden via een partiële herziening van het bestemmingsplan.

Omschakeling is binnen de agrarische bestemming mogelijk van intensieve veehouderij naar grondgebonden landbouw en van grondgebonden landbouw naar intensieve veehouderij, met uitzondering van bedrijven in het extensiveringsgebied zoals dat is vastgelegd in het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers.

Niet-grondgebonden landbouw (zoals champignon- en witlofteelt en containerteelt) wordt als nevenactiviteit van een grondgebonden bedrijf toegestaan, mits niet meer dan 25% van de bestaande bebouwingsoppervlakte, met een maximum van 350 m² voor niet-grondgebonden activiteiten wordt ingezet.

De bestaande niet-grondgebonden bedrijven (zoals champignon- en witlofteelt) worden bestemd als 'Bedrijf'. Karakteristiek voor deze bedrijven is dat de hoeveelheid bebouwing niet is gerelateerd aan een areaal landbouwgrond dat in gebruik is. Zij worden daarom gelijk behandeld aan niet-agrarische bedrijven die geen binding hebben met agrarische grond en daarom niet noodzakelijkerwijs in het landelijk gebied zijn gevestigd. Ook hoveniersbedrijven worden als 'bedrijf' bestemd, omdat zij slechts een beperkte binding hebben met agrarisch grondgebruik.

De gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden zijn beschreven onder de bestemming 'Bedrijf' in paragraaf 3.12.

Bedrijfswoning

Vrijwel alle agrarische bedrijven hebben reeds de beschikking over een bedrijfswoning. Nieuwe bedrijfswoningen worden mogelijk gemaakt via een ontheffing. Als voorwaarde geldt dat het een volwaardig bedrijf dient te zijn waarbij is aangetoond dat de permanente aanwezigheid (24 uur per dag) van een bedrijfsmedewerker op de locatie zelf noodzakelijk is vanwege de aard en de omvang van de bedrijfsvoering. Deze noodzaak houdt bijvoorbeeld verband met het toezicht en de verzorging van (landbouwhuis)dieren. Op bouwvlakken waarbij geen bedrijfswoning is, richt de bedrijfsvoering zich in de regel op opengrondse tuinbouw. Voor deze bedrijfstypen wordt een bedrijfswoning niet noodzakelijk geacht.

Bij iedere bedrijfswoning is het toegestaan om 50 m² van de woning of de bijgebouwen te benutten voor zogenaamde 'aan huis verbonden beroepen'. Onder 'aan huis verbonden beroepen' wordt verstaan: de uitoefening van een beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch of hiermee gelijk te stellen gebied.

De bouw van een tweede bedrijfswoning is in dit bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. Een tweede bedrijfswoning wordt alleen noodzakelijk geacht wanneer twee bedrijfsmedewerkers beiden permanent (24 uur per dag) tegelijkertijd op de bedrijfslocatie

aanwezig moeten zijn. Deze situatie komt binnen de gemeente Winterswijk dermate zelden voor dat hiervoor in dit bestemmingsplan geen mogelijkheden worden geboden. Met de huidige technieken van mobiele telefonie en webcams is het vrijwel altijd voldoende dat een medewerker van het bedrijfshoofd in de omgeving van het bedrijf woonachtig is, zodat indien nodig assistentie kan worden verleend. Ook is het realiseren van een overnachtingsgelegenheid voor personeel mogelijk. Het realiseren van permanente huisvesting van medewerkers op het bedrijf zelf is niet aantoonbaar noodzakelijk. In uitzonderlijke situaties blijft maatwerk in de vorm van een partiële herziening mogelijk.

Inwoning

Inwoning, waarbij een gedeelte van de bestaande woning wordt ingericht voor een afzonderlijk huishouden wordt bij recht toegestaan. Hierbij geldt als randvoorwaarde dat er geen geheel zelfstandige tweede woning wordt gerealiseerd; alle ruimten moeten bereikbaar zijn vanuit de voordeur (tussendeurconstructie). Inwoning kan bijvoorbeeld dienen voor hulpbehoevende ouders. Hierbij geldt wel dat het gedeelte dat geschikt gemaakt wordt voor een tweede huishouden niet als afzonderlijke woning bestemd wordt.

Bouwwerken op het bouwvlak

Op het agrarisch bouwvlak zijn de volgende bouwwerken toegestaan:

- agrarische bedrijfsgebouwen;
- het bestaande aantal bedrijfswoningen;
- bijgebouwen bij bedrijfswoning;
- paardenbak;
- mestfoliebassin;
- mestsilo;
- voedersilo's;
- sleufsilo's en kuilvoerplaten, met een ontheffing ook buiten het bouwvlak mogelijk, mits aansluitend aan het bouwvlak;
- teeltondersteunende voorzieningen, zoals boogkassen, zijn binnen het bouwvlak van grondgebonden agrarische bedrijven toegestaan. Met een ontheffing (zie volgende paragraaf) is een uitbreiding van de oppervlakte mogelijk.

3.2.3 Flexibiliteitsbepalingen voor agrarische bedrijven

In de waardevolle landschappen is lokale en regionale ontwikkeling mogelijk. Aard, omvang en vormgeving in samenhang met de kernkwaliteiten zijn bepalend. Ruimtelijke ontwikkeling kan bijdragen aan de versterking van het landschap; bij de ruimtelijke afweging van een nieuwe functie(combinatie) speelt het bijbehorende landschapontwerp een belangrijke rol om de bijdrage van de ruimtelijke ingreep aan versterking van de kernkwaliteiten te bepalen.

Ontheffing voor schuilgelegenheden

In principe is alleen bebouwing toegestaan binnen de bouwvlakken. Een uitzondering wordt echter gemaakt voor schuilgelegenheden. In agrarisch gebied kunnen via een ontheffing bouwwerken tot 35 m² worden opgericht die schuilgelegenheid bieden voor het vee. In de regel werden schuilgelegenheden opgericht door agrariërs waarvan het bouwvlak op een zekere afstand van het weiland ligt. In toenemende mate houden burgers tegenwoordig ook dieren op afstand van hun woonverblijf. In voorliggend bestemmingsplan is een ontheffing opgenomen waarbij een ieder een aanvraag tot een schuilgelegenheid voor vee kan aanvragen.

Door de voorwaarde te stellen dat er slechts één schuilhut per hectare is toegestaan en door maximale maten te noemen, wordt het maximum aantal gereguleerd. In voorliggend bestemmingsplan staat verder de volgende voorwaarde: daar waar een openbare weg aan het perceel grenst, dient de schuilgelegenheid binnen 100 meter van deze openbare weg te worden gerealiseerd, zo mogelijk aan de rand van een perceel langs afschermende landschapselementen. Door de ontheffing niet toe te staan in gebieden met het kenmerk 'openheid' wordt deze landschapswaarde niet aangetast. De bebouwing dient te bestaan uit natuurlijke materialen (hout/steen), waarbij het gebruik van plaatstalen wanden en daken, en afvalmaterialen als vangrail e.d. ongewenst is. Dit laatste aspect dient via het welstandsbeleid zijn vertaling te krijgen.

Ontheffing voor sleufsilos, kuilvoerplaten

In principe behoren kuilvoerplaten (bouwwerken) ook op het agrarisch bouwvlak te worden gerealiseerd. Bij de toekenning van de agrarische bouwvlakken is hier rekening mee gehouden op grond van informatie van de luchtfoto.

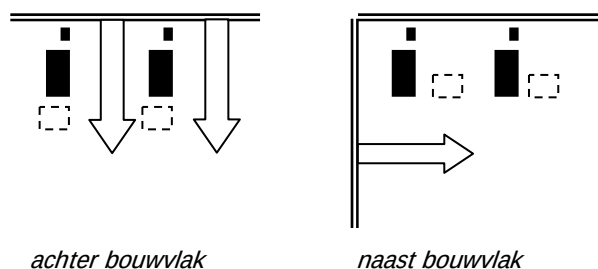
Echter, het kan voorkomen dat het noodzakelijk is kuilvoerplaten buiten het agrarisch bouwvlak op te richten. Er is daarom een ontheffingsbevoegdheid opgenomen om kuilvoerplaten ook buiten het agrarisch bouwvlak toe te staan, maar wel aansluitend aan het bouwvlak.

Bij de toetsing van een ontheffingsverzoek voor de plaatsing van kuilvoerplaten buiten bouwvlakken dient wel getoetst te worden in hoeverre de realisatie van kuilvoerplaten op een bepaalde locatie binnen een gebied met de landschapswaarde 'openheid' kan worden toegestaan.

Ontheffing voor paardenbakken

Paardenbakken leiden in de regel tot een schaalverkleining van het landschap. Deze schaalverkleining hangt samen met het hekwerk dat rondom de bak wordt geplaatst en met de, in verhouding tot de akker- of weilandpercelen, kleine oppervlakte van dit type grondgebruik. Tevens draagt het recreatieve/ hobbymatige karakter bij aan een (subjectieve) beleving dat het landschap onder druk van stedelijke invloeden staat.

Vanwege dit landschappelijke aspect is de locatiekeuze van een paardenbak van groot belang. Met name de aard en uitstraling van de activiteiten leidt ertoe dat een koppeling aan het huisperceel en aan bestaande bebouwing van groot belang is. Een bijzonder aandachtspunt voor de locatiekeuze is dat het zicht op het vrije veld niet belemmerd mag

worden door (teveel) langs de weg gelegen paardenbakken. Bij bouwvlakken die aan de weg zijn gelegen geldt daarom in het algemeen dat de paardenbakken achter de bestaande bebouwing dienen te worden gerealiseerd. In uitzonderingsgevallen is niet zozeer het zicht loodrecht op de weg, maar evenwijdig aan de weg het meest bepalend voor de beleving van het agrarische landschap. In die gevallen verdient niet een plaatsing achter, maar naast de bestaande bebouwing de voorkeur.

Een landschappelijke inpassing in de vorm van hoogopgaande erfbeplanting is in zijn algemeenheid af te raden. Het landschappelijke effect van een paardenbak is niet te

vergelijken met het effect van bebouwing. De extra beplanting zal de toename van de activiteiten eerder accentueren of uitvergroten dan verhullen. Wel is eventueel de inpas-sing door heggen of hagen mogelijk.

Vanwege het landschappelijke effect van paardenbakken zijn deze niet zondermeer toe-gestaan. Burgemeester en wethouders hebben de bevoegdheid een ontheffing voor een paardenbak te verlenen. Deze bevoegdheid is beperkt tot een paardenbak met een op-pervlakte van maximaal 800 m² op of aansluitend aan het bouwvlak van agrarische bedrijven. Lichtmasten zijn bij paardenbakken binnen het bouwvlak toegestaan. Om de lichtvervuiling in het landelijk gebied tegen te gaan, zijn bij paardenbakken aansluitend aan het bouwvlak lichtmasten niet toegestaan.

Bij woningen (met de bestemming 'Wonen') is de bevoegdheid van het college beperkt tot een paardenbak met een oppervlakte van maximaal 800 m² op of aansluitend aan het bestemmingsvlak. Om de lichtvervuiling in het landelijk gebied tegen te gaan, zijn licht-masten niet toegestaan bij paardenbakken bij woningen.

Het gebruik van paardenbakken wordt alleen toegestaan aan bedrijven gericht op het fokken en africhten van paarden en voor privé-gebruik bij agrarische bedrijven en bur-gerwoningen. De omschakeling naar een manege is niet toegestaan.

Ontheffing voor rijhallen

In ruimtelijk opzicht kan het oprichten van een rijhal (binnenrijbak) grote consequenties hebben. Het gaat hierbij om forse gebouwen die goed ingepast moeten worden in het landschap. Daarom is het bouwen van een rijhal bij bedrijven gericht op het fokken en africhten van paarden niet bij recht toegestaan, maar alleen via ontheffing mogelijk. Als voorwaarden voor de ontheffingsbevoegdheid geldt onder andere dat de noodzaak door middel van een bedrijfsplan moet worden aangetoond. Horeca-activiteiten zijn bij paar-denfokkerijen niet toegestaan. De rijhal mag niet groter zijn dan 1.500 m².

Ontheffing voor teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak

Burgemeester en wethouders hebben de bevoegdheid een ontheffing te verlenen voor het toestaan van teeltondersteunende voorzieningen, zoals boogkassen, buiten het bouwvlak. Deze bevoegdheid is begrensd tot maximaal 0,5 ha aan teeltondersteunende voorzieningen en mag uitsluitend worden toegepast voor voorzieningen die aansluitend aan het bouwvlak worden gerealiseerd. Tevens mag het geen gebied betreffen dat wordt gekenmerkt door openheid. Teeltondersteunende voorzieningen zijn niet op het land toegestaan buiten het groeiseizoen in de periode van november tot maart, tenzij noodza-kelijk voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering, dan langer toegestaan. Verdere criteria die in de afweging voor het verlenen van een ontheffing worden betrokken zijn:

- grondgebonden / niet-grondgebonden;
- langdurig (langer dan drie maanden aanwezig) / tijdelijk;
- laag (max. 1,5 m) / hoog;
- open / dicht

Ontheffing voor verkoop van ter plaatse geproduceerde producten en/of streekproducten

Burgemeester en wethouders hebben de bevoegdheid een ontheffing te verlenen voor kleinschalige verkoop van ter plaatse geproduceerde producten bij agrarische bedrijven. Als voorwaarde geldt dat de verkoop plaats vindt binnen het bouwvlak. De verkoop dient ondergeschikt te blijven aan de agrarische functie. De bevoegdheid van Burgemeester en Wethouders is begrensd tot een maximum van 50% van oppervlakte van de aanwezige bedrijfsgebouwen tot een absoluut maximum van 350 m² bedrijfsvloeroppervlak.

Via een ontheffing kan de verkoop van ter plaatse geproduceerde producten ook buiten het bouwvlak worden toegestaan. Daarbij wordt een overkapping toegestaan van maximaal 6 m². Te denken valt bijvoorbeeld aan een mobiele melktap ('melkdrive') bij een agrarisch bedrijf. Als voorwaarde voor het oprichten van een verkooppunt buiten het bouwvlak geldt dat het verkooppunt direct bij de entree tot het bedrijf, of in de berm bij de toegangsweg wordt gerealiseerd. Wanneer uit toeristisch-recreatief oogpunt een andere locatie geschikter is, kan de overkapping op een andere plaats gerealiseerd worden. Om de relatie met het bouwvlak te behouden mag dit op maximaal 150 m vanaf het bouwvlak.

Bovendien is de verkoop van producten mogelijk vanaf het perceel waar zij geteeld worden. Te denken valt bijvoorbeeld aan aardbeien die verkocht worden vanaf het land. Uitsluitend de ter plekke geteelde producten mogen worden verkocht. Ook hiervoor is een overkapping toegestaan van maximaal 6 m².

Ontheffing voor niet-agrarische nevenactiviteiten

Burgemeester en wethouders hebben de bevoegdheid om bij agrarische bedrijven een ontheffing te verlenen voor een groot aantal niet-agrarische nevenactiviteiten. Deze mogelijkheden zijn uitgewerkt in paragraaf 3.8.

Ontheffing voor splitsing van een agrarische bedrijfswoning

Binnen de bestemming 'Agrarisch - Cultuurlandschap' hebben burgemeester en wethouders de bevoegdheid een ontheffing te verlenen voor de splitsing van de bedrijfswoning in twee bedrijfswoningen terwijl de agrarische bedrijfsvoering wordt voortgezet. Hierbij is het mogelijk om meewerkende familieleden op het agrarisch bedrijf te huisvesten zonder dat een extra bedrijfswoning behoeft te worden gebouwd.

Woningsplitsing biedt de mogelijkheid om karakteristieke bebouwing te behouden, omdat het onderhoud door meerdere eigenaren gedragen kan worden. Hiermee kan het onderhoud worden gegarandeerd en blijft het pand behouden. Dit is ook vanuit cultuurhistorische overwegingen belangrijk.

Na splitsing is geen verdere uitbreiding van de woning mogelijk.

Wijzigingsbevoegdheid voor verandering bouwvlak tot max. 2 ha

Burgemeester en wethouders hebben de bevoegdheid om via een wijzigingsplan een verandering van de vorm of de grootte van een bouwvlak mogelijk te maken.

In uitzonderlijke gevallen kan het zijn dat een bedrijf een grotere of andere ontwikkeling doormaakt dan verwacht. Voor dergelijke situaties is het middels een wijzigingsbevoegdheid mogelijk om het agrarisch bouwperceel te vergroten, waarbij de bevoegdheid van het college is begrensd tot 2 ha.

De initiatiefnemer moet de noodzaak van de uitbreiding kunnen aantonen. De gemeente wil hiermee toetsen of de plannen van de ondernemer voldoende concreet zijn, zodat er zekerheid ontstaat dat de nieuwe bebouwing ook daadwerkelijk voor het agrarische bedrijf gebruikt zal worden. Het aantonen van de noodzaak kan bijvoorbeeld middels het overleggen van een bedrijfsplan. De vergroting dient noodzakelijk te zijn in het kader van een doelmatige uitoefening van het agrarisch bedrijf. Bewust is er voor gekozen om niet het criterium van bedrijfseconomische noodzaak te noemen.

Bedrijfseconomische noodzaak impliceert namelijk een winstoogmerk en groei van het bedrijf. Het is echter ook mogelijk dat door een andere opzet van het bedrijf (bijvoorbeeld meer m² aan oppervlak per dier) meer ruimte nodig is. Er is dan geen sprake van een vergroting van het bedrijf, maar het is toch wenselijk om hier aan mee te werken. Het criterium van "doelmatige uitoefening van het agrarisch bedrijf" sluit beter aan bij de

visie van de gemeente Winterswijk op het agrarisch gebied dan het criterium van economische noodzaak.

Daarnaast moet er bij vergroting een compacte bouwvlakvorm blijven bestaan en moet er een landschappelijke inpassing van het erf plaatsvinden. Ook gelden altijd nog alle overige ruimtelijke aspecten zoals afstanden in verband met geur.

Wijzigingsbevoegdheid voor bedrijfsbeëindiging

Wanneer een agrarisch bedrijf wordt beëindigd zijn burgemeester en wethouders bevoegd de bestemming via een wijzigingsplan te veranderen in de bestemming 'Wonen'. Hierbij zal het bouwvlak meestal worden verkleind.

Tevens heeft het college de bevoegdheid een ontheffing te verlenen voor het starten van niet-agrarische bedrijvigheid na stopzetting van het agrarische bedrijf. Deze mogelijkheden zijn uitgewerkt in paragraaf 3.8.

3.2.4 Beleid voor intensieve veehouderij

Definitie intensieve veehouderij

In het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers staat aangegeven dat een intensieve veehouderij als volgt gedefinieerd kan worden: 'een agrarisch bedrijf of dat deel van een agrarisch bedrijf waar tenminste 250 m² aan bedrijfsvloeroppervlak aanwezig is dat gebruikt wordt als veehouderij volgens de Wet Milieubeheer, waar geen melkrundvee, schapen, paarden of dieren biologisch gehouden worden en waar geen dieren gehouden worden uitsluitend of in hoofdzaak t.b.v. natuurbeheer.'

Het Streekplan/structuurvisie Gelderland 2005 voegt hier nog het volgende aan toe: 'een agrarisch bedrijf of een deel daarvan waar tenminste 250 m² aan bedrijfsvloeroppervlak aanwezig is dat gebruikt wordt als veehouderij volgens de Wet Milieubeheer voor het houden van vee, pluimvee of nertsen, waarbij dit houden van vee geheel of nagenoeg geheel plaatsvindt in bebouwing. Het biologisch houden van dieren en het houden van melkrundvee, schapen of paarden wordt niet aangemerkt als intensieve veehouderij.'

In dit bestemmingsplan Integrale herziening buitengebied Winterswijk wordt aansluiting gezocht bij deze definities. Zo wordt voorkomen dat verschillen in interpretatie van de definitie ontstaat.

PlanMER

Omdat dit bestemmingsplan toekomstige m.e.r.-(beoordelings) plichtige activiteiten mogelijk maakt en omdat er een passende beoordeling inzake de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura2000) aan de orde is, is voor dit bestemmingsplan een plan-m.e.r.-procedure doorlopen.

M.e.r. (-beoordelings) plicht

De Wet milieubeheer geeft aan dat voor een plan een plan-m.e.r.-procedure moet worden doorlopen indien (1) een plan een kader vormt voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings) plichtige activiteiten of (2) er voor het plan een passende beoordeling moet worden opgesteld:

1. In het Besluit m.e.r. 1994 is aangegeven, dat een besluit-m.e.r. moet worden opgesteld voor het "oprichten, wijzigen of uitbreiden van een inrichting met 85.000 plaatsen voor mesthoenders, 60.000 plaatsen voor hennen, 3.000 voor mestvarkens of 900 voor zeugen" (categorie C14). Indien er sprake is van het "oprichten, wijzigen of uitbreiden

van een inrichting met 60.000 plaatsen voor mesthoenders, 45.000 plaatsen voor hennen, 2.200 voor mestvarkens of 350 voor zeugen”, dan is er sprake van een m.e.r.-beoordelingsplicht (categorie D14).

2. Gezien de afstand van het plangebied tot Natura 2000 gebieden zijn significante effecten, als gevolg van het bestemmingsplanbesluit, niet uit te sluiten.

Met betrekking tot de Natuurbeschermingswet en de invloed van dit bestemmingsplan op de verschillende Natura 2000-gebieden, wordt bij de agrarische bestemming een voorwaardelijke verplichting opgenomen. Dit betekent dat bouwvergunningen voor bedrijfsgebouwen die bestemd zijn voor vee pas verleend worden als duidelijk is dat er een vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet zal worden verleend danwel al is verleend.

Conclusies en aanbevelingen uit de planMER

Op grond van aannames over de ontwikkeling van de intensieve veehouderij en een inschatting van twee scenario's voor de rundveehouderij (5% afname en 5% groei), is voor het buitengebied van de gemeente Winterswijk bepaald wat de effecten zijn voor een aantal thema's. Verwacht wordt dat de gekozen aanpak de bandbreedte dekt voor te verwachten ontwikkelingen.

Inperking planologische ruimte in nieuw bestemmingsplan

Het nieuwe bestemmingsplan biedt ruimte voor toename van milieubelasting (ammoniakemissie). Door het nieuwe bestemmingsplan vast te stellen wordt deze (potentiële) ammoniakemissie ten opzichte van het vigerend gemeentelijk planologisch beleid (bestemmingsplannen Winterswijk Oost en Winterswijk West) met bijna de helft beperkt, met de huidige vergunde situatie als uitgangspunt.

Licht positief effect door generiek beleid

Er is sprake van een lichte afname van milieubelasting (geur en ammoniak) door de autonome ontwikkeling, met name door de eisen die het Besluit huisvesting stelt. De resultaten van de berekeningen voor de scenario's voor geur en ammoniak wijken hier weinig van af.

Kleine verschillen tussen scenario's

Ten aanzien van de scenario's valt te concluderen dat er weinig verschil is voor de meeste thema's. Voor ammoniak en geurhinder kunnen op grond van de depositiepatronen resp. achtergrondbelasting geen eenduidige verschillen worden getraceerd tussen de scenario's.

Leemten in kennis

Er is een aantal leemten in kennis aangetroffen, die echter geen belemmering behoeven te zijn voor de verdere besluitvorming. Er is voldoende informatie voorhanden om het bestemmingsplan op te baseren.

Aanbevelingen

Flankerend beleid

Gezien de grote landschappelijke waarden in het buitengebied van Winterswijk is het van groot belang om gekoppeld aan eventuele uitbreidingen van bouwblokken een goede landschappelijke inpassing van het initiatief te regelen. Op deze manier kan het waarde-

volle cultuurlandschap zoveel mogelijk worden behouden en waar mogelijk zelfs worden versterkt (compensatie, sloophonus).

Ammoniak en Natura 2000

Er is voornamelijk nog geen helderheid omtrent het toekomstige beleid en beoordelingskader voor ammoniakdepositie op Natura 2000. De verwachting is dat er een vorm van saldering zal worden toegepast, waarbij uitbreiding in emissie/depositie op de ene locatie gepaard dient te gaan met gelijktijdige vermindering ervan elders. De gemeente wordt aangeraden de beleidsontwikkelingen hierover nauwgezet te volgen en te bezien of een eventuele uitwerking van dit beleid in het bestemmingsplan Buitengebied dient te worden opgenomen.

Conclusie en handhaving

Bij de modelleringen in het planMER is het uitgangspunt dat de bedrijven in werking zijn conform de vergunning. Het blijft van belang dat de gemeente toeziet op een goede uitvoering van plannen en een goede leefomgeving door op passende wijze invulling te geven aan haar controlerende en handhavende functie. Door controle en handhaving kan wellicht nog milieuwinst geboekt worden.

Conclusies en aanbevelingen passende beoordeling

De ruimtelijke ingrepen hebben tot doel aan de uitbreidings- en behoudsopgave te voldoen die gesteld zijn in het kader van de aanwijzing als Natura 2000-gebied. Ingrepen in het gebied zijn noodzakelijk om te voldoen aan de instandhoudings- en uitbreidingsopgaven. Alle scenario's, denkbaar binnen de bandbreedte van de onderzochte, maximale scenario's hebben zeer waarschijnlijk een lagere depositie op alle Natura 2000-gebieden dan de huidige bijdrage en blijft in alle gevallen onder de kritische depositiewaarde.

Op basis van de beoordeling van de scenario's kan het volgende geconcludeerd worden:

- Scenario "Afname IV" geeft van alle scenario's de grootste daling van de depositie op alle Natura 2000-gebieden weer;
- Scenario "5% groei rundvee" geeft de grootste stijging van de depositie op alle Natura 2000-gebieden weer van alle scenario's;
- Scenario "Afname IV", scenario "Maximaal IV" en scenario "Rundvee -5%" hebben een lagere depositie dan wanneer alleen de autonome ontwikkeling zal plaatsvinden. De overige scenario's hebben een depositie hoger dan de autonome ontwikkeling;
- Geen enkel scenario heeft een hogere depositie op een gebied dan de kritische depositiewaarde van het gebied. Ook bij autonome ontwikkeling wordt de kritische depositiewaarde niet gehaald;
- Het aandeel rundvee in de gemeente Winterswijk is hoog. Reductie van emissie is op dit moment beperkt vanwege het ontbreken van reducerende stalsystemen en verdergaande NH3 arme technieken.

Ondanks dat de depositie afkomstig van veehouderijen op gebieden, onder de kritische depositiewaarden blijft, kunnen significant negatieve effecten niet worden uitgesloten. Dit dient per bedrijf individueel te worden getoetst. Een oordeel hierover moet gebaseerd zijn op de specifieke situatie die van toepassing is. Hierbij moeten ook cumulatieve effecten onderzocht worden (Ministerie van LNV, 2006). De passende beoordeling voorziet hier niet in, gezien het globale karakter hiervan voor het totale buitengebied van Winterswijk.

Verwacht wordt dat er pas na het vaststellen van de beheerplannen van de Natura 2000-gebieden of na de totstandkoming van een nieuwe landelijke regeling of handreiking (en de juridische toetsing daarvan), uitsluitend is over de milieuruimte in relatie tot de Natura 2000-gebieden.

De passende beoordeling is gebaseerd op het vergunningenbestand van de gemeente Winterswijk (peiljaar 2009). In geval van individuele, concrete initiatieven (uitbreiding/vergunning) in het kader van het bestemmingsplan Buitengebied is het noodzakelijk de effecten op Natura 2000-gebieden op basis van de juiste uitgangssituatie in het kader van de Natuurbeschermingswet te meten.

Extensiveringsgebied

Voor ieder bedrijf met intensieve veehouderij dat in het extensiveringsgebied ligt wordt bepaald dat maximaal de huidige vergunde oppervlakte stalruimte voor intensieve veehouderij wordt toegestaan. Nieuwvestiging, hervestiging en omschakeling van intensieve veehouderij is niet toegestaan. Alle agrarische bedrijven in het extensiveringsgebied worden aangeduid. Voor deze bedrijven geldt het volgende beleid:

- van de bedrijven met intensieve veehouderij wordt de bestaande oppervlakte stalruimte voor intensieve veehouderij in de regels vastgelegd;
- uitbreiding van intensieve veehouderij is niet toegestaan, tenzij de uitbreiding noodzakelijk is om te voldoen aan de eisen van dierenwelzijn en veterinaire gezondheid, mits het aantal dierplaatsen niet toeneemt.

Verwevingsgebied

Binnen de agrarische bestemming geldt voor bedrijven in het verwevingsgebied het volgende beleid. Het starten van intensieve veehouderij op bestaande bouwvlakken is in beginsel mogelijk, ook wanneer daar in de huidige situatie geen intensieve veehouderij voorkomt. De gebruiksruimte voor intensieve veehouderij mag echter niet groter zijn dan 1 ha. Dit houdt in dat bij bouwvlakken die groter zijn dan 1 ha, slechts een gedeelte van maximaal 1 ha mag worden benut voor activiteiten die verband houden met intensieve veehouderij. De locatie van de intensieve veehouderijactiviteiten binnen het grotere bouwvlak is niet van belang omdat een afstemming op hindergevoelige functies niet plaatsvindt in het bestemmingsplan, maar via de milieuvergunning.

Vergroting van bestaande agrarische bouwvlakken kan met een ontheffing worden toegestaan. De oppervlakte die voor intensieve veehouderij wordt benut mag echter niet groter zijn dan 1 ha.

Bij bedrijven die reeds in de huidige situatie meer dan 1 ha voor intensieve veehouderij in gebruik hebben wordt de bestaande omvang gerespecteerd.

In grondwaterbeschermingsgebieden is een zogenaamd 'stand still, step forward' principe van kracht, waarbij wordt gestreefd naar verbetering van de waterkwaliteit en het terugdringen van het risico op vervuiling. De invloed van een intensieve veehouderij op een grondwaterbeschermingsgebied kan dusdanig zijn dat dit het grondwater aantast tenzij afdoende beschermende maatregelen worden getroffen. Het opslaan van meststoffen, maar ook bestrijdingsmiddelen, is daarom aan een aanlegvergunning gebonden en het bouwen wordt alleen na een ontheffing toegestaan om te toetsen in hoeverre de grondwaterkwaliteit door de bouw wordt bedreigd.

Ontwikkelingslocaties in het verwevingsgebied

Binnen het verwevingsgebied staat de provincie toe dat de gemeente Winterswijk naar aanleiding van een concreet verzoek van initiatiefnemers zogenaamde ontwikkelingslocaties aanduidt. Op een ontwikkelingslocatie wordt een doorgroei van intensieve bedrijven

toegestaan tot een bouwvlak van 1,5 ha. Tevens wordt voor een dergelijke locatie bepaald dat milieugevoelige functies in de directe omgeving worden geweerd om de toekomstmogelijkheden van de intensieve veehouderij veilig te stellen.

Een ontwikkelingslocatie dient volgens het Reconstructieplan te voldoen aan de volgende voorwaarden:

- het bouwvlak biedt onvoldoende ruimte voor de voorgenomen uitbreiding;
- de omgevingsruimte maakte een groei van het bedrijf tot minimaal 2.500 mestvarkens eenheden mogelijk, rekening houdend met stank en ammoniak;
- landschappelijke inpassing.

Deze voorwaarden dienen in een bedrijfsontwikkelingsplan te worden uitgewerkt.

Vanwege de grote hoeveelheid woningen en de aanwezige natuurwaarden in het buitengebied van Winterswijk, zal slechts op enkele locaties aan deze voorwaarden kunnen worden voldaan. Om ruimte te bieden voor een zorgvuldige afweging waarbij rekening wordt gehouden met de ter plekke aanwezige waarden en belangen en waarbij maatwerk op de betreffende locatie kan worden geboden worden ontwikkelingslocaties niet in het voorliggende bestemmingsplan mogelijk gemaakt. Hiervoor zal op basis van concrete initiatieven een nadere afweging moeten plaatsvinden.

Begrenzing extensiveringsgebied en verwevingsgebied

De grenzen van de zonering intensieve veehouderij uit het Reconstructieplan zijn niet in alle gevallen op topografische en in het veld herkenbare grenzen geprojecteerd. Bijvoorbeeld omdat de grens van de extensiveringsgebieden samenvalt met de 250 m zones uit gebieden die vallen onder de Wet Ammoniak en Veehouderij. Hierdoor ligt de grens tussen extensiveringsgebied en verwevingsgebied soms dwars over een agrarisch bouwvlak.

In die gevallen is in dit bestemmingsplan de grens zo gelegd dat het bouwvlak volledig is gelegen in het verwevingsgebied. Bestemmingsplanmatig worden hierdoor de ruimste mogelijkheden geboden. Desondanks kan de betrokkene toch ook nog gebruik maken van de regelingen voor het stoppen of verplaatsen intensieve veehouderijbedrijven in extensiveringsgebieden.

Het reconstructieplan Achterhoek en Liemers geeft aan dat wanneer een bouwvlak deels in het extensiveringsgebied en deels in verwevingsgebied ligt de ondernemer moet kiezen waar het met de bedrijfsvoering naar toe wil: stoppen of verplaatsen op grond van de regelingen die van toepassing zijn binnen het extensiveringsgebied of uitbreiden op grond van de regelingen die van toepassing zijn binnen het verwevingsgebied. Bij stoppen of verplaatsen van de intensieve veehouderij is het stimuleringsbeleid van het extensiveringsgebied hierop van toepassing. Als het bedrijf wil uitbreiden mag dat alleen in het verwevingsgebied. In dat geval komt het bedrijf niet meer in aanmerking voor regelingen en subsidies voor het extensiveringsgebied.

In dit bestemmingsplan is ervoor gekozen om bij de intensieve veehouderijen die het betreft de vorm van de agrarische bouwvlakken deels aan te passen zodat de regelingen van het verwevingsgebied van toepassing zijn en de agrariërs de mogelijkheid houden om de intensieve veehouderij tot 1 ha uit te breiden.

3.2.5 *Woning met beperkt agrarisch gebruik*

In het oude bestemmingsplan was de bestemming 'Woondoeleinden met beperkt agrarisch gebruik' opgenomen. Binnen deze bestemming was een relatief grote oppervlakte aan bijgebouwen toegestaan ten behoeve van kleinschalig agrarisch gebruik.

De bestemming 'Woondoeleinden met beperkt agrarisch gebruik' wordt niet langer gehanteerd. De locaties waar geen agrarisch gebruik aanwezig is worden bestemd als burgerwoningen. De gerealiseerde oppervlakte bebouwing blijft toegestaan evenals het hobbymatig houden van (landbouw)huisdieren.

De locaties waar bedrijfsmatig agrarisch gebruik aanwezig is worden bestemd als agrarisch bedrijf waarbij een bouwvlak op maat wordt toegekend.

Met dit beleid kunnen degenen die in het verleden van de mogelijkheden in het bestemmingsplan gebruik hebben gemaakt hun activiteiten voortzetten. In de toekomst kunnen echter geen nieuwe situaties meer ontstaan, waardoor een verdere verstening van het landelijk gebied wordt voorkomen.

3.3 CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

3.3.1 *Monumentale en karakteristieke bebouwing*

Een belangrijke kwaliteit in het buitengebied wordt gevormd door de panden en elementen met cultuurhistorische waarde. Het betreft rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en karakteristieke objecten.

Monumenten zijn op de verbeelding niet voorzien van een aanduiding, omdat (rijks)monumenten reeds zijn beschermd in het kader van de Monumentenwet 1988 en de gemeentelijke monumenten in het kader van de monumentenverordening.

Daarnaast bestaan er karakteristieke gebouwen. Deze hebben wel een eigen beschermende regeling in het bestemmingsplan. Dit zijn panden waarvan ten tijde van het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) is bepaald dat deze als karakteristiek dienen te worden aangemerkt. Alle objecten die op de zogenaamde MIP-lijst zijn geplaatst, worden in dit bestemmingsplan als karakteristiek aangemerkt en zijn als zodanig opgenomen en beschermd in dit plan. Hetzelfde geldt voor de woningen die in de vorige bestemmingsplannen bestemd waren als 'woondoeleinden met cultuurhistorische waarden'.

In de regels is voor deze panden bepaald dat (gedeeltelijke) sloop gebonden is aan de voorwaarde dat getoetst wordt of het karakter van het pand of van het erf in ernstige mate wordt aangetast. Deze toetsing wordt mogelijk gemaakt door de sloop te verbinden aan een sloopvergunning. Voor het hergebruik van bebouwing geldt dat een functieverandering naar wonen of recreatie in Winterswijk alleen mogelijk is in karakteristieke gebouwen. In bijlage 4 bij de regels zijn de karakteristieke panden opgenomen.

Molens

Molens vormen karakteristieke landschapselementen die verwijzen naar de cultuurhistorie van Nederland. In de gemeente Winterswijk (binnen het plangebied) zijn op dit moment twee gerestaureerde en werkende windmolens aanwezig, één watermolen en twee molensrompen:

- de Meenkmlen in Miste:
De Meenkmlen in Miste is vernoemd naar de boerderij Meenk van de familie Tenkink. De korenmlen is op 1 augustus 1851 voor het eerst in werking gesteld. Na een lange tijd van stilstand, is eind 1988 een aanvang gemaakt met de restauratie, waarna de mlen op 9 mei 1990 weer in gebruik genomen is.
- de Sevink Mlle in Meddo:
Deze korenmlen ontleend zijn naam aan de toenmalige eigenaar van de grond waarop de mlen in 1869 werd gebouwd. In 1916 werd de mlen wegens bouwvaligheid stilgezet, waarna de mlen verkocht is en door de nieuwe eigenaar gerestaureerd. De mlen is tot 1928 in bedrijf geweest, toen het wiekenkruis eraf woei door storm. Vanaf die tijd werd de mlen gebruikt als opslagplaats, maar in 1999 werd de mlen opnieuw gerestaureerd. In 2001 is de mlen weer in gebruik genomen.
- de Berenschotswatermlen in het Woold:
De Berenschot's Watermlen maalt het water van de Slinge en is een uit 1652 daterend bouwwerk, herbouwd in 1749. In 1984 is het ambachtelijk gedeelte van de mlen gerestaureerd. Het andere gedeelte van de watermlen, waar vroeger het graan en de meelzakken lagen opgestapeld is in authentieke staat hersteld en is nu een sfeervol restaurant geworden. De watermlen heeft een onderslag rad en is gelegen in het natuurgebied "De Bekendelle" in het Woold bij Winterswijk. De Bekendelle is onder andere het woongebied van de ijsvogel en de grote gele kwikstaart. Diverse soorten bloemen en planten vindt men hier nog. De watermlen is momenteel een restaurant.
- mlenrump van Sellink in Meddo:
In Meddo staat de als rijksmonument aangewezen mlenrump bij bakkerij Sellink. De mlen heeft geen kap en tot die hoogte is de mlen 20,5 meter. De Meddose mlen is bijna helemaal ingebouwd tussen "pakhuizen" van 23,5 meter hoog waardoor de mlenbiotoop is aangetast en de mlen niet meer zal kunnen functioneren. Ook staat het niet op de nominatie om gerestaureerd te worden.
- mlenrump De Bataaf in Winterswijk:
Aan de ooststrand van de kern Winterswijk staat De Bataaf; een incomplete mlen die aangewezen is als rijksmonument en gerestaureerd gaat worden. De Bataaf is gebouwd in 1800 en kreeg in 1810 een nieuwe as. De mlen heeft tot 1958 op windkracht gemalen, maar in 1963 zijn het wiekenkruis, de staart, de as en het grootste deel van het drijfwerk gesloopt. In 2001 is de stichting Mlen Bataaf in het leven geroepen, met het doel de mlen weer volledig te herstellen.

Voor zinvol mlenbehoud is het van belang dat molens kunnen functioneren. Van een mlen die stilstaat raakt het mechaniek in verval waarmee de cultuurhistorische waarde van de mlen als geheel afneemt en het behoud van de mlen wordt bedreigd.

Om te kunnen draaien moet een mlen beschikken over voldoende wind- of wateraanvoer en een stabiele wind- of wateraanvoer. Daarom is een vrije windvang of watertoe-stroom gewenst. Hoog opgaande begroeiing en bebouwing zijn elementen die de windvang van de mlen verminderen. Daarom wordt in een gebied rondom de mlen de vrije windvang beschermd door de aanwijzing van een zogenaamde mlenbiotoop. Deze mlenbiotoop is opgenomen in het bestemmingsplan en houdt in dat er in de nabijheid van mlen beperkingen gelden ten aanzien van de hoogte van nieuwe gebouwen. De watermlen is gelegen aan als zodanig bestemd water waardoor een verdere beschermende regeling niet hoeft te worden opgenomen.

De volgende kenmerken zijn van belang voor het toekennen van de molenbiotopen rond de molens afhankelijk van wind:

De Bataaf, Bataafseweg 18:

- belt-/stellinghoogte: 4 m
- askophoogte: 14,5 m

Sevink Mölle, Meddoseweg 38

- belt-/stellinghoogte: 3,80 m
- askophoogte: 16,15 m

Meenkmolen, Meenkmolenweg 5

- belt-/stellinghoogte: 2,55 m
- askophoogte: 14,05 m

De Venemansmolen aan de Venemansweg 7 ligt niet binnen het plangebied, maar de molenbiotoop valt wel over het plangebied. Het is daarom van belang om de maten van de Venemansmolen wel te noemen in dit bestemmingsplan. De belt-/stellinghoogte is 7,40 m de askophoogte is 19 m.

In de regels is bepaald dat tot 100 m uit de as van de molen niet hoger mag worden gebouwd dan de belthoogte van de betreffende molen.

Op een afstand tussen de 100 tot 400 meter van de molen kan de toegestane hoogte worden berekend aan de hand van de volgende formule:

$$H_x = X/n + (C \times Z)$$

De variabelen hierin zijn:

H_x = toegestane hoogte van een obstakel op afstand X

X = afstand van het obstakel tot de molen;

N = 140 voor open, 75 voor ruw en 50 voor gesloten gebied. In het landelijk gebied van Winterswijk kan de norm van 75 voor ruw terrein worden aangehouden vanwege de dichtheid aan beplanting en bebouwing rondom de verschillende woningen.

C = een constante met de waarde 0,2

Z = askophoogte van de betreffende molen in meters.

Hieronder volgt een voorbeeld voor de berekening van de toegestane hoogte van een gebouw op 175 meter afstand van de Bataaf:

$$H_x = 175/75 + (0,2 \times 14,5) = 5,23 \text{ meter}$$

3.3.2 Cultuurhistorische waarden

De cultuurhistorie uit zich in het landschapsbeeld; het zit verweven in de eigenheid van een gebied. De mate waarin cultuurhistorische structuren nog herkenbaar zijn in het huidige landschap geeft een cultuurhistorische waarde aan een gebied.

Veel is ook verdwenen en niet meer zichtbaar in het landschap. De volgende elementen zijn nog wel herkenbaar:

Kastelen en havezaten: huis Buurse te Meddo, huizen Jonkers of Balkenschot, Ravenhorst en Waliën te Huppel, Groot- en Klein Pleckenpol ten zuiden van Winterswijk.

Watermolen (de Broekmolen) aan de Aaltense Slinge bij Miste, een vermoedelijke watermolen op de 'Möllenkamp' bij de Ratumse beek bij Huppel, een watermolen bij boerderij Dieksman te Woold en een mogelijke watermolen aan de Groenlosche Slinge te Meddo.

Bij Kotten bevinden zich de resten van een dubbele landweer. Te Ratum bevond zich een rondlopende wal (functie onbekend) en in een bosperceel bij Kotten is een gracht aanwezig met onbekende functie.

De aanwezigheid van klei in de bodem leidde tot het ontstaan van een lokale baksteenindustrie op het Oost-Nederlands plateau. Deze steenovens bevonden zich op of in de directe nabijheid van oude kleivoorkomens. Ze hebben als industrieel-ambachtelijke elementen een archeologische waarde. Resten van steenovens zijn bekend in Woold, Meddo en Miste. Ook pottenbakkers zijn hier, op kleine schaal voor de lokale markt, werkzaam geweest.

In Kotten heeft een kapel gestaan uit de Late Middeleeuwen of de Nieuwe tijd.

Verder hebben ontwikkelingen in het landschap geleid tot cultuurhistorische elementen zoals bleekvelden als gevolg van de textielindustrie, landweren als verdedigingswerk, markebomen die ter gelegenheid van bijvoorbeeld een geboorte of een belangrijke gebeurtenis zijn geplant. Ook elementen als kerkepaden, een oude laanbeplanting langs de Groenloseweg, hessen- of postwegen zijn cultuurhistorisch waardevol.

Gronden die cultuurhistorisch van belang zijn hebben in dit bestemmingsplan de dubbelbestemming 'Waarde - Cultuurhistorie' gekregen.

3.3.3 *Bescherming van archeologische waarden*

Naast de gebouwde cultuurhistorische waarden zijn ook in de bodem nog veel aanwijzingen uit het verleden. Ook in beleidsmatige zin hebben de archeologische waarden de afgelopen jaren meer aandacht gekregen. Dit heeft onder andere geresulteerd in internationale verdragen over het behoud van bodemschatten (Verdrag van Valletta).

De indicatieve kaart archeologische waarden (IKAW) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geeft globaal de kansrijke gebieden aan. Voor het buitengebied van Winterswijk zijn de verwachtingen nader onderzocht door RAAP. De verwachtingskaart is gebaseerd op het principe dat archeologische waarden niet willekeurig over een gebied zijn verspreid, maar gerelateerd zijn aan bepaalde landschappelijke kenmerken of eigenschappen. De verwachtingskaart is gebaseerd op algemene archeologische kennis over de ligging en verspreiding van archeologische vindplaatsen in Oost-Nederland.

De gebieden die op de verwachtingskaart zijn aangemerkt als gebieden met een (lage, middelmatige of hoge) archeologische verwachtingswaarde zijn in het bestemmingsplan opgenomen met de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologische verwachting' met als toevoeging 1 tot en met 4. Deze zones geven daarmee aan voor welk gebied welke waarde geldt en waar een strenger beschermingsregiem geldt.

Er zijn ook archeologische vindplaatsen en monumenten geïnventariseerd. Dit zijn locaties waar reeds archeologische waarden zijn aangetroffen. Deze terreinen staan allemaal op zowel de gemeentelijke archeologische beleidskaart, als op de zogenaamde Archeologische Monumenten Kaart (AMK) van provincie en rijk. De bescherming van de bekende terreinen is geregeld via de regels ten aanzien van archeologie. De bescherming van de bekende terreinen is geregeld via de Monumentenwet 1988 met een eigen procedure. Deze beschermde terreinen zijn op de verbeelding opgenomen met de bestemming 'Waarde – Archeologie'.

3.4 NATUUR

Visie Buitengebied (december 2005)

De gemeente Winterswijk streeft er naar dat deze natuurontwikkeling plaatsvindt in overeenstemming met het cultuurlandschap. De aanleg van nieuwe natuur zal daarom vaak plaatsvinden rond beken en in kleine elementen in het landschap. Aanleg van natuur moet passend zijn bij het specifieke landschapstype ter plaatse. Het verschil tussen de verschillende landschapstypen moet in stand blijven.

Ook het realiseren van de natuurkwaliteitsdoelen is een belangrijke ambitie. Prioriteiten liggen bij de meest waardevolle en kwetsbare natuur- en stroomgebieden, zoals HEN-beken.

De functie 'natuur' wordt vaak beschermd door nationale en internationale regelgeving. De gemeente stelt zelf geen extra beschermende regelgeving op. Realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur wordt nagestreefd. Op basis van vrijwilligheid worden maatregelen genomen die bestaande natuurgebieden waar nodig weer met elkaar in verbinding brengen. Dit gebeurt via herinrichting na kavelruil of door het aangaan van beheersovereenkomsten. Ongewenste ontwikkelingen worden zo veel mogelijk voorkomen in deze gebieden. Ook het openhouden van bepaalde gebieden voor weidevogels wordt zoveel mogelijk nagestreefd.

3.4.1 Bestaande natuurgebieden

Het buitengebied van Winterswijk kenmerkt zich als een overwegend kleinschalig agrarisch cultuurlandschap. Door de afwisseling in de abiotische ondergrond (bodem en water) en het menselijk gebruik is een gevarieerd patroon ontstaan van landschapselementen, gebruiksvormen en bewoning. Dit heeft ertoe geleid dat het buitengebied een gevarieerde samenstelling kent en daarmee ook natuurlijke diversiteit in zich draagt.

In het bijzonder geldt dit voor de gebieden die als natuurterrein worden beheerd. Er komen in Winterswijk nog steeds veel planten en dieren voor van hoogvenen en heiden. Hoogvenen worden in Nederland uitermate zeldzaam. Hiertoe behoren de afgegraven en deels zich vernieuwende hoogveencomplexen van het Korenburgerveen en het Wooldse veen. Karakteristiek zijn de stelsels van veendijken met, in het daartussen gelegen veen, de veenputten. Moerasbossen nemen een steeds groter deel van het veengebied in. De schraallanden die ooit overal rondom de venen lagen en de overgang vormden naar het omringende landschap zijn nog maar op enkele plekken te vinden. Ook de heiderestanten in Ratum, Kotten, Woold en Meddo zijn van belang als laatste restanten van de voedselarme terreinen. Dergelijke leefgebieden zijn overal in Nederland zeldzaam geworden.

De bossen en natuurgebieden hebben daarom een bestemming gekregen waarin primair het behouden en ontwikkelen van de natuurwaarden is vastgelegd. Alle gebieden die essentiële onderdelen vormen van de Ecologische Hoofdstructuur en door de provincie Gelderland zijn aangemerkt als 'EHS-natuur', en reeds als natuurgebied zijn ingericht/aangekocht, worden bestemd als 'Natuur' of 'Bos'. Ook overige natuurgebieden, die als zodanig zijn ingericht en worden beheerd, worden als 'Natuur' bestemd.

Korenburgerveen (links) en Bekendelle, twee belangrijke natuurgebieden in Winterswijk

Binnen de bestemming natuur is bebouwing uitsluitend via een ontheffing mogelijk ten behoeve van een materialenberging van maximaal 20 m². Deze ontheffing is met name bedoeld voor bergingen in bijzonder grote aaneengesloten natuurterrein met een omvang van bijvoorbeeld minimaal 20 ha.

Ontheffing kan worden verleend voor de bouw van uitzichtplatforms voor educatieve en publieke doeleinden met een maximale oppervlakte van 10 m² en een maximale hoogte van 6,5 m, mits aan de landschaps- en natuurwaarden van het gebied geen onevenredige afbreuk wordt gedaan.

Binnen zowel de bestemming 'Bos' als 'Natuur' is een aanlegvergunningstelsel met verbodsbepalingen van toepassing voor werken die samenhangen met het verharden van het terreinen en het aanleggen van leidingen. Binnen de bestemming 'Natuur' gelden daarnaast ook voorwaarden voor het vergraven van gronden en waterpartijen.

Natura 2000

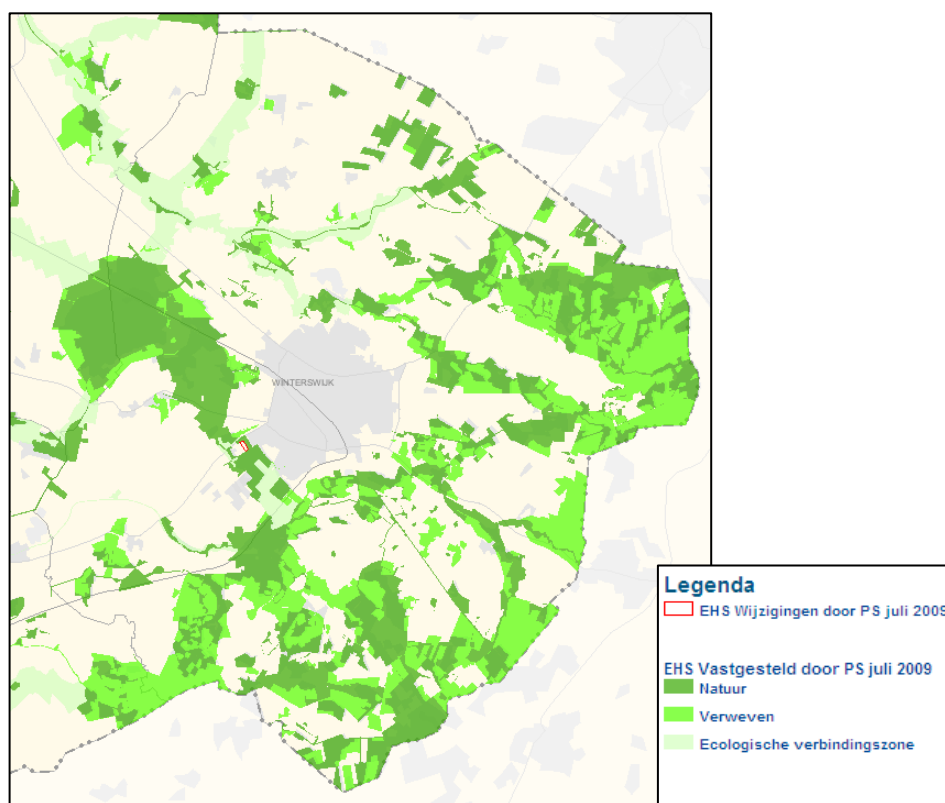
In Winterswijk is de gebiedsbescherming van de Natuurbeschermingswet 1998 zeer relevant. Op 1 oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. In deze wet wordt onder meer voorzien in de implementatie van de gebiedsbeschermingsbepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Sinds de wijziging van deze wet per 1 februari 2009 is de wet ook van toepassing op gebieden waarvan het ontwerpbesluit is gepubliceerd maar die nog niet definitief zijn aangewezen. Het rechtstreeks toepassen van de Vogel- en habitatrichtlijn op deze gebieden is dan ook niet meer nodig. In het kader van het opstellen van de beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden wordt het bestaand gebruik getoetst en worden er eventueel beperkingen opgelegd aan het bestaand gebruik. Voor nieuwe activiteiten die in het bestemmingsplan met een ontheffings- of wijzigingsprocedure worden toegestaan, of waarvoor een aanlegvergunning is vereist, is een afzonderlijke toetsing aan de Natuurbeschermingswet noodzakelijk. Dit geldt ook voor activiteiten die in het bestaande bestemmingsplan of bij recht zijn toegestaan, maar nog niet zijn uitgevoerd. Alvorens het bestemmingsplan wordt vastgesteld dient het plan, en ook de activiteiten die middels een ontheffings- of wijzigingsbevoegdheid worden toegestaan, getoetst te worden aan artikel 19j van de Natuurbeschermingswet.

De vier speciale beschermingszones die binnen het plangebied liggen zijn: Korenburgerveen, Bekendelle, het Wooldse Veen en Willink Weust.

Het Korenburgerveen is een gebied van 509 ha (gelegen binnen de gemeenten Winterswijk en Oost Gelre). In het Korenburgerveen is een natuurlijke overgang van hoogveen via laagveen naar de Schaarsbeek en naar het omringend zandlandschap aanwezig. Deze overgangen zijn, vanwege hun hoge en bijzondere soortenrijkdom, een van de belangrijkste kwaliteiten van het gebied. De eigenlijke hoogveenafzetting is beperkt in diepte, doordat tot vrij hoog in het veenprofiel invloed van grondwater aanwezig is. In de gradient naar de Schaarsbeek komt over een grote oppervlakte zegge-broekmoeras voor, waarvan het galigaanmoeras en de veenbossen deel uitmaken. De natuurlijke overgangen tussen de typen zijn mede verantwoordelijk voor een rijke fauna. Het gebied Bekendelle is 99 ha groot en bestaat uit een bosgebied langs de daar vrij meanderende Boven-Slinge, dat begin negentiende eeuw spontaan bebost is geraakt. Het bos dat in het laaggelegen deel van het gebied ligt, loopt bij hoge waterstanden onder en is beekbegeleidend vogelkers-essenbos. Er zijn overgangen naar het eiken-haagbeukenbos en het wintereiken-beukenbos en naar elzenbroekbos. Het grootste deel van het gebied bestaat uit eiken-beukenbossen en naaldbos, deels met hulst in de ondergroei. Het Wooldse veen beslaat 67 ha. Het gaat om een relatief ondiep, grotendeels uitgeveend veencomplex boven weinig doorlatende keileem. In de veengaten zijn vroege stadia van hoogveenregeneratie talrijk en goed ontwikkeld. Daar omheen liggen natte heiden. In het randgebied en op oudere veenresten is berken(broek)bos aanwezig. Op de hoger gelegen randen groeit eiken-berkenbos. De overgang naar de minerale gronden in de omgeving was van oorsprong bijzonder rijk ontwikkeld, met vegetaties en soorten van kalkrijke omgeving. Hiervan zijn nog verarmde resten over. Willinks Weust is 67 ha groot en een afwisselend en kleinschalig gebied. De ondergrond bestaat uit Muschelkalk afgedekt met lemig zand en keileem. Het grondwater stagneert op de schelpkalk, zodat een gedifferentieerd patroon van vocht- en kalkgradiënten bestaat. In het gebied komen soortenrijke loofbossen op natte tot vochtige bodems voor, die voor een groot deel bestaan uit eiken-haagbeukenbossen en oude eikenbossen. Op de moerassige en zandige bodem groeit vochtige ruigte en wilgenstruweel. Verder zijn er diverse schraallanden, waaronder blauwgraslanden en heischrale graslanden aanwezig.

3.4.2 Nieuwe natuurgebieden

De ruggengraat van het Gelderse natuurbeleid wordt gevormd door de Ecologische Hoofdstructuur. De Ecologische Hoofdstructuur bestaat uit kerngebieden en ecologische verbindingzones. De kerngebieden zijn de grotere aaneengesloten bestaande en te realiseren bossen, natuurgebieden en cultuurlandschappen met hoge natuurwaarden.

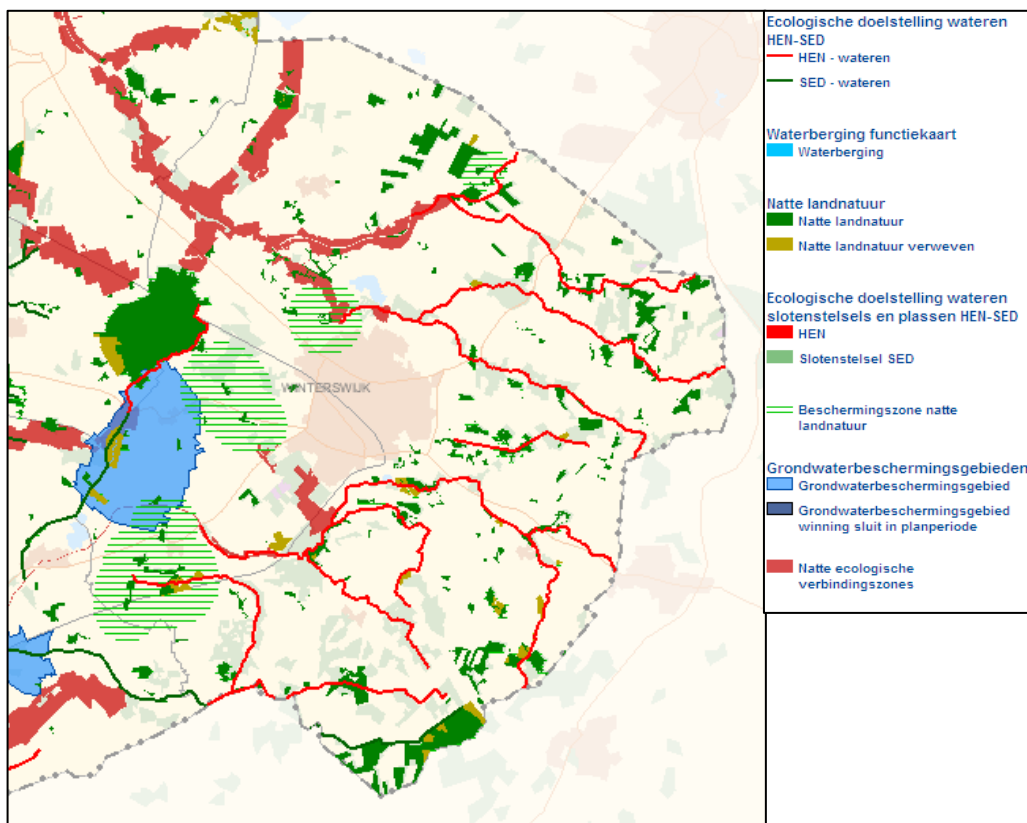
EHS in Winterswijk

Binnen de Ecologische Hoofdstructuur geldt de 'nee, tenzij'-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast, moet het bevoegde gezag erop toezien dat hiernaar door de initiatiefnemer onderzoek wordt verricht. Een deel van het agrarisch cultuurlandschap buiten de bestaande natuurgebieden maakt volgens de provincie Gelderland onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur binnen Winterswijk. Het betreft gebieden die in het Streekplan/structuurvisie Gelderland 2005 de aanduiding 'EHS-verweving' of 'EHS-verbinding' hebben gekregen en gebieden binnen de categorie 'EHS-natuur', maar die in werkelijkheid nog agrarisch gebruikt worden.

Binnen de gebieden die zijn aangewezen als 'EHS-verweving' geldt volgens de provincie dat natuur de belangrijkste functie is. Grondgebonden landbouw vervult een blijvende rol in het duurzaam beheer van cultuurgrond en de daarmee verweven natuurwaarden. Het streven is erop gericht om door natuurontwikkeling en agrarisch natuurbeheer de natuurwaarden van deze gebieden te versterken. Binnen de 'EHS-verweving' kan de landbouw zich duurzaam ontwikkelen voor zover de aanwezige natuurwaarden niet worden geschaad.

De gebieden die zijn aangewezen als 'EHS-verbinding' vormen verbindingzones tussen natuurelementen die multifunctioneel gebied doorsnijden. Het gaat om smalle zones met een strategische ligging. De zones bestaan uit landbouwgronden en verspreid gelegen kleine natuur- en bouselementen, waarbij veelal beken en andere watergangen de as van de ecologische verbindingzone vormen. Planologisch dienen deze zones te worden beschermd; ze krijgen daarom de gebiedsaanduiding 'EHS-verbinding'. Het ligt in de bedoe-

ling om delen van deze zones zo in te richten dat een uitwisseling van plant- en diersoorten mogelijk wordt tussen de verschillende natuurgebieden.

Uitsnede Waterplankaart provincie Gelderland

Een deel van de EHS-natuur bestaat uit natte natuurdoeltypen. Natte natuur betreft enerzijds ecosystemen die afhankelijk zijn van veranderingen in de grondwatersituatie en oppervlaktewaterpeilen, anderzijds wateren van het hoogste ecologische niveau (HEN-wateren) die vooral afhankelijk zijn van de waterkwaliteit en de morfologie van de oevers. De waarden van natte natuur zijn vaak zo sterk afhankelijk van de omgeving dat natuur en directe omgeving als één geheel te beschouwen zijn. Verspreid over de gemeente bevindt zich diverse natte natuur. Deze gebieden hebben in het bestemmingsplan de aanduiding 'Specifieke vorm van natuur - natte natuur' gekregen. Voor deze aanduiding is een aanlegvergunningstelsel met verbodsbepalingen van toepassing. De beken vormen belangrijke dragers van de natuur. De beekdalen, waarin niet-genormaliseerde beken en zijbeken, oude beekarmen en oeverwallen een grote rol spelen, ontleen hun waarde aan de gevarieerde, vrij natuurlijke vegetatie van de beekbegeleidende loofbossen. Vooral in Winterswijk-Oost hebben vele beken een natuurlijk karakter. In het westelijk deel van Winterswijk zijn de beken voor een groot deel gekanaliseerd. De natuurwaarden zijn hier gering, maar door natuurontwikkeling zijn langs Boven-Slinge, Groenlose slinge en Beurzerbeek de omstandigheden geschikter geworden voor karakteristieke planten en dieren van de beken.

Een deel van de beken is door de provincie aangeduid als water van een hoog ecologisch niveau (zogenaamde HEN-watgangen). Voor de oeverzones langs de HEN-watgangen wordt gestreefd naar het voorkomen van een intensivering van het gebruik van meststoffen of bestrijdingsmiddelen, zodat de waterkwaliteit wordt beschermd. Door de provincie is echter aangegeven dat een zone hiervoor niet nodig is.

Ook buiten de Ecologische Hoofdstructuur wil de gemeente de realisatie van natuur mogelijk maken, bijvoorbeeld om hiermee terreinen onder de Natuurschoonwet te kunnen rangschikken (zie paragraaf 3.5). Als voorwaarde voor de wijziging naar de bestemming 'Natuur' geldt dat:

- de natuurontwikkeling is uitgewerkt in een inrichtings- en beheersvisie;
- de ontwikkeling van natuur niet leidt tot een aantasting van het landschapsbeeld (de landschappelijke kwaliteiten) ter plaatse;
- bestaande functies in de directe nabijheid niet onevenredig in hun mogelijkheden mogen worden geschaad door de beoogde natuurontwikkeling.

3.5 BOS

3.5.1 *Bestaand bos*

De bestaande bosgebieden zijn bestemd als 'Bos'. Verspreid voorkomend bos dat voorkomt in gebieden met een menging van andere typen natuur zijn bestemd als 'natuur'. De aard van de bosgebieden binnen de bestemming 'Bos' verschilt. Het betreft bosgebieden die reeds lang een natuurlijk beheer kennen (bos met ecologische waarde) en bosgebieden die bestaan uit productiebossen. Landschappelijk vormen alle bossen vergelijkbare elementen en zijn daarom ook gelijk bestemd, maar daar waar nodig specifiek aangeduid. Binnen bosgebieden die ecologisch waardevol zijn worden de natuurwaarden beschermd via een stelsel van aanlegvergunningen en verbodsbepalingen.

In het provinciale bosbeleid zijn de grotere bossen opgenomen in het groenblauwe raamwerk. De kleinere bossen maken deel uit van het multifunctioneel gebied. De ruimtelijke doelen van het provinciale bosbeleid zijn: behoud, bescherming en kwalitatieve verbetering van het bestaande bos en uitbreiding van het bosareaal voor zowel natuur, recreatie als houtproductie. Houtproductie behoort ook in een groot gedeelte van de bossen van de EHS tot het nagestreefde meervoudig ruimtegebruik. Uitbreiding van het bosareaal wordt plaatselijk nagestreefd ten behoeve van natuurontwikkeling, de realisering van ecologische verbindingzones, de verbetering van de landschapsstructuur en bij versterking van 'groen in en om de stad'.

Bosgebieden waar de houtproductie een primair doel vormt zijn op de verbeelding aangeduid als productiebossen. De aanwezige natuurwaarden zijn beschermd via een aanlegvergunningstelsel dat zich richt op de aanleg en het verharderen van wegen of paden en de aanleg van ondergrondse infrastructuur. Het kappen en rooien van beplanting is hier niet aan een aanlegvergunning gebonden. Buiten dit bestemmingsplan om blijft echter de kapvergunning en de herplantplicht volgens de Boswet onverminderd van kracht.

3.5.2 *Nieuw bos*

Ook buiten de Ecologische Hoofdstructuur wil de gemeente de realisatie van bos mogelijk maken, bijvoorbeeld om hiermee terreinen onder de Natuurschoonwet te kunnen rangschikken.

Burgemeester en wethouders hebben daarom de bevoegdheid de bestemming van een gebied te wijzigen in de bestemming 'Bos'. Daarbij gelden in ieder geval de volgende voorwaarden:

- de bosaanleg is uitgewerkt in een inrichtings- en beheersvisie;

- de ontwikkeling van bos niet leidt tot een aantasting van het landschapsbeeld (de landschappelijke kwaliteiten) ter plaatse (zo is bosaanleg in gebieden met als landschapswaarde 'openheid' niet toegestaan);
- bestaande functies in de directe nabijheid niet onevenredig in hun mogelijkheden mogen worden geschaad door de beoogde bosaanleg.

3.5.3 *Bosgebied met een nevenfunctie voor recreatie*

Bosgebieden hebben naast een belangrijke natuurwaarde tevens een recreatieve waarde. Daarom wordt binnen deze bestemming een ontheffingsbevoegdheid opgenomen om kleinschalige bouwwerken voor dagrecreatieve voorzieningen mogelijk te maken. Het gaat dan om een ontheffing voor het oprichten van trimtoestellen tot een maximale hoogte van 4 m. In de regels is dit geregeld.

In het Rommelgebergte is in het bos een bestaand legaal (motor)crossterrein aanwezig. Dit motorcrossterrein is uitsluitend op de bestaande locatie in het bosgebied toegestaan. Het gebruik is gebonden aan een ontheffing. In totaal mag het terrein slechts maximaal 2 dagen per jaar voor het crossen met motorvoertuigen worden gebruikt.

Aan de Kattenbergweg is binnen de bestemming 'Bos' tevens de aanduiding 'paardensport' opgenomen. Dit terrein is bedoeld voor de beoefening van de paardensport. Op de aangeduide locatie is een parkeerplaats aanwezig en zullen hindernissen en een dressuurbaan aangelegd worden. Het ligt in de bedoeling het terrein kleinschalig te gebruiken, dat wil zeggen voor de eigen vereniging en niet voor grootschalige evenementen en wedstrijden. Gezien de ontsluiting van het terrein en omliggende functies als wonen en bedrijvigheid is een grootschalig gebruik van het terrein niet toegestaan.

Binnen de bestemming Bos aan de Bataafseweg is een terrein aangeduid voor recreatie. Binnen dit terrein is een survivalparcours gelegen. Hierbinnen is het mogelijk om bouwwerken ten behoeve van deze vorm van recreatie op te richten. In de regels is dit opgenomen.

3.6 LANDGOEDEREN

Nieuwe landgoederen, waarbij de aanleg van nieuwe natuur wordt gecombineerd met de bouw van een landhuis met allure, worden niet in dit bestemmingsplan mogelijk gemaakt.

Wel is het mogelijk bestaande landbouwgronden, natuurterreinen en bospercelen onder de werking van de Natuurschoonwet (NSW) te brengen, waarmee zij volgens de Natuurschoonwet als landgoed worden aangemerkt op grond waarvan de initiatiefnemer een fiscaal voordeel geniet. Voor deze rangschikking onder de Natuurschoonwet is het niet noodzakelijk dat het geheel ook in het bestemmingsplan als een landgoed is aangemerkt. Het staat een ieder vrij zijn gronden ongeacht de bestemming onder de Natuurschoonwet te laten rangschikken als landgoed.

In veel gevallen zal er wel enige bosaanplant of natuurontwikkeling noodzakelijk zijn om aan de criteria uit de Natuurschoonwet te kunnen voldoen. Mits aansluiting op het omliggende landschap plaatsvindt, is de ontwikkeling van deze landgoederen een verrijking voor het gebied. Van belang is echter dat de karakteristieke open gebieden behouden blijven.

Om gronden onder de Natuurschoonwet te kunnen rangschikken bevat het bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid voor het omzetten van de bestemming 'Agrarisch - Cultuurlandschap' in de bestemming 'Natuur' of 'Bos'. Als voorwaarde geldt echter dat de realisatie van natuur of de aanplant van bos past binnen de landschappelijke karakteristiek. Zo wordt voorkomen dat het karakteristieke coulissenlandschap door een te grote toename van bos zou dichtslibben.

De reeds bestaande landgoederen krijgen geen specifieke 'landgoed'-bestemming. De ruimtelijke eenheid die door het eenduidige beheer wellicht kan ontstaan is niet in het bestemmingsplan vast te leggen en af te dwingen. De verschillende onderdelen behorend tot het landgoed worden daarom afzonderlijk bestemd, de locatie van de bebouwing bijvoorbeeld als 'Agrarisch bouwvlak' of als 'Wonen', de landbouwgronden als 'Agrarisch - Cultuurlandschap' en de beboste percelen als 'Bos'.

Met deze regeling wordt ruimte geboden aan toekomstige veranderingen in grondgebruik. Zonder dat de bestemming belemmeringen opwerpt, kunnen bijvoorbeeld landbouwpercelen van het landgoed worden afgestoten of aan het landgoed worden toegevoegd.

In beginsel geldt dezelfde bebouwingsregeling als voor agrarische of woonbestemmingen. Er is echter één uitzondering gemaakt. Als het beheer van een NSW-landgoed vanuit een woonbestemming plaatsvindt, geldt een ontheffingsmogelijkheid voor het oprichten van bijgebouwen tot 200 m². De reden is dat op locaties van waaruit het beheer van een NSW-landgoed plaatsvindt ruimte moet worden geboden voor het stallen van werktuigen en materiaal.

Indien sprake is van een NSW landgoed, is het mogelijk om op of aansluitend aan het agrarisch bouwvlak of het perceel met een bestemming wonen een minicamping te vestigen, onder de voorwaarde dat vanaf dit perceel het onderhoud van het NSW landgoed plaatsvindt.

3.7 WONEN

Visie Buitengebied (december 2005)

Wonen en werken zijn beide een basis voor een leefbaar platteland. De woonfunctie is naast een economische drager ook een sociale drager. Daarom streeft de gemeente naar een divers woningaanbod in het buitengebied.

De woonfunctie is belangrijk voor de instandhouding van de sociaal maatschappelijke verbanden in het buitengebied. Daarnaast kan de woonfunctie draagvlak creëren voor voorzieningen in het buitengebied (winkels, scholen etc.).

Door de veranderingen in het buitengebied wordt wonen gezien als één van de economische dragers van het buitengebied. De gemeente kiest er daarom voor de mogelijkheden voor deze functie uit te breiden. Hierbij zoeken wij met name naar het inpassen van nieuwe woningen in bestaande gebouwen. Woningsplitsing moet daarbij ook mogelijk zijn voor agrarische bedrijven. Hergebruik is nodig omdat:

- dit het financieren van beheer en onderhoud van karakteristieke panden meer mogelijkheden geeft;
- er efficiënt gebruik plaatsvindt van bestaande gebouwen;
- verstening van het landschap wordt voorkomen.

In een aantal gevallen is hergebruik van bestaande gebouwen niet mogelijk of ongewenst. Dit is bijvoorbeeld het geval bij grootschalige agrarische of niet-agrarische bedrijfsbebouwing die het landschap ontsieren. In dat geval is sanering wenselijk.

Vervangende nieuwbouw door woningen kan hierbij een oplossing zijn. Vanwege het behoud van het cultuurlandschap moet hier zeer zorgvuldig mee worden omgegaan. Beeldkwaliteit staat hierbij hoog in het vaandel.

In het buitengebied van Winterswijk vinden we ook de buurtschappen, met ieder een kleinere of grotere buurtschapkern. De buurtschappen en de buurtschapskernen zijn meer dan bebouwingsconcentraties in het landschap. De buurtschapskernen bieden een specifieke leefomgeving en voorzieningen (een school, een verenigingsgebouw, een winkel). Iedere buurtschap van Winterswijk heeft haar eigen kenmerken en vraagstukken. Voor het bepalen van de gewenste ontwikkeling voor de buurtschappen wordt daarom een apart spoor gevolgd naast het conserverende beleid in het bestemmingsplan. Wonen in het buitengebied kan dus een op zichzelf staande functie zijn, maar kan ook gekoppeld zijn aan werken. Wonen en werken spelen een belangrijke rol in het behouden van de leefbaarheid. De gemeente Winterswijk streeft er daarom naar beide functies te behouden in het buitengebied.

Binnen de oude bestemmingsplannen gold binnen de bestemming 'Wonen met beperkt agrarisch gebruik' dat wonen de hoofdfunctie is en dat agrarische activiteiten zijn toegestaan als nevenactiviteiten. In de vigerende bestemmingsplannen is het bij recht toegestaan 60 m² bijgebouwen ten behoeve van de bestemming te hebben, dan wel de bestaande oppervlakte. Daarnaast geldt een ontheffingsbepaling voor het vergroten van het bijgebouw tot 200 m² ten behoeve van het agrarisch gebruik.

Hieruit blijkt dat op locaties waar reeds meer dan 60 m² bebouwing aanwezig is, dit mag blijven bestaan en positief is bestemd. Daarmee mag alle bebouwing gebruikt worden ten behoeve van de bestemming en dus ook voor het houden van landbouw(huis)dieren.

Binnen de woonbestemming in voorliggend bestemmingsplan blijft het mogelijk om hobbymatig (landbouw)huisdieren te houden. Binnen de nieuwe woonbestemming is 100 m² aan bijgebouwen toegestaan. Binnen deze bebouwing kunnen hobby's, zoals het houden van (landbouw)huisdieren worden uitgeoefend. Op veel van de locaties waar de bestemming 'Wonen met beperkt agrarisch gebruik' of 'Agrarisch' van toepassing was, is een groter oppervlak bijgebouwen aanwezig vanwege het agrarische verleden. De oppervlakte van deze bijgebouwen is veelal groter dan bij recht in het voorliggend bestemmingsplan wordt toegestaan (100 m²). Echter, in de algemene bepalingen in de voorschriften is bepaald dat indien er een grotere (legale) oppervlakte aanwezig is, die oppervlakte is toegestaan. Het gebruik van het meerdere boven 100 m² is daarmee positief bestemd. Dit houdt in dat het gebruik van deze gebouwen ten behoeve van het hobbymatig houden van (landbouw)huisdieren blijft toegestaan.

Met deze regeling wordt echter voorkomen dat daar waar nog relatief weinig bebouwing aanwezig is, een grotere uitbreiding mogelijk is dan tot 100 m² aan bijgebouwen. Met deze 100 m² wordt voldoende ruimte voor hobby's geboden. Een verdere uitbreiding van de bebouwing is onwenselijk omdat de dichtheid aan bebouwing in het kleinschalige landschap van Winterswijk dan teveel toeneemt.

Hieronder wordt het beleid voor het wonen nader uitgewerkt. Daarbij wordt onderscheidt gemaakt in woningen die verspreid in het buitengebied liggen (landelijk wonen) en in woningen die behoren tot de buurtschapskernen.

3.7.1 Landelijk wonen

De nota 'Achterhoekse erven veranderen' vormt het beleidskader voor het ruimtelijk ontwerp van veranderingen van erven in het buitengebied in de regio Achterhoek. Bij veranderingen gaat het om bouw- en aanlegactiviteiten in verband met functieveranderingen en ten behoeve van bestaande functies. Het kader kan ook gebruikt worden bij de aanleg van nieuwe erven en uitbreiding van een bestaand erf. Met het ruimtelijk ontwerp wordt de integrale ontwerp-opgave bedoeld, die speelt bij de transformatie van een (voormalig) agrarisch erf. Landschap, natuurwaarden, cultuurhistorie, gebruikswaarden, stedenbouw en architectuur worden daarbij in samenhang beschouwd. Het beleidskader omvat algemene doelen, ontwerp-uitgangspunten en een set van spelregels voor het ontwerp van bebouwing en erf. Het gaat over het landschap, de erfontwikkeling, de bebouwing en de erfinrichting. Het accent ligt op het schaalniveau van het erf. Daarnaast omvat het beleidskader uitgangspunten voor het ontwerpproces. Een proces, dat uitgaat van maatwerk per locatie, waarbij het accent meer ligt op regie en de begeleiding van plannen dan op toetsing. Per gemeente wordt er een eigen invulling aan de doelen gegeven in de vorm van een vastgelegd proces. Het proces kan daarmee per gemeente verschillen, de doelen die elke gemeente daarmee voor ogen heeft, zijn overal in de regio gelijk.

3.7.1.1 Bebouwingsregeling voor landelijk wonen

Onder landelijk wonen worden de woningen verstaan die verspreid in het buitengebied zijn gelegen en niet behoren tot een buurtschapskern.

Voorwaarde is tevens dat het aantal woningen niet toeneemt en de kenmerkende vorm van de hoofdbouwmassa gehandhaafd blijft. De daadwerkelijk mogelijke uitbreiding is sterk afhankelijk van de kenmerkende vorm van de hoofdbouwmassa.

Bij de woning mag maximaal 100 m² aan bijgebouwen binnen het bouwvlak aanwezig zijn. Een oppervlakte van 100 m² aan bijgebouwen wordt ruim voldoende geacht voor het uitoefenen van de woonfunctie en eventuele hobby's. Dit houdt dus in dat bij gesplitste woningen de maximale oppervlakte aan bijgebouwen in totaal 200 m² mag bedragen. Dit betreft een totale gezamenlijke oppervlakte. Hoe de eigenaren de oppervlakte onderling verdelen, moeten ze zelf regelen.

In de praktijk is het zo dat de meeste burgerwoningen een agrarisch verleden hebben waardoor veelal meer bebouwing aanwezig is dan de toegestane 100 m². Daartoe is in de algemene bepalingen aangegeven dat bestaande grotere oppervlakten gerespecteerd worden, wat inhoudt dat alle aanwezige bebouwing op een locatie (mits legaal opgericht) positief wordt bestemd. Deze bebouwing mag gebruikt worden ten behoeve van de woonbestemming.

3.7.1.2 Ondergeschikte functies bij landelijk wonen

Binnen de bestemming wonen is het toegestaan om 50 m² van de woning of de bijgebouwen te benutten voor zogenaamde 'aan huis verbonden beroepen'. Onder 'aan huis verbonden beroepen' wordt verstaan: de uitoefening van een beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch of hiermee gelijk te stellen gebied.

Daarnaast zijn burgemeester en wethouders bevoegd een ontheffing te verlenen voor de verkoop van ter plaatse geproduceerde producten, bijvoorbeeld zelf gemaakte honing.

Als voorwaarde geldt dat de verkoop plaats vindt binnen het bestemmingsvlak of bouwvlak. De verkoop dient ondergeschikt te blijven aan de woonfunctie. De bevoegdheid van Burgemeester en Wethouders is begrensd tot maximaal 50% van de aanwezige bijgebouwen met een absoluut maximum van 350 m².

Ook is het college bevoegd een ontheffing verlenen voor de realisatie van een paardenbak. Voor de inhoud van de regeling wordt verwezen naar paragraaf 3.2.3.

Tevens zijn burgemeester en wethouders bevoegd een ontheffing te verlenen voor andere kleinschalige bedrijfsmatige en recreatieve activiteiten bij de woning. Deze mogelijkheden zijn uitgewerkt in paragraaf 3.8.

3.7.1.3 Splitsing van woningen

Om het onderhoud van relatief grote panden in het buitengebied te kunnen financieren is het soms gewenst het pand te splitsen zodat meerdere huishoudens het als woning kunnen gebruiken. Tevens wordt hiermee ruimte bespaard doordat elders geen woning behoeft te worden betrokken.

Het splitsen van grote panden in meerdere woningen was reeds mogelijk bij agrarische bedrijven. Echter ook bij burgerwoningen kan deze vraag zich voordoen. Daarom wordt de regeling verruimd door splitsing ook bij burgerwoningen mogelijk te maken.

Via een ontheffingsbevoegdheid kunnen burgemeester en wethouders de splitsing van het hoofdgebouw toestaan, indien het een inhoud heeft van minimaal 900 m³. De gesplitste woningen dienen ieder een inhoud te hebben van minimaal 400 m³.

In ieder geval de volgende voorwaarden worden bij de beoordeling betrokken:

- geen beperking voor nabijgelegen agrarische bedrijven;
- na de splitsing is geen verdere vergroting van de woning(en) meer mogelijk;
- wanneer het oppervlak aan bijgebouwen per woning meer dan 100 m² bedraagt geldt een sloopverplichting voor het meerdere, tenzij het monumentale of karakteristieke bebouwing betreft.

De sloopverplichting houdt in dat niet-waardevolle overtollige (bedrijfs)bijgebouwen zo veel mogelijk worden gesloopt om de beeldkwaliteit van het buitengebied te verbeteren. Van geval tot geval wordt bepaald of een bijgebouw gesloopt dient te worden. Bouwstijl, karakteristiek van het landschap en de bebouwing in het buitengebied, situering ten opzichte van de overige bebouwing, schaal en maat van het bijgebouw in relatie tot het hoofdgebouw en detailleringen zullen bij de toets een rol spelen.

Per gesplitste woning mag 100 m² aan bijgebouwen en/ of carport worden opgericht. Bij een dergelijke woningsplitsing kan het zijn dat bijgebouwen onlogisch gesitueerd zijn ten opzichte van de woningen. Zodra een woningsplitsing wordt geregeld kan hierbij gelijktijdig een splitsing van de bijgebouwen aangevraagd worden, zodanig dat het oppervlak van vrijstaande bijgebouwen het totaal van 200 m² niet overschrijdt. Na splitsing van een woning wordt geen uitbreiding van de woning meer toegestaan.

In de regels is een lijst opgenomen met reeds gesplitste woningen in het buitengebied en een lege lijst waarin de adressen van toekomstige gesplitste woningen kunnen worden opgenomen.

3.7.1.4 Herbouw van bijgebouwen

Het gebeurt regelmatig dat men bijgebouwen wil slopen en daarvoor in de plaats een nieuw bijgebouw wil oprichten. Tijdens het vorige bestemmingsplan zijn er voor alle woonpercelen inventarisaties gedaan, waarbij het aantal m² dat op dat moment aanwezig was, vastgelegd is. Dit was ook het aantal m² dat teruggebouwd mocht worden. Omdat er de laatste jaren veel agrarische bestemmingen omgezet zijn in woonbestemmingen, zijn er veel percelen waar veel m² aan bijgebouwen (voormalige bedrijfsgebouwen) aanwezig zijn. Deze worden positief bestemd en mogen deze dus als bijgebouw gebruikt worden. Als men echter oude bijgebouwen wil slopen en wil vervangen door nieuwe bijgebouwen, is het ongewenst dat dezelfde oppervlakte herbouwd wordt. Er ontstaat dan namelijk een verkeerde verhouding tussen hoofd- en bijgebouw. Om tot een reductie aan oppervlak te komen, wordt slechts de helft van de gesloopte oppervlakte (het meerdere van 100 m²) aan nieuwbouw toegestaan. Hieraan wordt geen maximum gesteld.

3.7.2 *Wonen buurtschapskernen*

3.7.2.1 Bebouwingsregeling voor woningen

In de buurtkernen Corle, Kotten, Miste, Ratum, Woold, en Meddo is in vergelijking met het overige buitengebied sprake van een hogere dichtheid aan woningen. Het ruimtelijke beeld in de buurtkernen is minder gevoelig voor een toename van bebouwing, dan in het gebied buiten de buurtschapskernen. Voor de regeling voor de woningen binnen de buurtschapskernen is daarom aansluiting gezocht bij de regeling zoals die in de kern Winterswijk gelden voor woningen.

De inhoud van de woningen wordt daarom in de buurtschapskernen niet direct begrensd. Wel wordt op de verbeelding vastgelegd binnen welk vlak gebouwd mag worden, en wordt aangegeven waar de voorgevelrooilijn zich bevindt. Op de verbeelding worden tevens de maximale goot- en bouwhoogten aangegeven.

Bij de woningen in de buurtschapskernen wordt maximaal 75 m² aan aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen toegestaan. Hierbij geldt dat een bebouwingspercentage van 50%.

De woningen zijn niet allemaal afzonderlijk van een bestemmingsvlak voorzien. Het aantal afzonderlijke vlakken is niet bepalend voor het toegestane aantal woningen. In de regel is bepaald dat alleen het bestaande aantal woningen is toegestaan. Een uitzondering hierop vormt de omgeving van de Breehegge en Hilteweg in Meddo en De Klomp in Miste. Hier kunnen nog enkele nieuwe woningen worden gerealiseerd. Daarbij is op de verbeelding aangeduid hoeveel woningen mogen worden gerealiseerd. In totaal gaat het in beide kernen om 12 woningen.

3.7.2.2 Aan huis verbonden beroep of bedrijf aan huis bij woningen in buurtschapskernen

Binnen de bestemming 'Wonen – Buurtschapskern' is het toegestaan om 50 m² van de woning of de bijgebouwen te benutten voor zogenaamde 'aan huis verbonden beroepen'. Onder 'aan huis verbonden beroepen' wordt verstaan: de uitoefening van een beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch of hiermee gelijk te stellen gebied.

Daarnaast zijn burgemeester en wethouders bevoegd een ontheffing te verlenen voor het toestaan van een 'bedrijf aan huis'. Het gaat daarbij om het bedrijfsmatig verlenen van diensten c.q. het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid, niet vallend onder de ver-

gunningplicht van de Wet milieubeheer, door de gebruik(st)er(s) van de woning, geheel of overwegend door middel van handwerk. Voorbeelden zijn een kapsalon, een schoonheidssalon, een nagelstudio of een hondentrimsalon. De bevoegdheid van het college is begrensd tot het gebruik van een oppervlakte van maximaal 50 m² van de woning of de bijgebouwen voor een bedrijf aan huis. Het mag geen verkeersaantrekkende bedrijvigheid betreffen en ook geen detailhandel.

3.7.2.3 Splitsing van woningen

Het splitsen van woningen zoals in de voorgaande paragraaf is omschreven is ook mogelijk bij woningen in de buurtschapskernen.

3.7.3 *Woonzorgcomplex te Meddo*

In de buurtschapskern Meddo is de realisatie van een woonzorgcomplex mogelijk gemaakt. In het zorgcomplex worden 24 appartementen gerealiseerd, waar wonen en zorg worden gecombineerd. Deze appartementen worden verdeeld over 4 panden, waarvan twee panden aan de Goorweg gesitueerd zijn en twee op het achterterrein.

Aan de Goorweg zijn de woningen vormgegeven als eengezinswoningen, zodat aangesloten wordt op de overige bebouwing aan de Goorweg. De nieuw te bouwen woningen zullen zichtbaar groter zijn dan de belendende woonhuizen. Dit komt omdat er voor zespersoons-“huishoudens” gebouwd wordt, maar ook omdat de woningvoorraad aan de Goorweg uit midden 1900 stamt. Toen waren woningen doorgaans kleiner.

De nieuwbouw toont twee (groeps-)woningen met topgevels naar de straat toe en overkapte zij-aanbouwen. Naar het binnenterrein toe is een deel van de woningen voorzien van plat dak. De twee woningen aan de Goorweg hebben een moderne gevelindeling. Hierbij is rekening gehouden met de woningen in de omgeving, waardoor de nieuwe woningen niet uit de toon springen.

Voor het betreffende initiatief is reeds een artikel 19 vrijstelling in procedure gebracht.

3.7.4 *Woningbouw te Miste*

In de buurtschapskern Miste is de realisatie van maximaal acht woningen mogelijk middels een wijzigingsbevoegdheid. De voorwaarden hiervoor zijn dat in de nabijheid gelegen functies en waarden mogen niet onevenredig worden geschaad, de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van betrokken en nabijgelegen gronden mogen niet onevenredig worden geschaad en de uitvoerbaarheid van het wijzigingsplan moet zijn gewaarborgd.

Een deel van de woningen is al gerealiseerd met een vrijstelling ex artikel 19 lid 2 Wet op de Ruimtelijke Ordening.

3.8 NEVENACTIVITEITEN EN HERGEBRUIK VAN BEBOUWING

3.8.1 *Bedrijvigheid als her- of nevengebruik bij woningen en agrarische bedrijven*

In het buitengebied is een grote hoeveelheid bebouwing aanwezig waarvoor nieuwe functies worden gezocht. Met de invulling van deze vrijkomende bebouwing dient zich de gelegenheid aan de economische activiteit in het landelijk gebied, ondanks de terugloop van de landbouw, op peil te houden. Het betreft voor een groot deel bebouwing van voormalige agrarische bedrijven. In dit bestemmingsplan worden mogelijkheden geboden

om deze bebouwing een nieuwe functie te geven. Dit hergebruik is zowel mogelijk op het moment dat een agrarisch bedrijf stopt en dus overgaat naar een andere bestemming, maar ook als de locatie inmiddels een woonbestemming heeft gekregen. Binnen de buurtschapskernen zal dit weinig aan de orde zijn. Binnen de buurtschapskernen zijn agrarische bedrijven en voormalige agrarische bedrijven die reeds een woonbestemming hebben nauwelijks aanwezig, waardoor voormalige agrarische bedrijfsgebouwen weinig zullen worden hergebruikt voor een andere functie.

Echter, ook bij functionerende agrarische bedrijven wordt de mogelijkheid geboden om een deel van de bebouwing te benutten voor nevenactiviteiten bestaande uit niet-agrarische bedrijvigheid.

De toegestane aard en omvang van de activiteiten is afgestemd op het karakter van het gebied. Hiertoe is aangesloten bij de gebiedsindeling uit het Streekplan/structuurvisie bestaande uit 'EHS-natuur', 'EHS-verweving', 'EHS-verbinding' en landschappelijke waardevol multifunctioneel gebied. Er zijn activiteiten toegestaan in de volgende categorieën: verblijfsrecreatie, dagrecreatie, zorg, opslag, en overige activiteiten. In een indicatieve lijst van hergebruiksactiviteiten (bijlage 1 van de regels) is in detail per deelgebied uitgewerkt welke nevenactiviteiten of hoofdactiviteiten zijn toegestaan.

De nevenactiviteiten gericht op dag- en verblijfsrecreatie zijn specifiek uitgewerkt. Hiervoor zijn afzonderlijke regels opgenomen. Deze nevenactiviteiten zijn daarom verwijderd uit de indicatieve lijst van hergebruiksactiviteiten (bijlage 1 van de regels). Voor een toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.9.4.

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd voor nevenactiviteiten een ontheffing te verlenen binnen zowel de agrarische bestemming als de bestemming wonen. Via deze bevoegdheid kan het gebruik van maximaal 50% van de aanwezige bedrijfs- of bijgebouwen voor nevenactiviteiten worden toegestaan, tot een zeker absoluut maximum. Voor de absolute omvang van de toegestane activiteiten wordt verwezen naar de tabel op de volgende pagina. De nevenactiviteiten zijn toegestaan via een ontheffing zodat beoordeeld kan worden of de nevenactiviteit niet leidt tot milieuhinder voor nabijgelegen bedrijven of woningen.

Voor activiteiten van een relatief grote omvang, of activiteiten die in kwetsbare gebieden zoals de Ecologische Hoofdstructuur plaatsvinden is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. De activiteit krijgt hiermee een afzonderlijke bestemming, aanvullend op de agrarische bestemming of in plaats van de woonbestemming.

Geen van de afzonderlijke ontheffingsbevoegdheden overschrijden de omvang van 500 m² voor nevenactiviteiten. De regeling voor stapeling geeft als totale maximale oppervlaktemaat de hoogst toegestane vloeroppervlakte van de gecombineerde nevenactiviteiten. Deze beperking in oppervlakte wordt noodzakelijk geacht om de garanderen dat het om een nevenactiviteit blijft gaan en geen hoofdactiviteit wordt.

Hoofdactiviteiten zijn uitsluitend toegestaan in de plaats van de huidige agrarische functie of aanvullend op de bestaande woonfunctie waarbij het geheel een bedrijfsbestemming krijgt. Het verschil met nevenactiviteiten is dat nevenactiviteiten slechts in 50% van de aanwezige hoeveelheid bijgebouwen of bedrijfsgebouwen kunnen worden toegestaan, en dat bij hoofdactiviteiten kan worden toegestaan dat alle bijgebouwen of bedrijfsgebouwen worden benut. Wel geldt er een maximale omvang voor de hoofdactiviteit die mag worden toegestaan. Deze staat aangegeven in de tabel op pagina 45.

De genoemde oppervlakten betreft uitsluitend de inpandige ruimte. Alleen bij dagrecreatieve, zorgactiviteiten en grotere verblijfsrecreatieve voorzieningen kan ook een deel van de ruimte op het erf worden betrokken, bijvoorbeeld voor de inrichting van een terras of speelruimte.

Een nevenfunctie dient als aanvulling op de hoofdfunctie op een bepaalde locatie en zorgt, over het algemeen, voor extra aanvullende inkomsten. De ruimtelijke uitstraling van een perceel en de hoofdbestemming moeten met elkaar in overeenstemming zijn. Nevenfuncties zijn activiteiten die vanwege hun aard en kleinschaligheid bij hoofdfuncties kunnen worden toegelaten (met een procedure, in verband met een toetsmoment). Het ruimtelijk effect van nevenfuncties wordt in beginsel beperkt door de oppervlakte bebouwing die hiervoor gebruikt mag worden. In principe wordt uitgegaan van maximaal 50% van de bestaande bebouwing (=alle aanwezige bebouwing op het erf op dat moment) tot een nader bepaalde maximum oppervlakte. Het bepalen van een maximale oppervlakte zorgt ervoor dat de activiteit ondergeschikt is en blijft aan de hoofdfunctie waarbinnen een ontheffing kan worden verleend. Daarnaast wordt het ruimtelijk effect getoetst aan de hand van bijvoorbeeld het aantal verkeersbewegingen, geluid- en geurhinder e.d. Waar de grens tussen wel en niet ondergeschikt ligt, is niet in detail gedefinieerd. Hierdoor behoudt het plan een flexibel karakter en is er de mogelijkheid om maatwerk te bieden. Wel biedt de term 'ondergeschikt' de gemeente mogelijkheid om bij excessen in te kunnen grijpen.

Indien men grotere oppervlakte bebouwing wil inzetten voor bedrijfsactiviteiten is een zwaardere procedure van toepassing (een wijziging in plaats van een ontheffing). Deze procedure maakt het mogelijk meer in detail te toetsen of omwonenden of nabij gelegen waarden door de bedrijfsactiviteiten kunnen worden geschaad. Het verschil met de nevenfunctie is dat meer dan de helft van de overblijvende bebouwing voor de bedrijfsactiviteiten mag worden benut.

Daarnaast kan er ook onderscheid gemaakt worden in een aan huis gebonden beroep en een aan huis gebonden bedrijf. Een aan huis gebonden beroep is het uitoefenen van een beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op zakelijk (niet zijnde detailhandel), maatschappelijk, juridisch, administratief, persoonlijk, medisch, therapeutisch, kunstzinnig dan wel ontwerptechnisch gebied, welke door zijn beperkte omvang in een woning met daarbij behorende gebouwen, met behoud van de woonfunctie, kan worden uitgeoefend.

Een aan huis gebonden bedrijf is het beroepsmatig verlenen van diensten c.q. het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid waarvan de omvang in een woning met bijbehorende gebouwen past en de woonfunctie behouden blijft. Het gaat hierbij veelal om bedrijvigheid binnen de milieucategorieën 1 en 2.

In het bestemmingsplan is ruimte geboden voor het uitoefenen van een aan huis gebonden beroep binnen bestaande bebouwing. Deze functie heeft geen/weinig ruimtelijke en landschappelijke effecten en is daardoor goed inpasbaar binnen de hoofdfunctie.

In het bestemmingsplan zijn een aantal recreatieve nevenactiviteiten uitgewerkt. Deze opgenomen recreatieve nevenactiviteiten zijn niet gekoppeld aan een percentage maar een maximale oppervlakte. Hierdoor is niet zeker dat slechts een beperkt gedeelte van de bebouwing voor de nevenactiviteit wordt ingezet. De provincie Gelderland adviseert situaties waarbij aanzienlijke oppervlakten bebouwing (bij bijvoorbeeld burgerwoningen) worden ingezet voor een (recreatieve) bedrijfsactiviteit en waarbij niet gegarandeerd is dat slechts een deel van de bebouwing wordt benut, te behandelen als een verandering

van functie. Door het opnemen van een voorwaarde dat de gebruikte ruimte niet meer mag zijn dan 50% van de totale bebouwde oppervlakte wordt toch gegarandeerd dat het een nevenfunctie blijft. Mocht een initiatiefnemer meer m² willen benutten, dan dient er een wijzigingsplan te worden opgesteld en kan niet met een ontheffing volstaan worden. De activiteit wordt dan als hoofdactiviteit gezien.

	EHS-natuur	EHS-verweving	EHS-verbinding	Multifunctioneel met landschapswaarden
Nevenfuncties				
Verblijfsrecreatie/toerisme Toegestaan is het gebruik van de helft van de bestaande oppervlakte bedrijfs- of bijgebouwen tot een maximum van:				
ontheffing	500 m ²	500 m ²	500 m ²	750 m ²
wijziging	x	750 m ²	750 m ²	x
Dagrecreatie/toerisme Toegestaan is het gebruik van de helft van de bestaande oppervlakte bedrijfs- of bijgebouwen tot een maximum van:				
ontheffing	500 m ²	500 m ²	500 m ²	750 m ²
wijziging	x	750 m ²	750 m ²	x
Zorg Toegestaan is het gebruik van de helft van de bestaande oppervlakte bedrijfs- of bijgebouwen tot een maximum van:				
ontheffing	500 m ²	500 m ²	500 m ²	750 m ²
wijziging	x	750 m ²	750 m ²	x
Opslag Toegestaan is het gebruik van de helft van de bestaande oppervlakte bedrijfs- of bijgebouwen tot een maximum van:				
ontheffing	x	350 m ²	350 m ²	500 m ²
wijziging	x	500 m ²	500 m ²	750 m ²
Overige nevenfuncties Toegestaan is het gebruik van de helft van de bestaande oppervlakte bedrijfs- of bijgebouwen tot een maximum van:				
ontheffing	x	350 m ²	350 m ²	500 m ²
wijziging	x	500 m ²	500 m ²	750 m ²
Hoofdfuncties				
Verblijfsrecreatie				
wijziging	750 m ²	750 m ²	750 m ²	900 m ²
Dagrecreatie				
wijziging	750 m ²	750 m ²	750 m ²	900 m ²
Zorg				
wijziging	750 m ²	750 m ²	750 m ²	900 m ²
Opslag				
wijziging	x	750 m ²	750 m ²	750 m ²
Overige hoofdfuncties				
wijziging	x	750 m ²	750 m ²	750 m ²

De hoofdgroepen aan functies die in bovenstaande tabel zijn genoemd zijn in een staat van bedrijfsactiviteiten (bijlage 3 van de regels) uitgewerkt. Op basis van de staat van bedrijfsactiviteiten wordt bepaald welke specifieke activiteit is toegestaan.

Verevening

Ongeacht de grootte van de nevenactiviteit geldt ten allen tijde dat een goede landschappelijke inpassing van de gehele locatie door de aanwezigheid van erfbeplanting gegarandeerd moet zijn. Dat wil zeggen dat getoetst wordt in hoeverre een versterking van de ter plekke aanwezige erfbeplanting noodzakelijk is. De noodzaak van deze versterking is afhankelijk van de situatie op het betreffende erf en het landschapsbeeld in de omgeving.

Aanvullend op de goede landschappelijke inpassing kan een versterking van de ruimtelijke kwaliteit wenselijk zijn. De provincie geeft in het streekplan/structuurvisie aan, dat in ruil voor de mogelijkheid tot hergebruik of functieverandering een tegenprestatie moet worden geleverd die bijdraagt aan de kwaliteit van het buitengebied, de zogenaamde verevening. Volgens het beleid van de Regio Achterhoek moet verevening gezien worden als een 'kwaliteitsbijdrage' of 'ontwikkelingsbijdrage' en vormt het geen winstafroming. Verevening bestaat uit het nemen van maatregelen ten behoeve van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van het hergebruik in de omgeving die verder gaat dan een landschappelijke inpassing. Versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de directe omgeving van het initiatief staat daarbij centraal. De bijdrage moet in verhouding staan met de gevolgen van de functieverandering voor de omgeving en de vanuit de nieuwe functie(s) gewenste verbeteringen in omgevingskwaliteit.

Verevening wordt geëist bij alle nevenactiviteiten die bij recht of na een ontheffings- of wijzigingsprocedure mogelijk zijn en bij nieuwe hoofdactiviteiten die na een wijzigingsprocedure worden toegestaan.

Welke vorm van verevening uiteindelijk wordt ingezet is afhankelijk van verschillende factoren. Een combinatie van de volgende vormen van verevening is mogelijk.

Sloop:

Bij volledige omschakeling naar een woonbestemming of een niet-agrarische activiteit komen in principe alle op het perceel voorkomende bedrijfs- of bijgebouwen en bouwwerken die geen nieuwe functie krijgen en niet karakteristiek of monumentaal zijn voor sloop in aanmerking. Een nader te bepalen aantal vierkante meters zal mogen blijven staan voor de benodigde ruimte aan bijgebouwen (aansluitend aan de standaardmaat voor oppervlakte voor bijgebouwen in het buitengebied). Sloop van gebouwen die buiten het betreffende perceel staan, kan meegeteld worden als vereveningsbijdrage wanneer er een ruimtelijke relatie met het betreffende bouwvlak is. Indien minder sloop wenselijk is dan het algemene uitgangspunt van 50% kan dat – mits voldoende onderbouwd – gecompenseerd worden met andere vormen van verevening. Dit komt met name voor bij het toestaan van nevenactiviteiten, waarbij de hoofdactiviteit niet mag leiden onder de sloop van bebouwing

Verkleining bouwvlak of bestemmingsvlak/'groene' herbestemming:

Net als sloop zorgt verkleining van het bouwvlak voor een beperking van de verstening van het buitengebied, doordat het vlak waarbinnen gebouwd wordt een kleinere oppervlakte heeft. Een verkleining van het bouwvlak of bestemmingsvlak is echter alleen mogelijk bij activiteiten die met een wijzigingsbevoegdheid zijn toegestaan.

Behoud van karakteristieke/monumentale bebouwing:

De instandhouding van karakteristieke of monumentale bebouwing wordt gezien als een vorm van verevening omdat het bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied. Het gaat daarbij onder andere om panden die zijn aangemerkt als monument en om panden die volgens de MIP-lijst als karakteristiek moeten worden aangemerkt.

Natuurontwikkeling:

De inpassing van het initiatief in de omgeving kan noodzaken tot natuurontwikkeling zoals de aanleg van poelen, ruigtes of beplanting om het ecologisch functioneren van het gebied veilig te stellen. Het behoud van al bestaande natuur kan ook een vorm van verevening zijn.

Aanvullende landschappelijke versterking:

Het initiatief kan het noodzakelijk maken de landschappelijke kwaliteit van het gebied te verbeteren door niet alleen de erfbeplanting te versterken, maar ook in de omgeving van het erf houtwallen, of heggen of boomgroepen te realiseren. Evenals bij natuurontwikkeling kan behoud van het landschap, bijvoorbeeld het in stand houden van een NSW-landgoed, ook als vereveningsbijdrage worden gezien.

Verbetering infrastructuur:

De aard van het initiatief kan verevening noodzakelijk maken die bestaat uit het verbeteren van de kwaliteit van de wegen, of het verbeteren van de toegankelijkheid of het aanleggen van andere voorzieningen, zoals verkeersremmende maatregelen. Hierbij moet in ogenschouw genomen worden dat het niet de bedoeling is dat zandwegen verhard worden.

Aanleg recreatieve voorzieningen:

Fiets- en wandelpaden of andere recreatieve voorzieningen worden aangelegd op of direct aangrenzend aan het bouwvlak waar hergebruik plaatsvindt.

Financiële bijdrage

Indien de andere vereveningsvormen geen uitkomst bieden dan is het mogelijk een financiële bijdrage te vragen. De bijdrage zal slechts gebruikt worden voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit in de directe omgeving en dient gerelateerd te zijn aan de functieverandering. In de op te stellen overeenkomst wordt duidelijk aangegeven waar aan het geld wordt uitgegeven.

De afspraken met de initiatiefnemer over verevening worden in een overeenkomst vastgelegd. Slechts nadat een overeenkomst is gesloten, en de daadwerkelijke realisatie van noodzakelijke maatregelen voor de ruimtelijke inpassing verzekerd is, wordt de eventuele ontheffings- of wijzigingsprocedure in gang gezet.

3.8.2 Hergebruik vrijkomende bebouwing voor woningen

3.8.2.1 Nieuwe woningen in vrijgekomen bijgebouwen

Om te voorkomen dat karakteristieke bijgebouwen in onbruik raken en vervallen wordt hergebruik in de vorm van woningen toegestaan, mits de agrarische activiteit reeds is of wordt gestopt. Het betreft in de praktijk vaak (voormalige) agrarische bedrijfsbebouwing die niet efficiënt voor bedrijfsdoeleinden is te gebruiken.

Niet ieder vrijgekomen gebouw komt voor hergebruik in aanmerking. In moderne be-

bouwing zoals een ligboxenstal, een plaatstalen loods e.d. wordt geen hergebruik toegestaan. Als leidraad geldt dat alleen in streekeigen landschappelijk waardevolle bebouwing hergebruik wordt toegestaan. In de praktijk zal het vaak gaan om de deel aansluitend aan het woonhuis, of om andere karakteristieke bijgebouwen.

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd tot het vaststellen van een wijzigingsplan waarbij tenminste de volgende voorwaarden gelden:

- op een perceel kan worden toegestaan maximaal twee gebouwen te verbouwen tot woningen. Ook kan worden toegestaan één gebouw te verbouwen tot meerdere wooneenheden. Ongeacht het aantal gebouwen dat wordt verbouwd, kunnen in totaal maximaal twee nieuwe wooneenheden worden toegestaan;
- het totaal aantal wooneenheden op een perceel (cluster bebouwing) mag maximaal drie bedragen, als de voormalige hoofdwoning dus gesplitst is, mag nog slechts één extra woning worden toegestaan;
- als voorwaarde geldt dat alleen bebouwing met een zekere landschappelijke waarde wordt hergebruikt en alle overige voormalige bedrijfsgebouwen worden gesloopt;
- voor bijgebouwen, aan- en uitbouwen en overkappingen mag nieuwbouw worden toegestaan tot een gezamenlijke oppervlakte van maximaal 100 m² per woning;
- verbouwing wordt uitsluitend toegestaan indien de eventueel aanwezige cultuurhistorische uitstraling niet wordt aangetast (bij twijfel wordt de commissie cultuurhistorie om advies gevraagd) en indien de landschappelijke inpassing verzekerd is door aanwezig of aanvullende streekeigen erfbeplanting.
- bij de toevoeging van een woning moet worden voldaan aan de vigerende milieuwetgeving. De toevoeging mag niet leiden tot beperking van de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven in de omgeving.

De verwachting is dat veelal slechts één of twee woningen in een bijgebouw wordt gerealiseerd. Indien een verbouwing tot meer woningen wenselijk is, zijn aanvullende regelingen noodzakelijk ten aanzien van de inrichting van erf en tuin bijvoorbeeld vanwege het gebruik van schuttingen. Hiervoor is maatwerk noodzakelijk, hetgeen niet in dit generieke bestemmingsplan kan worden geboden. Dergelijke initiatieven kunnen in een partiële herziening van het bestemmingsplan van een passende regeling worden voorzien.

3.8.2.2 Nieuwe woningen ter vervanging van bijgebouwen

Om het cultuurlandschap te versterken stimuleert de gemeente de sanering van vrijgekomen niet-karakteristieke (agrarische) bebouwing. Om deze sanering te kunnen financieren wordt de mogelijkheid geboden in maximaal één gebouw twee wooneenheden op het erf te realiseren. In uitzonderlijke gevallen kan de vervangende nieuwbouw ook elders plaatsvinden.

Van belang is dat de nieuwe situatie leidt tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en dat het onderscheid tussen het (vroegere) hoofdgebouw en de bijgebouwen (de nieuwbouw) in stand blijft. Daarom wordt veel aandacht besteedt aan de gewenste beeldkwaliteit van de betreffende locatie. In veel gevallen zal de hoofdvorm van de vervangende nieuwbouw verwantschap moeten tonen met de overige bebouwing op het erf of in de omgeving.

Dit beleid wordt vertaald in een wijzigingsbevoegdheid met de volgende voorwaarden:

- sloop en vervangende nieuwbouw kan slechts worden toegestaan als hergebruik van de bijgebouwen niet wenselijk is doordat bijvoorbeeld de beeldkwaliteit onvoldoende is of de maatvoering en het materiaalgebruik van de bijgebouwen zodanig is dat een verbouwing tot woning niet mogelijk is.

- Na de sloop van alle niet-karakteristieke voormalige bedrijfsbebouwing op de locatie kan de mogelijkheid worden geboden om woningen te bouwen met een grondoppervlak van maximaal 50% van de gesloopte oppervlakte bedrijfsgebouwen. Om robuuste bebouwing te stimuleren wordt alleen medewerking verleend indien er minimaal 250 m² aan woonbebouwing kan worden opgericht. Dit houdt in dat als ondergrens voor de regeling geldt dat minimaal een oppervlakte van 500 m² moet worden gesloopt.
- In totaal kan maximaal één nieuw gebouw met maximaal twee wooneenheden worden toegestaan met een minimale inhoud van 400 m³ en een maximale inhoud per woning van 750 m³.
- het totaal aantal wooneenheden op een perceel (cluster bebouwing) mag maximaal drie bedragen, als de voormalige hoofdwoning dus gesplitst is, mag in het “bijgebouw” slechts één woning gerealiseerd worden;
- per wooneenheid kan maximaal 100 m² aan bijgebouwen worden toegestaan;
- sloop is uitsluitend toegestaan indien het geen karakteristieke of monumentale bebouwing betreft, dit eventueel ter beoordeling van de adviescommissie cultuurhistorie.
- voorafgaand aan de toepassing van de wijzigingsbevoegdheid dient voor de betreffende locatie een beeldkwaliteitsplan te zijn opgesteld;
- het nieuwe woongebouw moet in principe onderdeel vormen van de bestaande clustering gebouwen en mag dus niet op afstand van de overige bebouwing gebouwd worden;
- de toevoeging van woningen moet voldoen aan de vigerende milieuwetgeving en mag niet leiden tot beperking van de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven in de omgeving.

Indien vanwege de sloop van bijzonder grote oppervlakten ter compensatie redelijkerwijs meer dan twee wooneenheden zouden moeten kunnen worden gebouwd, zijn aanvullende regelingen noodzakelijk ten aanzien van de inrichting van erf en tuin bijvoorbeeld vanwege het gebruik van schuttingen. Hiervoor is maatwerk noodzakelijk, hetgeen niet in dit generieke bestemmingsplan kan worden geboden. Dergelijke initiatieven kunnen in een partiële herziening van het bestemmingsplan van een passende regeling worden voorzien.

3.9 RECREATIE EN TOERISME

Visie Buitengebied (december 2005)

De gemeente kan hierop inspelen door het toelaten van nieuwe (recreatieve) functies in het landschap die versterkend zijn voor het platteland als geheel. Bijvoorbeeld door mogelijkheden te bieden aan (nieuwe) toeristisch-recreatieve bedrijfsactiviteiten (als neven- en hoofdactiviteit) om particuliere initiatieven de kans te geven zich te ontwikkelen. De gemeente kan cultuurtoerisme stimuleren en tegelijk een economische impuls geven in de streek door het cultuurhistorisch landschap in de markt te zetten en te promoten als toeristisch product. Voor het succesvol vermarkten van het cultuurlandschap zijn de volgende aspecten van belang:

- A. De toegankelijkheid van het landelijk gebied;
- B. De mogelijkheden voor recreatief medegebruik;
- C. De cultuurhistorische belevingswaarden (bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een thematische landschaproute);

- D. De mogelijkheden voor recreatie en toerisme op (voormalige) landbouwbedrijven en landgoederen;
- E. De kwaliteit en diversiteit van verblijfsrecreatie.

Op dit moment is het aanbod van horeca in het buitengebied beperkt. De huidige bezoekersaantallen en het nog onbenutte klantenpotentieel maken een verdere ontwikkeling van kleinschalige horeca-gelegenheden op bijzondere locaties (in karakteristieke gebouwen, op (voormalige) agrarische bedrijven, landgoederen etc.) mogelijk.

Voor het buitengebied wordt ingezet op bijzondere initiatieven die passen in het landschap. Ontwikkelingen die passen in dit beeld zijn bijvoorbeeld:

- minicampings;
- expositieruimten;
- erfgoedlogies;
- aantrekkelijke en goed bewegwijzerde wandel- en fietsroutes;
- trekkershutten en andere kleinschalige verblijfsrecreatieve voorzieningen in karakteristieke gebouwen;
- theetuinen en –terrassen;
- kwaliteitsverbetering van bestaande recreatieterreinen;
- verder ontwikkelen van de kwaliteit en landschappelijke inpassing van bestaande verblijfsrecreatieterreinen;
- geen uitbreiding in kwantiteit van vaste standplaatsen;
- ontwikkelingen toetsen op maatwerk en kwaliteit;
- inpassing van toerisme en recreatie en toerisme in het landschap door middel van maatwerk;
- kleinschalige bedrijvigheid stimuleren.

Om verstening te voorkomen geeft de gemeente Winterswijk de voorkeur aan ontwikkelingen binnen de muren van bestaande bebouwing. Deze ontwikkelingen tasten het landschap niet aan. Ook versterken ze het behoud van het landschap omdat:

- de gebouwen een economische drager krijgen voor beheer en onderhoud;
- het 'toeristisch seizoen' wordt verruimd (een tent of caravan is doorgaans gebonden aan het zomerseizoen);
- de eenheid van het gebouw en het erf kan worden behouden.

Nota Verblijfsrecreatie in Winterswijk

Het doel van de nota is de versterking van de positie van Winterswijk als aantrekkelijke verblijfsplaats in de Achterhoek door kwaliteitsverbetering, product vernieuwing en differentiatie in het verblijfsrecreatief aanbod. Hierdoor neemt de verblijfsduur en het aantal bezoeken aan de gemeente toe en wordt het toeristisch seizoen verlengd. Dit heeft een positief effect op de toeristische bestedingen en daarmee op de werkgelegenheid. Bovendien wordt de functie van de verblijfsrecreatie als economische drager van het Nationaal Landschap Winterswijk versterkt.

Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- verhoging van het aantal overnachtingen door kwaliteitsverbetering;
- ontwikkeling van nieuwe, kleinschalige verblijfsrecreatieve voorzieningen, waarbij kwaliteit en diversiteit van het verblijfsrecreatief aanbod centraal staan;
- stimuleren van het aantal toeristische standplaatsen;
- geen nieuwe vestiging van grootschalige verblijfsrecreatieve voorzieningen, behalve bij 't Hilgelo;

- versterken van de relatie tussen verblijfsrecreatieve voorzieningen en natuur en landschap; waarborgen en verbeteren landschappelijke inpassing van verblijfsrecreatieve bedrijven;
- tegengaan permanente bewoning in recreatieverblijven;
- waarborgen veiligheid en kwaliteit campings;
- bereiken van nieuwe doelgroepen, met behoud van de huidige doelgroepen.

3.9.1 *Bestaande verblijfsrecreatieterreinen*

Zoals hiervoor reeds is aangegeven zal de recreatie in de toekomst een sterker product (moeten) worden in de regio Winterswijk, met de nadruk op beleving van het buitengebied. In de eerste plaats dient het bestaande belang van de reeds aanwezige recreatiebedrijven te worden gewaarborgd, afgewogen tegen de geformuleerde beleidsuitgangspunten. Voor de verblijfsrecreatieterreinen geldt momenteel een separaat bestemmingsplan Verblijfsrecreatieterreinen. In dat bestemmingsplan is de mogelijke uitbreiding per bedrijf zorgvuldig afgewogen en vastgelegd. Vooralsnog blijft de regeling voor de bestaande verblijfsrecreatieterreinen ongewijzigd. De verblijfsrecreatieterreinen worden daarom niet in de integrale herziening van het bestemmingsplan buitengebied meegenomen. Het bestemmingsplan Verblijfsrecreatieterreinen blijft van kracht. Op grond van de Nota Verblijfsrecreatie is op dit moment wel een herziening van het bestemmingsplan Verblijfsrecreatieterreinen in voorbereiding.

Naast de specifieke grotere verblijfsrecreatieterrein is er sprake van enkele boerderijen waar verblijfsrecreatie als een hoofdfunctie kan worden gezien. Dit geldt bijvoorbeeld voor het perceel Meerdinkweg 5. Het betreft een boerderijcamping met ruimte voor 35 kampeermiddelen. Deze locatie heeft hiervoor een specifieke aanduiding gekregen, namelijk 'kleinschalig kamperen plus'. Voorts valt te denken aan de groepsaccommodatie aan de Kreilweg 1.

Tot slot vindt verblijfsrecreatie plaats in de vorm van natuurkampeerterrein die zijn gelegen aan de Scholtemaatweg en nabij de Kössinkweg.

3.9.2 *Dagrecreatie*

Het openlucht zwembad aan de Badweg, het zogenaamde Strandbad en de recreatieplas 't Hilgelo zijn niet in het voorliggende plan opgenomen. De bestaande bestemmingsplannen voor deze terreinen blijft vooralsnog van kracht.

Zoals in paragraaf 3.5.3 beschreven is het gebruik van het bestaande (motor)crossterrein bij het Rommelgebergte geregeld in de bestemming 'Bos'. In totaal mag het terrein slechts maximaal twee dagen per jaar voor het crossen met motorvoertuigen worden gebruikt.

Aan de Kattenbergweg is een dressuurbaan met hindernissen voor de paardensport en een oefenterrein voor een jachthondenclub toegestaan. Het betreft kleinschalige voorzieningen die geregeld zijn binnen de bestemming 'Bos'. Gezien de ontsluiting van het terrein en omliggende functies als wonen en bedrijvigheid is een grootschalig gebruik van het terrein voor evenementen en dergelijke niet toegestaan.

Tevens is binnen de bestemming 'Bos' aan de Bataafseweg het gebruik van het bestaande survivalparcours mogelijk gemaakt.

In het plangebied is een kleinschalig terrein voor dagrecreatie aanwezig aan de Meekertweg 4. Het betreft een terreintje met een monumentale theekoepel dat recreatief is

bestemd. Hier zou een theetuin of iets dergelijks tot ontwikkeling kunnen worden gebracht.

Manege

Binnen het plangebied zijn drie locaties bestemd voor maneges. Het betreft de volgende adressen:

- Waliënseweg 9, 11 en 13;
- Steengroeveweg 19;
- Ravenhorsterweg 94.

De maneges vallen onder de bestemming 'Sport' met de aanduiding 'manege'. Het bestemmingsvlak mag voor 70% worden bebouwd.

Modelvliegtuigsport

Binnen het plangebied is een locatie voor modelvliegtuigsport gelegen. Deze locatie ligt aan de Vredenseweg 138. Elke zondagmiddag wordt hier met modelvliegtuigen gevlogen. De locatie voor modelvliegtuigsport heeft een bestemming voor sportdoeleinden gekregen. Middels een aanduiding is aangegeven dat dit terrein alleen gebruikt mag worden voor de modelvliegtuigsport.

Ruiter- en koetsierpaden

In samenwerking met de Stichting Ruiter en Koetsier Winterswijk, zijn er nieuwe routedelen aangelegd en oude delen opgeruimd. Hierdoor zijn er verbeterde ruiter- en koetsierpaden rond Winterswijk aangelegd. Er is een grote route rondom Winterswijk. Verder is er een route lange route in het noorden van de gemeente en een noordelijke tussenroute met lussen. Ook in het zuiden is er een lange route met tussenlussen.

3.9.3 Recreatiewoningen

Verspreid over het buitengebied is een aantal recreatiewoningen gelegen. Het betreft circa 45 locaties welke op de verbeelding staan aangegeven. De recreatiewoningen mogen alleen ten behoeve van recreatie gebruikt worden en mogen niet permanent bewoond worden.

Recreatiewoningen mogen een oppervlakte hebben van maximaal 66 m². Daarbij is het mogelijk om 9 m² ten behoeve van bijgebouwen op te richten.

Permanente bewoning van recreatiewoningen

Permanente bewoning van recreatiewoningen vormt een landelijk probleem. Het permanent wonen in recreatiewoningen is in strijd met het bestemmingsplan. Het rijk heeft daarom bij gemeenten aangedrongen op het ten einde brengen van deze onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen.

Naar aanleiding van dit verzoek van de minister heeft de gemeenteraad van Winterswijk besloten het 'Beoordelingsschema permanente bewoning' vast te stellen en het gebruik van de recreatiewoningen die onder het overgangsrecht van de oude bestemmingsplannen 'Buitengebied Winterswijk-Oost' en 'Buitengebied Winterswijk-West' vallen te beoordelen conform dat beoordelingsschema dat hieronder weergegeven is. Voor het gebruik van de recreatiewoningen die onder het overgangsrecht van het bestemmingsplan 'Verblijfsrecreatieterreinen' vallen is een persoonsgebonden overgangsrecht opgenomen. Alleen persoonsgebonden gedoogbeschikkingen die zijn verleend voor recreatiewoningen

waar nu nog steeds permanent gewoond wordt, zijn omgezet in persoonsgebonden overgangsrecht.

- 1 *Wordt er op dit moment permanent gewoond in de recreatiewoning?*
Ja Ga naar vraag 2.
Nee Eventueel overgangsrecht is vervallen; eventuele gedoogbeschikkingen intrekken.

- 2 *Valt het gebruik als recreatiewoning onder het overgangsrecht van het bestemmingsplan Buitengebied Winterswijk Oost of West?*
Nee Ga naar vraag 3.
Ja Voldoet de recreatiewoning aan het Bouwbesluit (voor woningen)?
Nee Uitsterfregeling.
Ja Voldoet de recreatiewoning aan de overige milieu- en r.o.-eisen?
Nee Uitsterfregeling.
Ja Ligt de recreatiewoning in de EHS?
Ja Uitsterfregeling.
Nee Is de recreatiewoning in parkverband gelegen?
Ja Uitsterfregeling.
Nee Bestemmen als woning.

- 3 *Valt het gebruik als recreatiewoning onder het overgangsrecht van het bestemmingsplan Verblijfsrecreatieterreinen?*
Ja Persoonsgebonden overgangsrecht.
Nee Onrechtmatig gebruik dient beëindigd te worden; handhaven.

- 4 *Is er een persoonsgebonden gedoogbeschikking verleend?*
Ja Persoonsgebonden overgangsrecht.
Nee Onrechtmatig gebruik dient beëindigd te worden; handhaven.

Beoordelingsschema permanente bewoning

Zowel het object- als het persoonsgebonden overgangsrecht eindigt als de permanente bewoning eindigt. De bewoning mag niet worden vergroot. Onder vergroting valt het uitbreiden van het gebruik en de bebouwing. Gebouwen mogen gedeeltelijk worden vernieuwd, maar dus niet vergroot. Ook het volledig slopen en opnieuw bouwen is niet toegestaan. Indien er wel vergroting of sloop en nieuwbouw plaatsvindt vervalt het overgangsrecht.

Vijf recreatiewoningen (Dwarsweg 13-11, Dwarsweg 15-5, Haartweg 3-1, Kobstederweg 8-1 en Veenhuisweg 1) vallen onder het objectgebonden overgangsrecht. De woning aan de Veenhuisweg 1 wordt op basis van het schema op de vorige pagina positief bestemd als woning. De andere vier woningen vallen onder de zogenaamde uitsterfregeling. Dit betekent dat de permanente bewoning mag worden voortgezet totdat deze eindigt en dat de bewoning niet afhankelijk is van de persoon die er woont.

Aan zes personen is persoonsgebonden overgangsrecht verleend. Het gaat om de bewoners van de Dwarsweg 13-5, Haartweg 3-4, Haartweg 3-7, Haartweg 3-8, Haartweg 3-9 en Hoebinkweg 2.

3.9.4 Recreatieve nevenactiviteiten

Het waardevolle cultuurlandschap Winterswijk vormt uitgelezen kansen voor de verdere uitbouw van het plattelandstoerisme. Kleinschalige recreatieve voorzieningen nemen een belangrijke plaats in binnen het plattelandstoerisme. De kleinschaligheid stimuleert een sterke binding tussen de voorziening en de rust en landelijkheid van het platteland en de gebruikers of bewoners van het platteland.

In het voorliggende bestemmingsplan hebben burgemeester en wethouders de bevoegdheid bij woningen en agrarische bedrijven de mogelijkheid te bieden om kleinschalige recreatieve voorzieningen te starten. Hieronder worden de verschillende mogelijkheden nader toegelicht.

Zoals bij alle ontheffingen geldt ook bij ontheffingen voor recreatieve nevenactiviteiten dat er maatwerk per locatie wordt geleverd. Toegestaan wordt datgene dat past op de betreffende locatie, rekening houdend met de aanwezige waarden en belangen van derden. De genoemde maxima begrenzen de bevoegdheid van het college. Deze maxima worden niet per definitie overal ook daadwerkelijk toegekend.

Ontheffing voor bed & breakfast

Via een ontheffing kan bij burgerwoningen en agrarische bedrijven een bed & breakfast-voorziening worden toegestaan.

Er gelden tenminste de volgende voorwaarden:

- Er wordt gebruik gemaakt van de bestaande hoofdgebouwen of (karakteristieke) bijgebouwen;
- Per adres worden maximaal één gemeenschappelijke huiskamer en vier slaapkamers toegestaan;
- Het maximum aantal slaapplekken per adres is acht.

Ontheffing voor trekkershutten

Trekkershutten bestaan uit een eenvoudig bouwwerk van beperkte omvang ingericht voor recreatief nachtverblijf. Deze trekkershutten kunnen via een ontheffing uitsluitend bij functionerende agrarische bedrijven worden toegestaan en binnen de bestemming 'Wonen' voor zover het percelen betreft van waaruit het beheer van een NSW-landgoed plaatsvindt.

Er gelden tenminste de volgende voorwaarden:

- er kunnen maximaal twee trekkershutten worden toegestaan van maximaal 30 m² vloeroppervlakte per hut, ieder voor maximaal vijf personen;
- het gehele erf dient voorzien te zijn van een streekeigen landschappelijke inpassing;
- voor het parkeren dient op het erf een parkeerruimte te worden ingericht.

Het toestaan van trekkershutten bij agrarische bedrijven levert een bijdrage aan het zoeken naar nieuwe economische dragers in het buitengebied en het behoud van de agrarische functie in het gebied. Trekkershutten bieden een uitgelezen kans om de recreant die uit is op de beleving van het waardevolle cultuurlandschap op een kleinschalige wijze onderdak te bieden bij agrariërs die als onderhouders van het landschap kunnen worden gezien. Deze combinatie van beheerders en recreatieve gebruikers is van belang in verband met de voorlichting en educatie die hierbij vrijwel vanzelfsprekend gepaard gaat. Het toestaan van trekkershutten wordt in deze situatie dan ook niet gezien als extra recreatieve bebouwing die de landschappelijke kwaliteit aan tast, maar als middel om landschapsbeheer te belonen en aantrekkelijk te maken.

De mogelijkheid om in kleine trekkershutten te overnachten zorgt ervoor dat het toeristisch seizoen verlengd wordt, wat, in een aantrekkelijke recreatief-toeristische omgeving als het buitengebied van Winterswijk, zorgt voor een extra inkomstenbron.

Door de kleinschaligheid van deze bouwwerken en de beperking van het aantal toegestane trekkershutten is geen sprake van verstening van het landschap. De plaatsing van de trekkershutten op het agrarisch bouwvlak tussen de agrarische bedrijfsbebouwing en de landschappelijke inpassing van het hele erf zorgt ervoor dat geen negatieve invloed op de omgeving ontstaat.

Ontheffing voor kleinschalig kamperen

Via een ontheffing kan een minicamping worden toegestaan bij functionerende agrarische bedrijven op of aansluitend aan het bouwvlak. Tevens zijn zij met een ontheffing toegestaan binnen de bestemming 'Wonen' of aansluitend aan het bestemmingsvlak voor zover het percelen betreffen van waaruit het beheer van een NSW-landgoed plaatsvindt. De minicamping dient in dat geval binnen het perceel met de bestemming 'Wonen' te zijn gelegen.

Er gelden tenminste de volgende voorwaarden:

- de ontheffingsbevoegdheid is begrensd tot maximaal 25 kampeermiddelen waarvan maximaal twee trekkershutten met een oppervlakte van maximaal 30 m² per hut, en maximaal vijf personen per hut;
- uitsluitend in de periode tussen 1 maart en 31 oktober mogen er kampeermiddelen op het kampeerterrein aanwezig zijn;
- het gehele erf en het kleinschalige kampeerterrein dienen voorzien te zijn van een streekeigen landschappelijke inpassing. Deze landschappelijke inpassing dient te worden afgestemd op de omgeving. Daarbij is het niet altijd wenselijk het perceel in zijn geheel te omzomen met een groensingel, maar kan afhankelijk van de locatie ook worden gekozen voor boomgroepen of groepen bosschages;
- maximaal 75 m² aan bebouwing kan worden toegestaan ten behoeve van sanitaire voorzieningen en dergelijke, uitsluitend binnen of aansluitend aan het bouwvlak of het bestemmingsvlak;
- voor het parkeren dient op het erf een parkeerruimte te worden ingericht;
- de belangen van in de omgeving gelegen functies en waarden mogen niet onevenredig worden geschaad;
- de activiteit mag niet noodzaken tot aanpassing of verharding van de infrastructuur.

Op de locatie Meerdinkweg 5 is een kleinschalig kampeerterrein van 35 plaatsen toegestaan. Dit betreft reeds een bestaande situatie die mag worden voortgezet.

Op diverse locaties is bij een burgerwoning een kleinschalig kampeerterrein toegestaan. Ook dit betreft de voortzetting van bestaande situaties.

Ontheffing voor een vakantiewoning

In bestaande hoofdgebouwen of bijgebouwen met een zekere karakteristieke uitstraling bij agrarische bedrijven of burgerwoningen kan via een ontheffing het gebruik als vakantiewoning worden toegestaan. Dat het gaat om panden met een zekere karakteristieke uitstraling maakt duidelijk dat het niet gaat om moderne panden zoals bijvoorbeeld een ligboxenstal of een plaatstalen loods. Het gaat echter ook niet alleen om monumentale panden of alleen om panden die op de verbeelding als karakteristiek zijn aangeduid.

Er gelden tenminste de volgende voorwaarden:

- per adres zijn maximaal drie recreatiewoningen of appartementen toegestaan, met een inhoud van maximaal 300 m³ per woning/appartement;
- het erf dient van een streekeigen landschappelijke inpassing te zijn voorzien en op het erf moet een parkeervoorziening worden ingericht;
- er geldt een verbod op permanente bewoning.

Voor die situaties waarin meer dan drie recreatiewoningen/appartementen gewenst zijn wordt maatwerk geleverd. Deze situaties worden niet geregeld via het generieke bestemmingsplan buitengebied, maar zullen afzonderlijk worden beoordeeld en geregeld.

Ontheffing kleinschalige terrasvoorziening

Een kleinschalige terrasvoorziening (bijvoorbeeld een theetuin waar niet-alcoholische dranken geschonken mogen worden) kan worden toegestaan in en bij bestaande gebouwen bij agrarische bedrijven of burgerwoningen.

Er gelden tenminste de volgende voorwaarden:

- de activiteit dient ondergeschikt te zijn aan de woonfunctie of de agrarische functie (de terrasvoorziening mag geen hoofdfunctie zijn);
- de binnenruimte die voor de terrasvoorziening kan worden toegestaan mag maximaal 200 m² bedragen;
- de buitenruimte die voor de terrasvoorziening kan worden toegestaan mag maximaal 100 m² bedragen;
- het gehele erf dient voorzien te zijn van een streekeigen landschappelijke inpassing;
- voor het parkeren dient op het erf een parkeerruimte te worden ingericht;
- de activiteit mag niet noodzaken tot aanpassing of verharding van de infrastructuur.

Ontheffing voor kleinschalige extensieve dagrecreatie

Via een ontheffing kan kleinschalige dagrecreatie worden toegestaan bij agrarische bedrijven of burgerwoningen. Onder dagrecreatie worden recreatieve activiteiten verstaan waarbij mensen niet blijven overnachten, bijvoorbeeld:

- het exposeren van kunst en/of (historische) machines, interieurs of gebruiksvoorwerpen;
- het houden van demonstraties van bijvoorbeeld ambachten of kunstuitingen;
- het geven van lessen of workshops voor het uitoefenen van ambachten of kunstuitingen;
- sport en spel activiteiten;
- een beeldentuin of een andere bijzondere tuin.

Ander gebruik, zoals verblijfsrecreatie of horeca maakt geen onderdeel uit van de mogelijkheden binnen deze ontheffing.

Er gelden tenminste de volgende voorwaarden:

- het gebruik wordt uitsluitend toegestaan in bestaande hoofd- of bijgebouwen;
- de dagrecreatieve voorziening dient beperkt te blijven tot de bestaande bebouwing. Er mag geen uitbreiding van de bebouwing voor de dagrecreatieve voorziening plaatsvinden;
- de activiteit is ondergeschikt aan de woonfunctie of de agrarische functie;
- de binnenruimte die voor de dagrecreatieve voorziening wordt ingericht mag maximaal 350 m² bedragen;

- voor de buitenruimte geldt dat 200 m² intensief (concentratie van activiteiten zoals de opstelling van speeltoestellen, zitjes enzovoorts) mag worden gebruikt, de overige buitenruimten mogen slechts extensief worden gebruikt (zoals wandelen, boerengolf, beeldentuin etc.);
- bestaande nabijgelegen agrarische bedrijven mogen (voor wat betreft hun milieuruimte) door de dagrecreatieve voorziening niet belemmerd worden in hun ontwikkelingsmogelijkheden;
- het gehele erf dient voorzien te zijn van een streekeigen landschappelijke inpassing;
- voor het parkeren dient op het erf een parkeerruimte te worden ingericht;
- de activiteit mag niet noodzaken tot aanpassing of verharding van de infrastructuur.

Ontheffing voor een groepsaccommodatie

In hoofdgebouwen of in bestaande bijgebouwen bij een agrarisch bedrijf of een burgerwoning kan via een ontheffing een groepsaccommodatie worden toegestaan.

Er gelden tenminste de volgende voorwaarden:

- de activiteit dient ondergeschikt te zijn aan de woonfunctie of de agrarische functie (de groepsaccommodatie mag geen hoofdfunctie zijn) en mag een oppervlak hebben van maximaal 350 m²;
- de groepsaccommodatie mag ten hoogste plaats bieden aan 25 personen;
- het gehele erf dient voorzien te zijn van een streekeigen landschappelijke inpassing;
- voor het parkeren dient op het erf een parkeerruimte te worden ingericht;
- de activiteit mag niet noodzaken tot aanpassing of verharding van de infrastructuur.

Stapeling van ontheffingen

Om te voorkomen dat door een stapeling van ontheffingen intensieve recreatieve functies ontstaan die leiden tot een te grote druk op het landelijk gebied of leiden tot zelfstandige bedrijven wordt de mogelijkheid om ontheffingen te combineren beperkt.

Combinaties van nevenactiviteiten zijn mogelijk, met uitzondering van de combinatie trekkershutten en kleinschalig kamperen, omdat bij het kleinschalig kamperen reeds trekkershutten zijn toegestaan.

Bij enkele combinaties van nevenactiviteiten geldt dat de oppervlakten niet bij elkaar mogen worden opgeteld, maar dat de hoogste oppervlakenorm als maximum geldt. Hierbij blijft gelden dat de vloeroppervlakte ten behoeve van een bepaalde nevenactiviteit nooit de voor die nevenactiviteit aangegeven maximum vloeroppervlakte mag overschrijden. Het gaat om combinaties van de volgende activiteiten:

- groepsaccommodaties;
- kleinschalige terrasvoorziening;
- kleinschalige extensieve dagrecreatie;
- detailhandel in ter plaatse geproduceerde producten zoals beschreven in paragraaf 3.2.3;
- overige nevenactiviteiten zoals beschreven in paragraaf 3.8.

Bij bijvoorbeeld een combinatie van een kleinschalige terrasvoorziening (maximaal 200 m² vloeroppervlakte) en detailhandel (maximaal 350 m² vloeroppervlakte), mag zodoende maximaal 350 m² vloeroppervlakte voor de gecombineerde nevenactiviteiten worden gerealiseerd. Hierbij blijft gelden dat van die 350 m² de vloeroppervlakte ten behoeve van de terrasvoorziening de 200 m² niet mag overschrijden.

Deze beperking in oppervlakte wordt noodzakelijk geacht om de garanderen dat het om een nevenactiviteit blijft gaan en geen hoofdactiviteit wordt. Voor andere combinaties van activiteiten is een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk.

3.10 MAATSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN

Binnen het plangebied komen diverse maatschappelijke voorzieningen voor. Te denken valt aan scholen voor het basisonderwijs, praktijken voor fysiotherapie en andere geneeswijzen, verenigingsgebouwen, cursus- en congresruimtes, religieuze gebouwen, begraafplaatsen en strooivelden, zorgboerderijen en diepvriescentrales.

Maatschappelijke voorzieningen zijn dus met name educatieve, sociaal-medische, sociaal-culturele en levensbeschouwelijke voorzieningen.

Binnen deze bestemming is de bestaande oppervlakte bebouwing toegestaan.

Voor scholen is een regeling opgenomen waarbij rekening wordt gehouden met een uitbreiding in de toekomst. Hieronder is per adres weergegeven welke huidige oppervlakte bebouwing aanwezig is, en welke uitbreiding is toegestaan.

	Huidige oppervlakte	Toegestane uitbreiding
Kotten, Mr. Meinenweg 14	859	165
Miste, Brinkeweg 15	531	115
't Waliën, Waliëseweg 8	716	230
't Woold, Schoolweg 13	784	115
Meddo, Goorweg 1/Beuksveld 6	1475	190
Emmaschool, Vredenseweg 170	1300	115
Julianaschool, Corleseweg 4	837	246

Binnen de bestemming 'Maatschappelijk' komen vier zorgboerderijen voor, namelijk aan de Beitelweg 1a, Boeijinkweg 9, Corleseweg 7/7a en Olden Goorweg 8/8a. Dit zijn zorgboerderijen waar geen agrarische bedrijfsvoering plaatsvindt.

Zorgboerderijen waarbij het verlenen van zorg wordt gecombineerd met een agrarische bedrijfsvoering zijn als agrarische bedrijven opgenomen in de bestemming 'Agrarisch - Cultuurlandschap'.

3.11 WATERHUISHOUDING

Visie Buitengebied (december 2005)

Voor zowel de waterkwaliteit als de waterkwantiteit zijn de beken van groot belang. In de waterbergingsgebieden worden ongewenste ontwikkelingen voorkomen. Daadwerkelijk te nemen maatregelen om de bergingscapaciteit te verhogen gebeurt op basis van vrijwilligheid. Ook andere ingrepen voor of bij beken vinden plaats op basis van vrijwilligheid, zoals ingrepen aan stuwen voor het vispasseerbaar maken of het herstellen van vloeiweliden. Op basis van vrijwillige medewerking van grondeigenaren zal nieuwe natuur worden ontwikkeld langs HEN en SED beken. Hierbij worden de beken zelf, waar nodig, opnieuw ingericht. De aanleg van poelen langs beken en in daarvoor geschikte terreinen met ondiep grondwater wordt, waar deze bijdragen aan een ecologisch netwerk voor amfibieën, bevorderd.

3.11.1 Hoofdwatergangen

Het water in Winterswijk valt onder het beheer van Waterschap Rijn en IJssel. In de keur van het waterschap zijn reeds vele voorschriften over de omgang met water en waterlopen opgenomen. De keur blijft onverkort van kracht naast hetgeen in dit bestemmingsplan met betrekking tot water wordt vermeld. In overleg met het Waterschap is getracht alleen datgene in het bestemmingsplan te regelen dat het beleid van het waterschap aanvult.

Om de ontwatering van het gebied veilig te stellen zijn alle hoofdwatergangen en oppervlaktewateren voorzien van een op de functie toegesneden bestemming en worden op de verbeelding opgenomen. Langs de hoofdwatergangen zijn onderhouds- en beschermingszones gelegen, waar beperkingen gelden ten aanzien van het bouwen en het gebruik. Het beleid voor deze zones is gedetailleerd in de keur van het Waterschap beschreven, waarbij voor ieder gedeelte van de watergang andere afstandenmaten gelden. Om een onnodige dubbeling van beleid te voorkomen is in overleg met Waterschap Rijn en IJssel besloten deze zones niet in het bestemmingsplan op te nemen.

3.11.2 Afvoer van hemelwater

Om water vast te houden en piekafvoeren te voorkomen dienen grote toevoegingen van gesloten verharding of grote toevoegingen van bebouwing in principe gecombineerd te worden met de aanleg van extra waterberging ter plaatse. In het bestemmingsplan buitengebied zijn echter geen grote toevoegingen van gesloten verharding of grote toevoegingen van bebouwing voorzien. Het gaat uitsluitend om de uitbreiding van bestaande bedrijven en woningen. Over het algemeen zijn slechts geringe uitbreidingen mogelijk. Het afdwingen van de realisatie van extra waterberging is via het bestemmingsplan niet mogelijk.

Wel zal een toename van de afvoer van hemelwater via het riool kunnen worden voorkomen. Bij de realisatie van nieuwe bebouwing wordt verplicht gesteld de afvoer van het hemelwater van het rioleringsstelsel af te koppelen en ter plaatse in de ondergrond te infiltreren, of aan het oppervlaktewater toe te voegen. Dit beleid wordt niet via het bestemmingsplan, maar bij het beoordelen van aanvragen voor bouwvergunningen tot uitvoer gebracht.

3.11.3 Waterbergingsgebieden

In het Streekplan/structuurvisie Gelderland 2005 zijn voor de berging van overtollig water zoekruimtes en voorlopige bergingsgebieden aangewezen. In de streekplanuitwerking waterberging bevinden zich in de gemeente Winterswijk geen waterbergingsgebieden meer. In Winterswijk ligt ten noordoosten van Bredevoort een zogenaamde natuurlijke laagte. De waterkering rondom deze laagte is bestemd als 'Waterstaat - waterkering'. Voor het overige geldt dat er geen bedrijven of woningen in het gebied zijn gelegen, en zich, volgens het voorliggende bestemmingsplan, in dit gebied ook niet kunnen vestigen. Er is daarom geen aanvullende regeling noodzakelijk.

3.11.4 Water van ecologisch belang

Een deel van de Ecologische Hoofdstructuur in Winterswijk bestaat uit zogenaamde wateren van het hoogste ecologische niveau (HEN-wateren) en wateren met een specifiek ecologische doelstelling (SED-wateren). HEN-wateren zijn vooral afhankelijk van de wa-

terkwaliteit en de morfologie van de oevers. De provincie Gelderland heeft aangegeven dat zones niet noodzakelijk zijn..

3.11.5 Grondwaterbeschermingsgebied

Binnen het grondgebied van de gemeente Winterswijk is de drinkwaterwinning "Pompstation Corle" gevestigd. Ter bescherming van de kwaliteit van het op te pompen grondwater voor openbare drinkwatervoorziening gelden daarbij beschermingszonerings. Deze bestaan uit een waterwingebied (1^e jaarszone), een daar omheen gelegen grondwaterbeschermingsgebied (25 jaarszone) en een intrekgebied (100 jaarszone). Voor deze zones in de regels de gebiedsaanduiding 'Milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied' opgenomen. Binnen dit gebied zijn ingrepen die van invloed kunnen zijn op de kwaliteit van het grondwater aan een aanlegvergunning gebonden en is bouwen alleen met een ontheffing toegestaan. Hierbij wordt advies gevraagd aan het waterleidingbedrijf.

3.11.6 Beschermingsgebied natte natuur

In het Streekplan/structuurvisie Gelderland 2005 zijn een aantal gebieden aangewezen als 'beschermingsgebied natte natuur'. Het betreft natuurgebieden waar de natuurwaarden direct afhankelijk zijn van de waterhuishouding. De waarden van de natte natuur zijn zo sterk afhankelijk van de waterhuishouding in de omgeving dat de natuurgebieden en hun omgeving als één samenhangend geheel te beschouwen zijn. Deze natuurgebieden en hun omgeving dienen te worden beschermd tegen veranderingen in de grondwatersituatie en het oppervlaktewaterpeil. Omdat het waterbeheer door het Waterschap Rijn en IJssel niet in al deze gebieden is afgestemd op de natuurwaarden wordt in het bestemmingsplan een aanvullende regeling opgenomen. Voor de beschermingsgebieden natte natuur wordt de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - natte natuur' opgenomen. Binnen dit gebied geldt een aanlegvergunning voor alle werkzaamheden die zouden kunnen leiden tot veranderingen in het grondwaterpeil of het oppervlaktewaterpeil, zoals het aanleggen van drainage, wateronttrekkingen en bemaling, graafwerkzaamheden en diepploegen. Bovendien is bouwen alleen met een ontheffing toegestaan. Hierbij wordt advies gevraagd aan het waterschap.

3.12 BEDRIJVGHEID

Visie Buitengebied (december 2005)

De niet-agrarische bedrijvigheid is één van de economische dragers voor het buitengebied. Andere dragers zijn de agrarische sector, wonen en recreatie en toerisme. Deze functies komen in verschillende combinaties voor in het buitengebied. De gemeente Winterswijk streeft naar een brede en gedifferentieerde economische basis voor het buitengebied.

De gemeente speelt een faciliterende rol door het bieden van (ruimtelijke) ontwikkelingsmogelijkheden aan bewoners en bedrijven.

Werkgelegenheid in het gebied is van belang voor de bewoners van het buitengebied.

Niet-agrarische bedrijvigheid vervult daarom een functie in het vasthouden van de plaatselijke bevolking. Dit is van belang omdat deze bewoners geworteld zijn in het gebied en het verleden van het gebied. Deze bewoners zijn de dragers van de lokale cultuur.

3.12.1 Niet-agrarische bedrijven

Alle (niet-agrarische) bedrijven krijgen conform het regionale beleid in principe de mogelijkheid de bebouwde oppervlakte uit te breiden. Afhankelijk van de ligging van het niet-agrarische bedrijf, binnen de gemeente Winterswijk alleen in de zone EHS-verweving of de zone multifunctioneel gebied waardevol landschap, is de uitbreidingsmogelijkheid aangegeven. Er wordt hierbij een onderscheid gemaakt in gebiedsgebonden en niet-gebiedsgebonden bedrijven. Bedrijven die door de aard van hun bedrijfsvoering zijn gebonden aan een vestiging in het buitengebied krijgen ruimere ontwikkelingsruimte dan bedrijven die niet aan het buitengebied zijn gebonden en daarom ook op een bedrijven-terrein gevestigd zouden kunnen zijn.

Het onderstaande schema geeft een samenvatting van de uitbreidingsmogelijkheden in percentages van de bestaande oppervlakte bebouwing. Per type gebied is aangegeven in hoeverre uitbreiding mogelijk is, en of deze bij recht, via een ontheffingsprocedure of een wijzigingsplan kan worden toegestaan.

	EHS-verweving	Waardevol landschap
Gebiedsgebonden		
Bij recht	20% absoluut max. 500 m ²	10%
Ontheffing	10%	10%
Wijziging	x	x
Niet-gebiedsgebonden		
Bij recht	20% absoluut max. 375 m ²	20% absoluut max. 500 m ²
Ontheffing	10%	10%
Wijziging	x	15%

De uitbreiding die kan worden toegestaan is per adres bepaald en weergegeven in bijlage 2 van de regels.

Per bedrijf wordt de aard van bedrijfsactiviteiten in de bestemming vastgelegd. Via een ontheffingsbevoegdheid kunnen andere bedrijfsactiviteiten worden toegestaan.

Hierbij gelden tenminste de volgende voorwaarden:

- de nieuwe activiteit mag niet leiden tot een vergroting van de milieuhinder;
- de nieuwe activiteit mag niet leiden tot een vergroting van de verkeersaantrekkende werking;
- het perceel dient voorzien te zijn van een streekeigen landschappelijke inpassing;
- voor het parkeren dient op het perceel een parkeerruimte te worden ingericht.

Bijzondere gebruiksvormen

De steenfabriek aan de Misterweg 174 heeft nabij het daadwerkelijke fabrieksterrein een locatie tussen de Vreehorstweg en de Driemarkweg waar de klei wordt gewonnen uit zogenaamde kleiputten. De klei werd in het verleden met de 'kleitrein' via het smalspoor naar de steenfabriek vervoerd. Tegenwoordig vindt dit transport per vrachtauto plaats. Het perceel waar de steenfabriek staat, ligt buiten het plangebied. De locatie waar de klei wordt gewonnen ligt hier wel binnen, en heeft een bedrijfsbestemming gekregen. Op

deze locatie zijn geen gebouwen toegestaan. De meest recente milieuvergunning van de steenfabriek dateert van 6 maart 2008. Het is onbekend wanneer en of de werkzaamheden in de kleiput beëindigd zullen worden.

3.12.2 *Detailhandel*

Binnen het plangebied komt op ruim tien adressen detailhandel voor. Het betreft bestaande bakkers, buurtsupers of supermarkten, slijterijen, kapsalons en dergelijke. Deels komen deze voor in de kleine kernen en deels buiten de kleine kernen in het landelijk gebied.

In principe wordt detailhandel geconcentreerd in de kern Winterswijk. Vanwege de omvang van het landelijke gebied kan de afstand tot de kern echter groot zijn. Voor kleinschalige detailhandel die zich richt op de dagelijkse behoefte wordt daarom toch ruimte geboden in het landelijk gebied. De uitbreidingsmogelijkheden zijn afgestemd op het beleid voor de Regio Achterhoek. De omvang van de toegestane uitbreiding is afhankelijk van de ligging van het detailhandelsbedrijf in de zone EHS (natuur of verweving of verbinding) of multifunctioneel gebied met landschappelijke waarde. Alle detailhandelsbedrijven worden gezien als gebiedsgebonden bedrijven omdat zij zorg dragen voor het op peil blijven van het voorzieningenniveau in het landelijk gebied.

Het onderstaande schema geeft een samenvatting van de uitbreidingsmogelijkheden in percentages van de bestaande oppervlakte bebouwing. Tevens is aangegeven of de uitbreiding bij recht of via een ontheffingsprocedure wordt toegestaan.

	EHS-natuur	EHS-verweving	EHS-verbinding	Waardevol landschap
Bij recht	20% absoluut max. 375 m ²	20% absoluut max. 500 m ²	20% absoluut max. 500 m ²	20% absoluut max. 500 m ²
Ontheffing	10%	10%	10%	10%

3.12.3 *Dienstverlening*

Binnen het plangebied hebben twee adressen de bestemming ‘Dienstverlening’ gekregen. Het gaat om de Kottenseweg 170 en de Geldereschweg 19/21. Aan ieder dienstverlenend bedrijf wordt via een ontheffing een beperkte uitbreidingsruimte geboden. Hierbij is hetzelfde beleid toegepast als voor detailhandelsbedrijven zoals dat hierboven is aangegeven.

3.12.4 *Horeca*

De ruim tien horecagelegenheden binnen het plangebied hebben een horecabestemming gekregen. Het gaat om bedrijven waar hoofdzakelijk dranken en/of etenswaren worden verstrekt. Horecabedrijven zijn in die zin anders dan reguliere bedrijven, dat er meer verkeersaantrekkende werking is en ze daarmee een andere ruimtelijke impact hebben. De uitbreidingsmogelijkheden zoals met een ontheffing worden mogelijk gemaakt betreffen eenmalig 10% uitbreiding van de bestaande bebouwing.

3.13 OVERIGE FUNCTIES

3.13.1 *Evenementen*

In de tabel op de volgende pagina's staan de evenementen weergegeven die regelmatig plaatsvinden binnen het plangebied. De genoemde evenementen zijn jaarlijks terugkerende activiteiten in het buitengebied die daarom in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt om strijd met het bestemmingsplan te voorkomen en zicht te houden op de activiteiten.

Hieronder is per bestemming bepaald welke types evenementen mogen plaatsvinden en hoelang deze mogen duren.

Bos: motorcross- en menwedstrijden op een vaste locatie gedurende maximaal twee dagen per kalenderjaar voor iedere activiteit afzonderlijk, exclusief opbouwen en afbreken.

Groen: volksfeesten of multiculturele festivals op een vaste locatie gedurende maximaal drie dagen per kalenderjaar voor iedere activiteit afzonderlijk, exclusief opbouwen en afbreken.

Horeca: volksfeesten of bijvoorbeeld het muzikale bosfeest Meddo waarbij het aantal dagen niet via het bestemmingsplan is begrensd, maar via de horecaverunning.

Maatschappelijk: school- en volksfeesten in verenigingsgebouwen of scholen gedurende maximaal drie dagen per kalenderjaar voor iedere activiteit afzonderlijk, exclusief opbouwen en afbreken.

Sport: evenementen zoals een volksfeest of rommelmarkt op de sportvelden gedurende maximaal twee dagen per kalenderjaar, exclusief het opbouwen en afbreken

Agrarisch - Cultuurlandschap: enkele evenementen vinden plaats op wisselende locaties met een agrarische bestemming. Om deze evenementen mogelijk te maken zijn burgemeester en wethouders bevoegd een ontheffing te verlenen. Deze bevoegdheid is begrensd tot evenementen die eenmaal per jaar voorkomen en niet langer duren dan maximaal negen aaneengesloten dagen exclusief opbouwen en afbreken.

Incidentele evenementen hoeven niet via het bestemmingsplan geregeld te worden. Deze zijn niet in strijd met de bestemming en kunnen geregeld worden via de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Een voorbeeld hiervan is openluchttheater Kotten in het bos nabij de Wiebersweg 1-3, waar eens in de twee of drie jaar in juni/juli circa vijf optredens verdeeld over twee weken plaatsvinden.

Evenement	Locatie	Tijdstip	Tijds- duur	Tijdsduur incl. opbouwen en/of afbreken	Aantal bezoekers / deelnemers	Bestemming
Volksfeest Meddo	Achter Goorweg 5	laatste weekend in juni	3 dagen	6 dagen/ 2 dagen	max. 500	Groen
Volksfeest Brinkheurne	Tegenover De Slinge- weg 10 in weiland	3 ^{de} weekend augustus	2 dagen	2 dagen/ 1 dag	ca. 300	Agrarisch
Volksfeest Kotten	Verenigingsgebouw Mr. Meinenweg 1	2 ^{de} weekend september	2 dagen		max. 675	Maatschappelijk
Volksfeest Miste	Bij café Misterweg 211	2 ^{de} weekend september	2 dagen		ca. 300	Horeca
Volksfeest Ratum	Verenigingsgebouw Ratumseweg 10	1 ^{ste} weekend september	2 dagen		max. 250	Maatschappelijk
Volksfeest Corle	Bij restaurant Corlese- weg 45	3 ^{de} weekend augustus	2 dagen		max. 250	Horeca
Volksfeest Huppel & Henxel	Sportveld bij school Waliënseweg 8	1 na laatste weekend voor schoolvakantie	2 dagen	4 dagen/ 2 dagen	max. 300	Maatschappelijk
Volksfeest Woold	Verenigingsgebouw Gosselinkweg 14	1 ^{ste} weekend september	3 dagen		max. 700	Maatschappelijk
Volksfeest Vosseveld	Voetbalveld Horstweg 1	laatste weekend in juni	1 dag en 1 avond	3 dagen/ 1 dag	ca. 200	Sport
Motorcross Rommelgebergte (legaal)	Meekertweg/ Arrasveld- weg	wisselend	2 dagen	1 week/ 1 dag	ca. 500	Bos
Menwedstrijden Rommelgebergte (legaal)	Meekertweg/ Arrasveld- weg	april	2 dagen		ca. 1000	Bos

Evenement	Locatie	Tijdstip	Tijdsduur	Tijdsduur incl. opbouwen en/of afbreken	aantal bezoekers / deelnemers	Bestemming
Feest oranjevereniging Emma-school, Henxel	Vredenseweg 170	laatste weekend voor schoolvakantie	2 dagen	5 dagen/ 2 dagen	ca. 250	Maatschappelijk
Oldtimerfestival Meddo	Grevinkweg/ Wissink-beek	half september	2 dagen	2 dagen/ 1 dag	ca. 5000	Agrarisch
Rommelmkt SKVW	Voetbalveld Vredenseweg 138	1 ^{ste} zaterdag in september	1 dag	2 dagen/ 1 dag	1000-1500	Sport
Westernweekend	Weiland tegenover Honesweg 2	1 ^{ste} weekend juli	4 dagen	2 dagen/ 1 dag	ca. 400	Agrarisch
Beachparty Italiaanse meren	Weiland Blankersweg	juli	1 avond		ca. 500	Agrarisch
Muzikaal bosfeest Meddo	Tuin hotel Goorweg 9 Meddo	1 ^{ste} zondag juli	1 dag	1 dag/ 1 dag	ca. 500	Horeca
Multicultureel festival	Voormalige vuilstort Eekelerweg (ter hoogte van Misterweg 177)	augustus	1 dag	3 dagen/ 1 dag	ca. 700	Groen
School- en volksfeest Julianaschool	In en rondom school + parkeerplaats Sibbinkweg	juni	1 dag	1 dag	max. 100	Maatschappelijk
Autocross KACC	Wisselend terrein	september	1 dag	2 dagen/ 1 dag	ca. 2200	Agrarisch
Autocross Meddo	Oostendorperdiek nabij 19 Meddo	Tweede Paasdag	1 dag	1 dag/ 1 dag	ca. 900-1100	Agrarisch
Concours Hippique W.R.C. / W.P.C.	Terrein Schaapsweg Henxel	mei/juni	2 dagen	3 dagen/ 1 dag	ca. 500 per dag	Agrarisch

3.13.2 Zendmasten voor mobiele telefonie en ten behoeve van het waarschuwingsstelsel

In het plangebied zijn 22 zendmasten voor mobiele telefonie aanwezig en acht masten voor het waarschuwingsstelsel. Voor deze masten zijn in het verleden reeds ontheffingen verleend. Deze zijn dan ook positief bestemd.

4 HAALBAARHEID VAN HET PLAN

4.1 BELEID

Het hogere overheidsbeleid, zoals dat is vastgelegd in diverse nota's, rapporten en visies van het rijk en de provincie Gelderland zijn van invloed geweest bij het opstellen van voorliggend bestemmingsplan voor het landelijk gebied van de gemeente Winterswijk (zie ook bijlage 1).

Op rijksniveau zijn dit met name de 'Nota Ruimte', de nota 'Vitaal platteland' en de 'Nota Belvedere'. Op provinciaal niveau vormen het 'Streekplan/structuurvisie Gelderland 2005' en het 'Gebiedsplan Natuur en Landschap Achterhoek' de belangrijkste beleidskaders waarbinnen dit bestemmingsplan is opgesteld. Regionale plannen en visies die voor het opstellen van voorliggend bestemmingsplan van belang zijn geweest, zijn met name het 'Reconstructieplan Achterhoek en Liemers' en het Achterhoekse beleid ten aanzien van hergebruik zoals verwoord in 'Functies zoeken plaatsen zoeken functies'. Het voorliggende bestemmingsplan is in overeenstemming met het beleid van hogere overheden opgesteld.

4.2 MILIEU

4.2.1 Inleiding

Voorliggend bestemmingsplan is een plan waarmee geen grote ruimtelijke veranderingen mee worden beoogd te realiseren. Het accent ligt op behoud en ontwikkeling van hoofdzakelijk bestaande functies, op bestaande locaties. Er worden geen bedrijven of woningen toegestaan op locaties waar nu nog in het geheel geen bebouwing aanwezig is. Deze milieuparagraaf heeft daarom een beschouwend karakter, wat inhoudt dat er geen onderzoeken zijn verricht en dat de benoemde milieuthema's algemeen beschreven zijn.

Zodra ontwikkelingen via het toepassen van een ontheffings- of wijzigingsbevoegdheid worden mogelijk gemaakt, is het noodzakelijk dat deze ontwikkeling vanuit de milieutechnische kant onderzocht en onderbouwd wordt. Onderstaande beschreven thema's als geluid, lucht en externe veiligheid kunnen hierbij dienen als eerste aanzet.

4.2.2 PlanMER

Het bestemmingsplan voor het buitengebied van Winterswijk biedt mogelijkheden voor activiteiten van een omvang dat er milieueffectrapportage aan de orde kan zijn. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om intensieve veehouderijen van een bepaalde omvang. Om de besluitvorming omtrent het bestemmingsplan te onderbouwen is een planMER (milieueffectrapport voor een plan) opgesteld.

Door bestaand beleid en regelgeving op het gebied van geur wordt de ruimte voor de in te plaatsen of uit te breiden intensieve veehouderij beperkt, in het buitengebied van Winterswijk is hiervoor nog ruimte. De ammoniakdepositie is een aandachtspunt voor zeer kwetsbare natuurgebieden (Wet ammoniak en veehouderij) en voor Natura2000-

gebieden. Naast geur, ammoniak en stikstof geldt ook voor fijn stof een beperking, namelijk de grenswaarde.

Ten behoeve van een inschatting van de uitkomsten van planologisch beleid gericht op concentratie versus verspreide ontwikkeling van intensieve veehouderij (IV), zijn vier scenario's uitgewerkt voor het buitengebied. De scenario's zijn geformuleerd vanuit de veronderstelling dat er veehouderijbedrijven stoppen en productieruimte wordt gecompenseerd door groei bij andere veehouderijbedrijven.

1. Afname IV (referentiesituatie)
2. Maximaal IV
3. Afname rundvee met 5%
4. Toename rundvee met 5%

De scenario's kunnen effecten veroorzaken op verschillende thema's in het gebied, zoals natuur (door ammoniakdepositie), geur, landschap, landschap, verkeer, geluid en bodem. Van de vier scenario's zijn deze effecten beoordeeld en overzichtelijk weergegeven in onderstaande tabel.

Scenario	Afname IV	Maximaal IV	Afname rundvee -5%	Toename rundvee +5%
Ammoniakdepositie Natura 2000	0/+	0/+	0/+	0/-
Leefklimaat geur in bebouwde kom	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Leefklimaat geur buiten bebouwde kom	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Verkeersafwikkeling	0	0	0	0
Verkeersveiligheid	0/+	0	0	0
Fijn stof: oplossen van knelpunten	0	0	0	0
Verkeer en fijn stof	0	0	0	0
Verandering geluidsemissie bij geluidsgevoelige categorieën	0	0	0	0
Beïnvloeding van specifieke landschappelijke patronen	0/+	0	0/+	0/-
Beïnvloeding van geomorfologische of geologische patronen of elementen	0	0	0	0
Beïnvloeding van het watersysteem	0	0	0	0
Effecten op gezondheid	0	0	0	0
Effecten op duurzaamheid	0	0	0	0

0/+ licht positief ten opzichte van referentiesituatie

0 neutraal

0/- licht negatief ten opzichte van referentiesituatie

Doordat de achtergronddepositie boven de kritische depositiewaarden blijft, kunnen significant negatieve effecten niet worden uitgesloten. Dit dient per bedrijf individueel getoetst te worden.

De volgende conclusies zijn te trekken uit het planMER:

- Er is sprake van een afname van milieubelasting (geur, ammoniak fijn stof en geluid) door de autonome ontwikkeling, vooral door de eisen die het Besluit huisvesting stelt.

- Gemiddeld is sprake van een afname aan ammoniakemissie doordat alle veehouderijbedrijven moeten voldoen aan het Besluit huisvesting, doordat het potentieel aan agrarische bouwblokken afneemt en omdat door schaalvergroting er ruimte is voor investering in de nieuwste staltechnieken. Met het nieuwe bestemmingsplan wordt het potentieel aan ammoniakemissie ten opzichte van het vigerend gemeentelijk planologisch beleid (bestemmingsplannen Winterswijk Oost en Winterswijk West) met bijna de helft beperkt. Binnen de mogelijkheden van het nieuwe bestemmingsplan kan lokaal wel sprake zijn van een toename aan ammoniakdepositie op de Natura 2000 gebieden. Significante effecten zijn alleen uit te sluiten met een gedetailleerde toetsing van een concrete ontwikkeling op bedrijfsniveau waarvoor een vergunning nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet (Nbw).
- Ten aanzien van de scenario's valt te concluderen dat er weinig verschil is voor de meeste thema's. Voor ammoniak en geurhinder kunnen op grond van de depositiepatronen resp. achtergrondbelasting geen eenduidige verschillen worden getraceerd tussen de scenario's.
- Het aandeel van de rundveehouderij in de ammoniakdepositie op natuurgebieden is relatief hoog. Dit betekent dat eventuele milieuwinst die geboekt kan worden door stalinnovatie bij de intensieve veehouderij teniet kan worden gedaan door groei in de rundveehouderij, ook als wordt voldaan aan het Besluit huisvesting en de Wet ammoniak en veehouderij.

De volgende aanbevelingen zijn gegeven naar aanleiding van het planMER en de behandeling van het bestemmingsplan Buitengebied:

- Gezien de grote landschappelijke waarden in het buitengebied van Winterswijk is het van groot belang om gekoppeld aan eventuele uitbreidingen van bouwblokken een goede landschappelijke inpassing van het initiatief te regelen/bewerkstelligen. Op deze manier kan het waardevolle cultuurlandschap zoveel mogelijk worden behouden en waar mogelijk zelfs worden versterkt (compensatie, sloopbonus).
- Er is vooralsnog geen helderheid omtrent het toekomstige beleid en beoordelingskader voor ammoniakdepositie op Natura 2000. De verwachting is dat er een vorm van saldering zal worden toegepast, waarbij uitbreiding in emissie/depositie op de ene locatie gepaard dient te gaan met gelijktijdige vermindering ervan elders. De gemeente wordt aangeraden de beleidsontwikkelingen hierover nauwgezet te volgen en te bezien of een eventuele uitwerking van dit beleid in het bestemmingsplan buitengebied dient te worden opgenomen.
- In het planMER is een passende beoordeling opgenomen die met depositieberekeningen van de verschillende ontwikkelingsscenario's de effecten op de Natura 2000-gebieden beoordeelt. Deze scenario's zijn noodgedwongen speculatief en niet locatiespecifiek. Over een bestemmingsplanperiode van 10 jaar kan immers onmogelijk worden bepaald waar, wanneer, welk bedrijf in welke omvang gaat uitbreiden met welke dieren en welk stalsysteem. Een dergelijk gedetailleerde toetsing is daarom bij uitstek het domein van een passende beoordeling van een concreet bedrijfsplan en in het kader van de Nbw-vergunningsprocedure. In deze toets kunnen de actuele berekeningsmodellen, de stand der techniek en actuele prognoses qua achtergronddepositie (allen sterk in ontwikkeling) worden meegenomen.
- Bij de modelleringen in het planMER is het uitgangspunt dat de bedrijven in werking zijn conform de milieuvergunning. Het blijft van belang dat de gemeente toeziet op een goede uitvoering van plannen en een goede leefomgeving door op passende wijze invulling te geven aan haar controlerende en handhavende functie. Door controle en handhaving kan wellicht nog milieuwinst geboekt worden.

4.2.3 Geluidbeleid Winterswijk

De Achterhoekse gemeenten hebben in regionaal verband geluidbeleid opgezet vanuit een gebiedsgerichte benadering. Milieubeleid is zo op maat gemaakt en voor specifieke gebieden en locaties verwoord. Daarmee kan geluidbeleid beter worden geïntegreerd in (overig) gemeentelijk (milieu)beleid. De geluidsniveaus die in het beleid zijn aangegeven zijn afgestemd op aanwezige functies en gebieden. Aan de gebiedstypering is de (gewenste) akoestische kwaliteit verbonden.

Over het algemeen wordt de Achterhoek als stil ervaren. Het geluidsniveau op regionale schaal wordt bepaald door het wegverkeer.

De ambitie in het geluidbeleid voor Winterswijk is:

- de bestaande stille gebieden te beschermen;
- waar mogelijk de akoestische kwaliteit verbeteren;
- uitbreiding van bedrijvigheid mogelijk maken binnen dit streven;
- akoestische knelpunten oplossen.

De gemeente Winterswijk gaat er in haar geluidbeleid vanuit dat stilte een kernkwaliteit van de gemeente is en dat deze stilte beschermd kan en moet worden. Gebieden worden zoveel mogelijk gevrijwaard van onnodige luidruchtige activiteiten. Bij nieuwe activiteiten wordt beoordeeld of ze (akoestisch) binnen het gebied passen. De streefwaarden zijn hierbij leidend. Nieuwe ontwikkelingen dienen zoveel mogelijk doorgang te vinden, mits aan het akoestische aspect voldoende aandacht is besteed. Plannen worden daarop getoetst. Bij het toestaan van nieuwe ontwikkelingen wordt verwezen naar dit beleid.

Wegverkeer en railverkeer

De hoogte van de maximaal toegestane gevelbelasting is onder andere afhankelijk van de geluidsbron (weg- of railverkeer) en de ligging van de geluidsgevoelige bebouwing (stedelijk of buitenstedelijk gebied). In de onderstaande tabel is de meest voorkomende maximaal toegestane gevelbelastingen uit de Wet geluidhinder (Wgh) voor wegverkeer en uit het Besluit geluidhinder (BGH) voor railverkeer weergegeven ten aanzien van buitenstedelijk gebied:

	wegverkeer	railverkeer
Voorkeurswaarde	48 dB(A) (art. 82)	55 dB(A) (art. 4.9 lid 1)
Maximale ontheffingswaarde voor buitenstedelijke locaties	53 dB(A) (art. 83 lid 1)	68 dB(A) (art. 4.10)
Maximale ontheffingswaarde voor binnenstedelijke locaties	58 dB(A) (art. 83 lid 5)	n.v.t.

Gezien de voorkeurswaarde en de maximaal toelaatbare gevelbelasting kunnen drie situaties zich voordoen:

- 1 Een gevelbelasting lager dan de voorkeurswaarde. Met deze waarde wordt voor geluidsgevoelige bebouwing binnen de invloedssfeer van een geluidsbron (wegen, spoorweg enz.) een vrij goede woon-/leefsituatie gegarandeerd. Voor geluidsgevoelige bebouwing met een gevelbelasting lager dan de voorkeurswaarde zijn geen nadere acties nodig om deze te realiseren.
- 2 Een gevelbelasting tussen de voorkeurswaarde en de maximaal toelaatbare gevelbelasting. Voor deze situatie dienen bij voorkeur maatregelen te worden getroffen om de gevelbelasting terug te brengen tot een waarde die lager is dan de voorkeurswaarde. Wanneer er overwegende bezwaren zijn vanuit een stedenbouwkundig, verkeerskundig, landschappelijk of financieel oogpunt dan kan voor de geluidsgevoelige bebouwing een hogere grenswaarde worden aangevraagd. De gemeente moet bij een Algemene Maatregel van Bestuur vaststellen in welke situaties een hogere grenswaarde kan worden verleend (gemeentelijk geluidsbeleid ten aanzien van het vaststellen van hogere grenswaarden).
- 3 Een gevelbelasting hoger dan de maximaal toelaatbare gevelbelasting. Voor een dergelijke situatie is de bouw van geluidsgevoelige bebouwing in principe niet mogelijk, tenzij er geluidsbeperkende maatregelen worden getroffen waardoor de gevelbelasting daalt tot een waarde lager dan de voorkeurswaarde of de maximaal toelaatbare gevelbelasting.

Wanneer de voorkeurswaarde uit de Wgh wordt overschreden dan kan ook de akoestische binnenwaarde worden overschreden. Volgens artikel 111a van de Wgh moet ten gevolge van wegverkeerslawaaï een binnenwaarde van 33 dB(A) bij een nieuwe woning worden gegarandeerd. Voor de akoestische binnenwaarde ten gevolge van wegverkeer mag de aftrek ex artikel 110g van de Wgh (een aftrek van 2 of 5 dB(A)) niet worden toegepast. Mogelijk moeten voor de woningen met een hogere gevelbelasting dan de voorkeursgrenswaarde aanvullende isolerende voorzieningen worden getroffen om de akoestische binnenwaarde te halen.

Daarnaast liggen langs wegen en spoorlijnen zones. Binnen deze zones moet voor de realisatie van nieuwe geluidsgevoelige bebouwing akoestisch onderzoek worden uitgevoerd.

De wettelijke zone van een landelijke spoorweg is onder andere afhankelijk van het aantal bakken (wagon) dat per uur over de spoorlijn rijdt. Voor geluidsgevoelige bebouwing welke wordt gerealiseerd in de zone van landelijke spoorwegen moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd conform artikel 106 van de Wgh. De zone van een spoorlijn varieert tussen de 100 meter voor een rustige spoorlijn en 1.200 meter voor een zeer drukke spoorlijn, zoals de Betuwelijn. De zone wordt gemeten vanuit de buitenste spoorstaaf.

De zone van een weg is afhankelijk van het aantal rijstroken en het type gebied waarin de weg ligt. In onderstaande tabel zijn de zones weergegeven welke gelden in buitensstedelijk gebied, volgens artikel 74 lid 1 van de Wgh. De zone ligt aan weerszijden van de weg en is gemeten vanuit de wegas. In de zones is akoestisch onderzoek nodig naar de gevelbelasting ten gevolge van het wegverkeer op de betreffende weg.

	buitensstedelijk gebied	binnenstedelijk gebied
1 of 2 rijstroken	250 meter	200 m
3 of 4 rijstroken	400 meter	350 m
5 of meer rijstroken	600 meter	350 m

In artikel 74 lid 2 van de Wgh wordt een uitzondering gemaakt voor wegen met een 30 km-regime en woonerven. Deze wegen hebben geen zone en zijn daarmee niet onderzoeksplchtig in het kader van de Wgh. Echter, in het kader van een goede ruimtelijke ordening dient in gevallen waarbij de etmaalintensiteit over de weg aanzienlijk is (> 2450 motorvoertuigen per etmaal) onderzoek naar de gevelbelasting en de benodigde gevelisolatie uitgevoerd te worden.

Binnen de 48 dB(A) contour langs wegen zijn geen nieuwe geluidgevoelige objecten (waaronder woningen) toegestaan binnen dit bestemmingsplan. Aangezien in dit bestemmingsplan geen nieuwe geluidgevoelige functies worden toegestaan, anders dan via wijzigingsbevoegdheden, is ten behoeve van dit plan geen akoestisch onderzoek uitgevoerd. De exacte locatie van de 48 dB(A) grens is dan ook niet bepaald. In die situatie dat nieuwe woningen of andere geluidgevoelige objecten (via een wijzigingsplan) planologisch mogelijk worden gemaakt zal voldaan moeten worden aan de Wet geluidhinder. Als men nieuwe geluidgevoelige bebouwing wil realiseren dan kan dat wanneer er wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB(A) of voor een bestemming met een hogere gevelbelasting waarbij een hogere grenswaarde wordt. Voor geluidgevoelige vervangende nieuwbouw met eenzelfde bestemming als de oude bestemming geldt dat deze gerealiseerd mag worden op “dezelfde” plek als waar de oude geluidgevoelige bebouwing staat. Belangrijk hierbij is dat het aantal geluidgehinderden niet wezenlijk toeneemt.

Binnen het plangebied lopen twee spoorlijnen (Winterswijk- Arnhem en Winterswijk-Zutphen). Deze zijn voorzien van een beschermingszone. Binnen deze zone is het realiseren van geluidgevoelige bebouwing alleen met een ontheffing mogelijk waarbij wordt getoetst of aan de voorkeursgrenswaarde of de verkregen hogere grenswaarde wordt voldaan.

4.2.4 Milieuhinder rond bedrijven

Ook individuele bedrijven of bedrijventerreinen kunnen een bepaalde milieuzonering hebben. Afhankelijk van de activiteiten die bij een bedrijf of op een terrein plaatsvinden, gelden er zones voor bijvoorbeeld geluid, stof of geur. Sommige bedrijven vallen onder het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen, wat ook een bepaalde zonering met zich meebrengt.

Steengroeve

In het buitengebied van de gemeente Winterswijk is aan de Steengroeveweg een kalk- en steengroeve aanwezig. Deze groeve heeft een geluidszone die op de verbeelding is opgenomen. Deze geluidszone is in het kader van de milieuvergunning vastgesteld. De zone is gebaseerd op de 50 dB(A) geluidscontour van 1993. Binnen deze zone mogen geen nieuwe geluidgevoelige objecten worden opgericht.

Industriezonering Vèèneslat-zuid

Aan de zuidkant van de kern Winterswijk bevindt zich het industrieterrein Vèèneslat-zuid. De zone industrielawaai van dit industrieterrein ligt gedeeltelijk over het plangebied en is daarom op de verbeelding opgenomen. Binnen deze zone mogen geen nieuwe of extra geluidgevoelige objecten worden geplaatst. Een toename van het aantal geluidgevoelige objecten of gehinderden is niet acceptabel.

Agrarische bedrijven

In het buitengebied zijn diverse agrarische bedrijven aanwezig. Op grond van het milieubeleid is het niet toegestaan stankgevoelige objecten binnen de stankcirkels van deze bedrijven te situeren. De individuele stankcirkels zijn niet in het voorliggende plan opgenomen. Ook de grensoverschrijdende hindercirkels van agrarische bedrijven gelegen in de buurgemeenten zijn niet in het voorliggende plan opgenomen.

Zodra zich ontwikkelingen voordoen in de directe omgeving van deze bedrijven is het noodzakelijk alle milieuaspecten te onderzoeken alvorens een besluit te nemen. Eén van deze aspecten is nagaan of agrarische bedrijven in hun ontwikkeling worden beperkt door de nieuwe ruimtelijke ingreep.

In een gemeentelijke stankverordening is bepaald welke activiteiten als kleinschalig zijn te karakteriseren. Deze kleinschalige activiteiten worden beschouwd als niet-stankhindergevoelige activiteiten, zodat agrarische functies hierdoor niet worden belemmerd.

4.2.5 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de Wet milieubeheer op het gebied van luchtkwaliteitseisen (hoofdstuk 5, titel 2 Wm, Stb. 2007, 414) gewijzigd. Deze wijziging wordt ook wel de 'Wet luchtkwaliteit' genoemd. Hieronder zal deze wetswijziging ook zo genoemd worden. De Wet luchtkwaliteit met onderliggende AMvB's en ministeriële regelingen vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005 en is een implementatie van de Europese kaderrichtlijn luchtkwaliteit 2008 en diverse dochterrichtlijnen, waarin onder andere grenswaarden voor de luchtkwaliteit ter bescherming van mens en milieu zijn vastgesteld. Met de Wet luchtkwaliteit, de bijbehorende bepalingen en maatregelenpakket wil de overheid een zodanige verbetering van de luchtkwaliteit bewerkstelligen dat aan de grenswaarden wordt voldaan en de gewenste ontwikkelingen in ruimtelijke ordening doorgang kunnen vinden.

De kern van de Wet is het 'Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit' (NSL). Dit instrument wordt door de rijksoverheid gecoördineerd en bevat de ruimtelijke ontwikkelingen die de luchtkwaliteit 'in betekenende mate' verslechteren en maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren. Het doel van het NSL is om in 2015 overal aan de grenswaarden te voldoen. In het voorjaar van 2009 heeft de Europese Commissie ingestemd met deze Nederlandse aanpak. Concreet betekent dit dat Nederland uitstel (derogatie) heeft gekregen voor de ingangsdata voor de normen voor stikstofdioxide en fijn stof voor agglomeraties en zones die deel uit maken van het NSL. De ingangsdata zijn hier als gevolg van deze derogatie opgeschoven van januari 2010 naar juni 2011 (voor fijn stof) en januari 2015 (voor stikstofdioxide). De Derogatiwet implementeert de Europese richtlijn 2008/50/EG en de derogatie in de Nederlandse wetgeving. Tevens is hiermee het NSL sinds 1 augustus 2009 in werking getreden.

De wet maakt onderscheid in aard en omvang van projecten. Projecten die de concentratie meer dan 3% van de grenswaarde van een stof verhogen, dragen in betekenende mate (IBM) bij aan de luchtverontreiniging. Als dit niet het geval is, is de bijdrage van het project "niet in betekenende mate (NIBM)¹. NIBM-projecten hoeven niet langer individueel getoetst te worden aan de Europese grenswaarden omdat ze niet leiden tot een significante verslechtering van de luchtkwaliteit. IBM-projecten moeten wel getoetst

¹ AMvB "Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)".

worden aan de grenswaarden. Deze projecten zullen veelal zijn opgenomen in het NSL die tevens aantoont met welke maatregelen er in het betrokken gebied wordt gezorgd dat de grenswaarden worden gehaald.

Voor fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide betekent 3% van de grenswaarde van een stof een maximale toename van 1,2 µg/m³. Voor een aantal functies geeft de ministeriële regeling “niet in betekenende mate bijdragen” hier een cijfermatige invulling aan:

- woningen: 1.500 woningen met één ontsluitingsweg;
- kantoren: 10 hectare bruto vloeroppervlak (bvo) met één ontsluitingsweg;
- landbouwinrichtingen: akkerbouw of tuinbouw met open teelt, teelt van eetbare gewassen in een gebouw of onverwarmde glastuinbouw ongeacht de omvang en verwarmde opstanden van glas of kunststof van maximaal 2 hectare;
- kinderboerderijen.

Andere functies moeten getoetst worden aan het 3% criterium.

Het Besluit “gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)” vormt een uitwerking van artikel 5.16a van de Wet milieubeheer. Dit artikel is erop gericht te voorkomen dat door de bouw van een gevoelige bestemming op een plek met een (dreigende) grenswaardenoverschrijding voor luchtkwaliteit het aantal ter plaatse verblijvende personen gaat toenemen. In de AMvB zijn de volgende categorieën gevoelige bestemmingen gedefinieerd:

- gebouwen ten behoeve van basisonderwijs;
- voortgezet onderwijs of overig onderwijs aan minderjarigen;
- gebouwen ten behoeve van kinderopvang;
- bejaarden-, verzorgings- en verpleegtehuizen;
- een combinatie van genoemde functies.

Het gaat hierbij niet om bestemmingen in de meest enge zin van het woord, maar om alle vergelijkbare functies, ongeacht de exacte aanduiding ervan in bestemmingsplannen en andere besluiten.

De AMvB kent vaste zones langs drukke infrastructuur. Langs rijkswegen is deze zone 300 meter vanaf de rand van de weg. Langs provinciale wegen wordt een zone van 50 meter genoemd. Binnen de genoemde zones mag een gevoelige bestemming niet gerealiseerd worden als er sprake is van een (dreigende) grenswaardenoverschrijding voor luchtkwaliteit en dit leidt tot een toename van het aantal ter plaatse verblijvende personen. Uitbreiding van bestaande gevoelige bestemmingen wordt in beperkte mate wel toegestaan. In een (dreigende) overschrijdingssituatie is dit toelaatbaar als de toename van het aantal ter plaatse verblijvende personen niet groter is dan 10%. Het besluit houdt een onderzoeksverplichting in binnen deze zones, in aanvulling op het onverkort geldende principe van een goede ruimtelijke ordening.

Het is nodig bij elke ruimtelijke ontwikkeling die ‘in betekenende mate’ leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit of waarbij sprake is van een gevoelige bestemming, binnen respectievelijk 300 m en 50 m van een rijks- en provinciale weg aan de normen voor luchtkwaliteit te toetsen. Hierbij dient ook de toename van uitstoot door dieren meegenomen te worden.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet wat betreft luchtkwaliteit verder worden gekeken dan alleen de juridische verplichtingen uit de Wet milieubeheer. De handreiking bij de Wet milieubeheer geeft expliciet aan dat de AMvB ‘gevoelige bestemmingen’ nadere regels betreft die verplicht nageleefd moeten worden en geen vervanging zijn van het principe ‘goede ruimtelijke ordening’.

Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening zal afgewogen moeten worden of het aanvaardbaar is om een bepaald project op een bepaalde plaats te realiseren. Daarbij speelt de mate van blootstelling aan luchtverontreiniging een rol, ook als het project zelf niet of nauwelijks bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

Er zijn in de gemeente Winterswijk geen overschrijdingen van luchtkwaliteitsnormen geconstateerd over het jaar 2006. Voor het jaar 2010 en 2020 worden op basis van de berekeningen eveneens geen overschrijdingen verwacht. De resultaten worden representatief geacht voor het gehele grondgebied van de gemeente.

Als gevolg van de geringe ontwikkelingsmogelijkheden die worden geboden in dit bestemmingsplan wordt geen verslechtering van de luchtkwaliteit verwacht.

4.2.6 Externe veiligheid

Externe veiligheid betreft de risico's die bepaalde gebruiksvormen opleveren voor de omgeving.

Achtereenvolgens worden de volgende thema's toegelicht:

- gasleidingen;
- hoogspanningsleidingen;
- transport gevaarlijke stoffen over de weg;
- bedrijven.

Gasleidingen

Het plangebied wordt doorsneden door twee typen ondergrondse gasleidingen, een met een diameter van 8 inch en een met een diameter van 36 inch. Het ministerie heeft beleid ontwikkeld voor aan te houden afstanden tot ondergrondse buisleidingen. Dat beleid is vastgelegd in circulaire (1981, 1984, 1996).

De afstanden uit de circulaire 'Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen' uit 1984 zijn formeel nog maatgevend voor buisleidingen.

Het Rijk, Gasunie, provincies, gemeenten en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) overleggen over nieuwe veiligheidsafstanden voor hogedruk aardgastransportleidingen. Uit onderzoek en nieuwe rekenmodellen blijkt dat deze afstanden in veel gevallen in werkelijkheid groter, soms fors groter, zijn dan de afstanden uit de circulaire 'Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen' uit 1984. Die afstanden kunnen mogelijk wel worden gehandhaafd als maatregelen worden genomen om de veiligheid van die leidingen te verhogen. Ook wil VROM de veiligheid van buisleidingen in wet- en regelgeving vastleggen. Het gaat hierbij om een programma met onder meer:

- wetgeving en concessieverlening voor de aanleg van buisleidingen aanpassen;
- nieuwe veiligheidseisen en een saneringsprogramma voor aardgasleidingen en andere gevaarlijke stoffen opstellen;
- deugdelijke registratie van essentiële leidinggegevens opzetten;
- ruimte reserveren voor (nieuwe) buisleidingen en vastleggen in ruimtelijke plannen;
- een strategische visie voor buisleidingen en buisleidingvervoer ontwikkelen en die met de ruimtelijke reserveringen in de Nota buisleidingen vastleggen (samen met V&W).

Uit deze informatie en de circulaire blijkt dat het niet eenduidig is welke afstanden aangehouden moeten worden. In de door VROM uitgebrachte brochure wordt vermeld dat

veelal in een streekplan/structuurvisie een buisleidingenstrook wordt aangeduid. Als richtsnoer geldt dan een veiligheidsgebied van 55 m en een toetsingsgebied van 175 m. Deze afstanden komen redelijk overeen met de afstanden uit de circulaire van 1996. Deze circulaire hanteert voor een buisleiding voor aardgas een zone van maximaal 60 m voor het individuele risico (plaatsgebonden risico) een zone van 125 tot maximaal 200 m voor het aandachtsgebied voor het groepsrisico.

Door de bovenstaande ontwikkelingen is de praktijk hierop aangepast. De Gasunie heeft aangegeven waar de gasleidingen liggen. Ook is binnen het plangebied een gasontvangststation en een exportstation aanwezig.

Voor de gasleidingen zijn de gegevens bekend met betrekking tot diameter, wanddikte, diepteligging en de druk. Het RIVM heeft aangegeven hoe groot de adviesafstand is voor de gasleidingen met betrekking tot de 10^{-6} contour. In onderstaande tabel is dit weergegeven.

Leiding	Druk in bar	Diameter in inch	Wanddiktes in mm	Diepteligging in m (genoemde waarden zijn de minimale en maximale diepteligging van de leiding)	Aan te houden adviesafstand in m
Lochem-Winterswijk met nummer A-579-KR-037 t/m 053	66,2	36	11,80 13,86	1,50 2,00 1,50 2,00	230 120 35
Lintvelde-Winterswijk met nummer A-628-KR-019 t/m 035	66,2	36	11,6 13,9	1,50 2,00 1,50 2,00	240 145 35
Groenlo-Winterswijk met nummer N-560-03-KR-010 t/m 020	40 40	8 6	5,56 4,78	0,70 1,50 0,70 1,50	50 gebouwen tot 10 m hoogte 70 gebouwen hoger 10 m 50 gebouwen tot 10 m hoogte 55 gebouwen hoger 10 m 50 gebouwen tot 10 m hoogte 45 gebouwen hoger 10 m
Groenlo-Tolkamp met nummer N-560-04-KR-007	40	8	6,3	1,00 1,50	50 gebouwen tot 10 m hoogte 60 gebouwen hoger 10 m 50

De tabel laat zien dat de leidingen op bepaalde delen van het tracé verschillende wanddiktes, diameters en diepteliggingen kunnen hebben. Deze drie aspecten bepalen mede de aan te houden adviesafstand in verband met veiligheid.

Bij de dunste leidingen geldt een adviesafstandsmaat die tevens een relatie legt met de hoogte van de bebouwing in de omgeving (tot 10 m hoge gebouwen of gebouwen hoger dan 10 m).

De gasleidingen zijn opgenomen op de verbeelding met een zakelijke rechtstrook van maximaal 5 m. Al het bouwen is binnen deze strook gekoppeld aan een ontheffing. Op basis van de bovenstaande adviesafstandsmaten van het RIVM zijn de gasleidingen in de regels ondergebracht in twee groepen, namelijk de groep van maximaal 36 inch en de groep van maximaal 8 inch. Per groep is bepaald welke zone dient te worden aangehouden voor de bescherming van het leef- en woonmilieu.

Voor de leidingen tot 36 inch wordt de afstand van 240 m ter weerszijden van de leiding aangehouden. Voor de leidingen tot 8 inch wordt de afstand van 60 m ter weerszijden van de leiding aangehouden, er van uitgaande dat langs de leidingen geen gebouwen hoger dan 10 m voorkomen.

Binnen deze beide zones is het bouwen van bouwwerken ten behoeve van de opslag van brandbare, explosieve en/of giftige stoffen aan een ontheffing verbonden.

Hoogspanningsleidingen

Door het plangebied loopt een hoogspanningsleiding van 150 kV. Als veiligheidszone voor deze leiding dient aan weerszijden van het hart van de hoogspanningsleiding een zone van 17,50 m aangehouden te worden. In totaal is de zone dus 35 m breed onder de hoogspanningsleiding. Gebouwen worden binnen deze strook niet toegestaan. Overige bouwwerken, geen gebouw zijnde mogen worden opgericht tot een maximale hoogte van 2 m.

De staatssecretaris van het ministerie van VROM heeft geadviseerd dat moet worden voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig verblijven in het gebied rondom hoogspanningslijnen waarbinnen het jaargemiddeld magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla. De specifieke zone voor de hoogspanningsleiding in het plangebied is niet berekend. De indicatieve zone is vastgesteld op twee keer 80 m. Dit betekent dat nieuwe gevoelige bestemmingen waar kinderen verblijven niet op een afstand korter dan 80 m van het hart van de hoogspanningslijn mogen worden gebouwd of gevestigd.

Transport gevaarlijke stoffen over de weg

De regelgeving voor externe veiligheid met betrekking tot transport van gevaarlijke stoffen is geregeld in de circulaire "Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen". Deze circulaire kan worden gezien als voorloper van een eventuele wettelijke verankering van risiconormen. Verwacht wordt dat in 2008 deze wetgeving van kracht zal zijn.

Bij de berekening van de risico's van transporten van gevaarlijke stoffen wordt onderscheid gemaakt tussen het plaatsgebonden risico (PR) en groepsgebonden risico (GR). De normen die hiervoor gelden hebben als doel een voldoende veiligheidsniveau te garanderen voor de burger als persoon of als deel van een groep.

Het PR is de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op een plaats langs een transportroute verblijft, komt te overlijden als gevolg van een incident met het vervoer van gevaarlijke stoffen. In nieuwe situaties bedraagt de grenswaarde 10^{-6} . Het GR is de kans per jaar per kilometer transportroute dat een groep van tien of meer personen in de omgeving van de transportroute in één keer het dodelijk slachtoffer wordt als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen op die transportroute. In dit risico wordt rekening gehouden met de aard en dichtheid van de bebouwing in de nabijheid van die route.

Algemeen geldt dat het plaatsgebonden risico langs wegen niet als probleem wordt gezien. Het groepsgebonden risico wordt alleen een probleem daar waar de gebruikintensiteit van een gebied erg hoog is.

Alleen de provinciale wegen (de N318 en de N319) zijn aangewezen als route voor vervoer van gevaarlijke stoffen. Binnen het plangebied zal dit niet voor problemen zorgen met betrekking tot het PR en GR aangezien dit conserverende plan geen ontwikkelingen met betrekking tot wegverkeer toelaat.

Gezien het bovenstaande en gezien het feit dat geen ontwikkelingen in het plan plaatsvinden die de persoonsdichtheid langs de wegen sterk beïnvloeden, treden vanuit externe veiligheid geen belemmeringen op. Zodra er zich ontwikkelingen in de directe nabijheid van de route voor gevaarlijke stoffen voordoen, zal moeten worden bekeken wat het effect van de route voor gevaarlijke stoffen op de eventuele ontwikkeling zal kunnen zijn.

Bedrijven

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is van toepassing bij planologische procedures. Met betrekking tot risico's wordt in het Bevi onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico (PR) en groepsrisico (GR). Het PR is de kans dat iemand overlijdt als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen die in de inrichting aanwezig zijn. Het GR is de kans dat gelijktijdig een aantal mensen overlijden als gevolg van een ramp.

Binnen het plangebied zijn een aantal bedrijven aanwezig die vallen onder het Bevi. Dit zijn:

- Het LPG-tankstation aan de Kottenseweg 94/96/98 heeft volgens de vergunning een doorzet van maximaal 1000 m³/jaar en daarom een plaatsgebonden risico (10⁻⁶) van 35 meter vanaf het vulpunt. Voor het onderzoeksgebied voor groepsrisico geldt een afstand van 150 meter;
- Het LPG-tankstation aan de Kottenseweg 182 heeft volgens de vergunning een doorzet van maximaal 1000 m³/jaar en daarom een plaatsgebonden risico (10⁻⁶) van 35 meter vanaf het vulpunt.. Voor het onderzoeksgebied voor groepsrisico geldt een afstand van 150 meter;
- Het LPG-tankstation aan de Kottenseweg 129 heeft volgens de vergunning een doorzet van maximaal 1000 m³/jaar en daarom een plaatsgebonden risico (10⁻⁶) van 35 meter vanaf het vulpunt. Voor het onderzoeksgebied voor groepsrisico geldt een afstand van 150 meter;
- Binnenboomweg 16 waar een milieuvergunning verleend is voor een agrarische groothandel met een opslagruimte voor maximaal 50 ton bestrijdingsmiddelen. Hiervoor geldt een minimale risicocontour van 20 meter (PR 10⁻⁶);
- Steengroeveweg 50 waar een milieuvergunning verleend is voor minerale grondstofwinning met een opslagruimte voor maximaal 2 ton ontplofbare stoffen. Hiervoor geldt een plaatsgebonden risico (10⁻⁶) van 360 meter;
- Brandenweg 2 waar een vergunning verleend is aan een campinghouder voor propaan of ander vloeibaar gemaakt gas van maximaal 40000 liter. Hiervoor geldt een plaatsgebonden risico (10⁻⁶) van 70 meter;
- Kobstederweg 13 waar een vergunning verleend is voor een tank voor propaan of ander vloeibaar gemaakt gas van maximaal 40000 liter. Hiervoor geldt een plaatsgebonden risico (10⁻⁶) van 70 meter;
- Dwarsweg 17 waar een gasdrukregel- en meetstation van Gasunie is gevestigd met een plaatsgebonden risico (10⁻⁶) van 25 meter;
- Vredenseweg 188 waar een vergunning verleend is voor een tank voor propaan of ander vloeibaar gemaakt gas van maximaal 8000 liter. Hiervoor geldt een plaatsgebonden risico (10⁻⁶) van 50 meter;

Er is een beleidsnota over externe veiligheid. Hierin wordt onder andere ingegaan op het verantwoord van het GR. Deze nota is op 26 maart 2009 vastgesteld door de gemeenteraad. Uitgangspunt is dat er altijd een groepsrisicoverantwoording moet plaatsvinden indien er een besluit wordt genomen waarbij (beperkt) kwetsbare objecten zijn gelegen binnen het invloedsgebied van risicovolle inrichtingen. De gemeente Winterswijk zorgt

voor verankering van de groepsrisicoverantwoording door deze op te nemen in de bestemmingsplannen. In de nog op te stellen en te herziene bestemmingsplannen zal er rekening worden gehouden met de risicocontouren, voor het plaatsgebonden en het groepsrisico.

4.3 LAAGVliegROUTE VAN DEFENSIE

Binnen het plangebied buitengebied Winterswijk ligt een laagvliegroute van het ministerie van Defensie. Deze route loopt van het noorden van Friesland langs Zwolle en Deventer tot Winterswijk. Deze route is bedoeld voor het laag laten vliegen van jacht- en transportvliegtuigen. De minimale vlieghoogte op deze route is 75 m. Onder de laagvliegroute voor jachtvliegtuigen dient het bestemmingsplan bouwmogelijkheden voor masten, windmolens en andere obstakels hoger dan 40 m tegen te gaan. Het gaat om een strook van 1,852 km (= 1 nautische mijl) aan weerszijden van de as van de route (totaal circa 3700 m).

Het bestemmingsplan maakt de bouw van gebouwen en bouwwerken hoger dan 40 m niet mogelijk. De laagvliegroute is dan ook niet in het bestemmingsplan opgenomen.

4.4 WATERTOETS

De verantwoordelijkheid voor het waterkwantiteitsbeheer, waterkwaliteitsbeheer, de waterkeringszorg en vaarwegbeheer in het plangebied ligt bij het Waterschap Rijn en IJssel.

Met het waterschap is driemaal overleg gevoerd over de verschillende aspecten van water in het bestemmingsplan. Daarbij is als uitgangspunt geformuleerd dat in het bestemmingsplan geen zaken met betrekking tot water worden opgenomen die reeds in de Keur van het Waterschap zijn geregeld. De voorschriften van het waterschap gelden ook voor de kades en waterkeringen. In overleg zijn de volgende zaken daarom niet in het bestemmingsplan opgenomen: aanlegvergunningen voor drainage of voor diepploegen in hydrologische beïnvloedingsgebieden, beschermingszones langs A-watgangen of kades, beschermingszones van rioolpersleidingen die reeds in zakelijke rechten zijn vastgelegd.

De watertoetstabel met relevante en niet-relevante waterhuishoudkundige thema's. Voor de behandeling van de meeste thema's wordt verwezen naar paragraaf 3.11:

Thema	Toetsvraag	Relevant
HOOFDTHEMA'S		
Veiligheid	1. Ligt in of nabij het plangebied een primaire of regionale waterkering?	Nee
	2. Ligt in of nabij het plangebied een kade?	Ja
Riolering en Afvalwaterketen	1. Is er toename van het afvalwater (DWA)?	Nee
	2. Ligt in het plangebied een persleiding van WRIJ?	Ja
	3. Ligt in of nabij het plangebied een RWZI van het waterschap?	Ja
Wateroverlast (oppervlakte-water)	1. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak?	Nee
	2. Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?	Ja
	3. In of nabij het plangebied bevinden zich natte en laag gelegen gebieden, beekdalen, overstromingsvlaktes?	Ja

Grondwater-overlast	1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond? 2. Bevindt het plangebied zich in de invloedzone van de Rijn of IJssel? 3. Is in het plangebied sprake van kwel? 4. Beoogt het plan dempen van slootjes of andere wateren?	Ja Nee Ja Nee
Oppervlakte-waterkwaliteit	1. Wordt vanuit het plangebied water op oppervlaktewater geloosd? 2. Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water? 3. Ligt het plangebied geheel of gedeeltelijk in een Strategisch actiegebied?	Nee Ja Ja
Grondwater-kwaliteit	1. Ligt het plangebied in de beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	Ja
Volksgesondheid	1. In of nabij het plangebied bevinden zich overstorten uit het gemengde of verbeterde gescheiden stelsel? 2. Bevinden zich, of komen er functies, in of nabij het plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	Nee Nee
Verdroging	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij beschermingszones voor natte natuur?	Ja
Natte natuur	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte EVZ? 2. Bevindt het plangebied zich in of nabij beschermingszones voor natte natuur?	Ja Ja
Inrichting en beheer	1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn bij het waterschap? 2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	Ja Nee
AANDACHTSTHEMA'S		
Recreatie	1. Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	Ja
Cultuurhistorie	1. Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?	Ja

Zoals in paragraaf 3.11 is beschreven zijn de gebieden die in het streekplan/structuurvisie zijn aangeduid als 'regionale waterberging globaal begrensd' in overleg met het Waterschap niet van een regeling voorzien omdat tot op heden een bindende schaderegeling voor dit waterbergingsgebied ontbreekt en de noodzaak van het waterbergingsgebied onzeker is. Het bestaande waterbergingsgebied gevormd door de natuurlijke laagte ten noord-oosten van de Slingeplas is wel opgenomen door de aanwezige kade mede te bestemmen als 'Waterstaat - waterkering'.

De retentievijver aan de Sibbinkweg is in een vergevorderd stadium, waardoor deze opgenomen is in het bestemmingsplan.

In het Streekplan/structuurvisie Gelderland 2005 zijn een aantal gebieden aangewezen als 'beschermingsgebied natte natuur'. Het verrichten van werkzaamheden die de waterhuishouding kunnen beïnvloeden zijn in deze gebieden aan een aanlegvergunning verbonden. Hierbij kon niet worden teruggefallen op een bescherming door het Waterschap omdat het waterbeheer niet in alle 'beschermingsgebieden natte natuur' is afgestemd op

de nabij gelegen natuurwaarden, maar soms enkel gericht is op de landbouwkundige gebruiksmogelijkheden.

Voor het grondwaterbeschermingsgebied is het 'standstill/step forward' principe in de regels uitgewerkt. Dit wil zeggen dat toekomstige ontwikkelingen geen groter risico op bodem- en/of grondwaterverontreiniging mogen opleveren dan in de huidige situatie het geval is en dat naar vermindering van het risico wordt gestreefd.

Naast het beleid zoals vastgelegd in het voorliggende bestemmingsplan zal bij bouwvragen worden getoetst of de afvoer van hemelwater wordt afgekoppeld van het rioleeringsstelsel, door het lokaal te infiltreren of aan het oppervlaktewater toe te voegen. In het voorliggende bestemmingsplan worden geen mogelijkheden geboden om op grote schaal nieuwe oppervlakteverhardingen of grootschalige nieuwe bouw te plegen, waarvoor nieuwe waterbergingsgebieden noodzakelijk zouden kunnen worden. Natte gebieden zoals kwelgebieden worden bij voorkeur niet bebouwd. Bij het bepalen van de natte gebieden is niet alleen rekening gehouden met de huidige situatie, maar is ook gekeken naar ontwikkelingen in de toekomst.

Met het gevoerde overleg en de opgenomen regeling wordt voldaan aan de eisen van een watertoets.

4.5 FLORA EN FAUNA

In het kader van soortenbescherming zoals geregeld in de Flora- en faunawet dient bij ruimtelijke ingrepen te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op mogelijk aanwezige beschermde soorten. Het voorliggende plan is vooral gericht op het doelmatig bestemmen van de huidige situatie, maar er worden ook kleinschalige ontwikkelingsmogelijkheden geboden. Zo kunnen agrarische bedrijven binnen hun bouwvlakken bebouwing oprichten en is natuurontwikkeling in bepaalde gebieden mogelijk. Deze ingrepen hebben mogelijk invloed op beschermde planten en dieren die ter plaatse voorkomen.

De ruimtelijke ingrepen die in dit bestemmingsplan buitengebied mogelijk worden gemaakt, hebben over het algemeen een beperkte schaal en zullen met name in het agrarisch gebied en bovendien op bestaande bouwvlakken plaatsvinden. Deze ingrepen zullen plaatselijk mogelijk leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, bijvoorbeeld door verontrusting van de soorten of het aantasten van holen of broedplaatsen. Hiervoor zal in het kader van de Flora- en faunawet een ontheffing moeten worden aangevraagd. Over het algemeen betreft dit in het agrarisch gebied van Winterswijk echter soorten die zo algemeen voorkomen dat zij door de beperkte ingrepen nooit in hun voortbestaan (op populatieniveau) worden bedreigd. Een ontheffing zal dan ook in de meeste gevallen worden verleend, voor veel soorten kan zelfs worden volstaan met een algemene ontheffing. Er zijn daarom op voorhand geen aanwijzingen dat deze recente wetgeving zal leiden tot onoverkomelijke problemen. Het kan echter voorkomen dat een bepaalde ingreep op basis van de Flora- en faunawet niet kan worden uitgevoerd (omdat er alternatieven zijn die minder of geen schade aan beschermde flora en fauna aanbrengen) of dat verzachtende of compenserende (inrichtings)maatregelen moeten worden getroffen.

4.6 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

Voorliggend bestemmingsplan is een plan dat met name is gericht op het beheer van de bestaande ruimtelijke situatie van het buitengebied van Winterswijk. Er worden met dit bestemmingsplan geen (grootschalige) ontwikkelingen in het landelijk gebied toegestaan waarvan de economische uitvoerbaarheid ter discussie zou kunnen staan. De mogelijkheden die het plan biedt ten aanzien van ontwikkelingen kunnen op particulier initiatief toegepast worden (met instemming van de gemeente).

Bij het oprichten van particuliere initiatieven binnen de bepalingen van het bestemmingsplan bestaan er geen kosten voor de gemeente. Via de legesverordening worden kosten reeds doorgerekend aan initiatiefnemers. Ook het aspect planschade wordt doorberekend aan initiatiefnemers. Van het stellen van nadere eisen, regels, e.d. is in dit plan geen sprake. Ook het aspect uitwerking of fasering is in dit plan niet aan de orde. Het opstellen van een exploitatieplan wordt dan ook niet noodzakelijk geacht en is achterwege gelaten.

4.7 HANDHAVING

4.7.1 *Zorgvuldige inventarisatie*

In het kader van het opstellen van het bestemmingsplan heeft een uitgebreide inventarisatie plaatsgevonden van alle functies/ bestemmingen die zich in het buitengebied bevinden. Hiertoe zijn bedrijfsgegevens van de Kamer van Koophandel geraadpleegd. Deze gegevens zijn aangevuld met informatie over de afgegeven milieuvergunningen, bouwvergunningen en de vigerende bestemmingsplannen. Verder is gebruik gemaakt van luchtfoto's uit 2004, zodat de bestemmingsgrenzen zorgvuldig zijn geprojecteerd. Aan de hand van deze gegevens is een keuze gemaakt of percelen al dan niet positief bestemd kunnen worden en ten aanzien van welke percelen een beslissing zal moeten worden genomen om eventueel handhavend op te gaan treden.

4.7.2 *Handhaafbare regeling*

Om de omvang en locatie van nieuwe bebouwing beter in de hand te houden is in voorliggend bestemmingsplan gewerkt met agrarische bouwvlakken. Dit houdt in dat ook op gronden met een agrarische bestemming enkel binnen de op de verbeelding aangegeven stukken grond gebouwen mogen worden opgericht. Reden hiervoor is dat de karakteristieke kleinschaligheid en openheid van het landschap gewaarborgd blijft.

De regels zijn consistent opgesteld, zodat de regelingen op goede wijze zijn te handhaven. Daarbij moet worden gedacht aan een uitgebreide begrippenlijst, zodat de uitleg van de materiële bepalingen eenduidig kan plaatsvinden, en eenzelfde opbouw van de artikelen.

4.7.3 *Handhavend optreden*

De gemeente Winterswijk voert een actief beleid op het gebied van de handhaving in het algemeen en van voorliggend bestemmingsplan in het bijzonder. Er lopen diverse handhavingszaken.

Ten aanzien van permanente bewoning van recreatiewoningen is afzonderlijk handhavingsbeleid geformuleerd.

4.8 RETROSPECTIEVE TOETS

bestemmingen

In het bestemmingsplan zijn die bedrijven en functies (bijvoorbeeld wonen, recreatiewoningen) bestemd die reeds in de vigerende bestemmingsplannen Buitengebied Winterswijk Oost (vastgesteld door de raad d.d. 26 oktober 1989) en Buitengebied Winterswijk West (vastgesteld door de raad d.d. 29 oktober 1987) aanwezig waren of sindsdien via een ruimtelijke procedure als zodanig zijn bestemd.

Hieronder volgt een overzicht van het aantal bestemde adressen waarbij sprake is van bebouwing:

- ruim 400 locaties die zijn bestemd als agrarisch bouwvlak;
- ongeveer 1050 locaties met de bestemming 'Wonen' of 'Wonen – Buurtschapskern';
- ongeveer 45 recreatiewoningen (buiten de specifieke recreatieterreinen);
- ongeveer 100 (niet-agrarische) bedrijven;
- 11 locaties met de bestemming 'Detailhandel';
- 2 locaties met de bestemming 'Dienstverlening';
- 12 locaties met de bestemming 'Horeca';
- 30 locaties met de bestemming 'Maatschappelijk';

Daarnaast zijn er nog verschillende sportterreinen.

Veel locaties hebben een nieuwe bestemming gekregen binnen dit plan. Het betrof echter hoofdzakelijk locaties waar reeds via een artikel 19 vrijstelling of een partiële herziening van het bestemmingsplan gewijzigd gebruik was toegestaan.

Een groot aantal agrarische bedrijven is van functie veranderd. Het betreft met name locaties waar de agrarische bedrijfsvoering is gestopt en het huidige gebruik bestaat uit een burgerwoning. Indien de bewoners dat aangeven, of indien alle vergunningen zijn ingetrokken is het betreffende perceel voorzien van de bestemming 'Wonen'.

De bestaande recreatiewoningen zijn als zodanig bestemd. De recreatiewoningen die zijn gelegen binnen het bestemmingsplan Verblijfsrecreatieterreinen zijn niet in het voorliggende plan opgenomen.

Eén voormalige recreatiewoning die permanent werd bewoond op het moment van het van kracht worden van het plan buitengebied is bestemd tot woning. Tegen het strijdige gebruik kan redelijkerwijs niet meer worden opgetreden.

5 TOELICHTING OP DE REGELING

In dit hoofdstuk wordt per bestemming toegelicht en gemotiveerd welke regelingen er gelden. Allereerst wordt aangegeven hoe het bestemmingsplan is opgebouwd en werkt.

5.1 JURIDISCHE OPZET VAN HET PLAN

5.1.1 *Opbouw van het plan*

Het bestemmingsplan omvat een verbeelding, regels en een toelichting. Verbeelding en regels vormen het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan. Beide planonderdelen kunnen niet los van elkaar worden gezien en dienen te allen tijde in onderlinge samenhang te worden toegepast. De toelichting heeft geen eigen rechtskracht, maar vormt wel een belangrijk onderdeel van het plan.

5.1.2 *De verbeelding*

De analoge verbeelding bestaat uit veertien kaartbladen met een bijbehorende legenda. Op de verbeelding hebben alle binnen het plangebied gelegen gronden een bestemming gekregen. Als uitgangspunt geldt daarbij dat de bestemming overeenstemt met het bestaande gebruik van de betreffende gronden. Slechts wanneer aannemelijk is dat het bestaande gebruik binnen afzienbare termijn en in elk geval binnen de planperiode wordt beëindigd, kan van dat uitgangspunt zijn afgeweken.

Binnen de bestemmingen zijn op de verbeelding diverse aanduidingen aangegeven. Aanduidingen hebben slechts juridische betekenis voor zover deze daaraan in de regels is toegekend. Een aantal aanduidingen heeft geen enkele juridische betekenis en is uitsluitend op de verbeelding aangegeven ten behoeve van de leesbaarheid van de verbeelding (bijvoorbeeld topografische gegevens en de gemeentegrens) en worden daarom verklaringen genoemd.

Naast bestemmingen en aanduidingen komen op de verbeelding zogenaamde zones voor. Deze zones zijn de gebiedsaanduidingen en geven gebieden aan waarbinnen bijzondere beperkende en/of aanvullende regels gelden ten behoeve van de bescherming van een specifiek belang of een specifieke waarde (bijvoorbeeld een zone ter bescherming van een aardgasleiding of ter bescherming van archeologische waarden). Zones vallen niet samen met bestemmingen, maar liggen over (een gedeelte van) één of meer bestemmingen heen.

5.1.3 *De regels*

5.1.3.1 Algemeen

De regels van het plan zijn ondergebracht in vier hoofdstukken.

- Hoofdstuk 1 (artikelen 1 en 2) bevat inleidende regels. Deze regels beogen een eenduidige interpretatie en toepassing van de overige, meer inhoudelijke bestemmingsregels en van de verbeelding te garanderen.
- Hoofdstuk 2 (artikelen 3 tot en met 42) bevat de regels in verband met de bestemmingen. Per op de verbeelding aangegeven bestemming bevat dit hoofdstuk inhoudelijke regels, welke specifiek voor die bestemming gelden.
- Hoofdstuk 3 (artikelen 43 tot en met 49) bevat de algemene regels van het plan waaronder een aantal algemene ontwikkelingsbepalingen die zijn opgenomen in de

vorm van wijzigingsbevoegdheden voor het college van burgemeester en wethouders.

- Hoofdstuk 4 (artikelen 50 en 51) bevatten overgangs- en slotregels.

5.1.3.2 Bestemmingen

Om recht te doen aan het uitgangspunt dat het plan niet meer dient te regelen dan noodzakelijk is, kent het plan slechts een beperkt aantal bestemmingen. Ook de bijbehorende bouw- en gebruiksregels zijn waar mogelijk beperkt in aantal en in mate van gedetailleerdheid. De regels hebben voor elke bestemming dezelfde opbouw met achtereenvolgens, voor zover aanwezig, de volgende leden:

- bestemmingsomschrijving;
- bouwregels;
- nadere eisen (*indien aanwezig*);
- ontheffing van de bouwregels (*indien aanwezig*);
- specifieke gebruiksregels (*indien aanwezig*);
- ontheffing van de gebruiksregels (*indien aanwezig*);
- aanlegvergunning (*indien aanwezig*);
- wijziging (*indien aanwezig*).

Centraal staat de bestemmingsomschrijving. Daarin worden limitatief de functies en waarden genoemd, die binnen de bestemming zijn toegestaan respectievelijk worden beschermd. In een aantal gevallen geeft de bestemmingsomschrijving daarbij nog een nadere beperking in de vorm van een bestemmingscategorie of bijvoorbeeld een gebiedsbegrenzing, een maximale oppervlakte- of inhoudsmaat dan wel een beperking tot de bestaande bebouwing.

De bouwregels zijn direct aan de bestemmingsomschrijving gerelateerd. Ook de gebruiksregels zijn gerelateerd aan de bestemmingsomschrijving, zij het dat deze regels zijn opgenomen in de algemene gebruiksregels in hoofdstuk 3. Hierin is bepaald dat het verboden is de onbebouwde grond en/of de daarop aanwezige bouwwerken te gebruiken op een wijze of tot een doel in strijd met het in het plan bepaalde. Bedoeld wordt een gebruik in strijd met de bestemmingsomschrijving.

De ontheffings- en wijzigingsregels geven burgemeester en wethouders bevoegdheden om onder voorwaarden ontheffing te verlenen van een regel dan wel onder voorwaarden het plan te wijzigen.

5.1.3.3 Flexibiliteitsbepalingen

Zoals uit het voorgaande al bleek, zijn in de regels verschillende ontheffings- en wijzigingsbevoegdheden opgenomen voor burgemeester en wethouders. In alle gevallen gaat het om afwijkingsmogelijkheden van in de bestemmingsbepalingen opgenomen regels. Indien één van deze bevoegdheden wordt gebruikt, zal een (belangen)afweging moeten plaatsvinden. Het gaat immers om de toepassing van bevoegdheden voor het gemeentebestuur. Dat wil zeggen, dat de geboden afwijkingsmogelijkheden *mogen* worden gebruikt, maar dat er ook voor kan worden gekozen *geen* gebruik te maken van de bevoegdheid. Dit laatste houdt in dat een eventueel verzoek om toepassing te geven aan een bevoegdheid wordt afgewezen. Teneinde richting te geven aan de (belangen)afweging, zijn bij elke ontheffings- of wijzigingsbevoegdheid één of meerdere afwegingscriteria/ voorwaarden opgenomen. Het is de bedoeling dat één keer per planperiode gebruik kan worden gemaakt van de ontheffingen.

De individuele belangen van de betrokkenen, de betrokken waarden en het algemene belang zullen tegen elkaar moeten worden afgewogen. Een enkele keer is bepaald dat door de verzoeker of door burgemeester en wethouders het één en ander moet worden aangetoond. Wanneer iets voldoende is aangetoond is het aan burgemeester en wethouders om een verzoek te beoordelen. In enkele gevallen wordt het advies van een onafhankelijk deskundige verlangd.

De bevoegdheden zijn concreet begrensd, om duidelijk te maken waar de scheiding ligt tussen de bevoegdheid van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad. Deze begrenzing is uitgedrukt in bijvoorbeeld een maximale oppervlakte, inhoud, enz. Bij de toepassing van de bevoegdheid wordt niet standaard de maximale ruimte geboden, maar vindt maatwerk plaats waarbij de concrete situatie ter plekke, in relatie tot het verzoek, bepalend is.

5.2 TOELICHTING OP DE BESTEMMINGEN

5.2.1 *Agrarisch - Cultuurlandschap (artikel 3)*

Gronden met deze bestemming zijn bestemd voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf en voor het behoud, herstel en de ontwikkeling van nader omschreven landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden.

agrarisch bedrijf

Het plan kent een functionele omschrijving van een agrarisch bedrijf, namelijk een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen waaronder boomteelt en/of het houden van dieren' (artikel 1). Niet-grondgebonden bedrijfsvoering is slechts tot een beperkte oppervlakte mogelijk.

Intensieve veehouderij is afzonderlijk gedefinieerd en binnen de bestemming 'Agrarisch - Cultuurlandschap' voorzien van regels die afwijken van datgene dat voor agrarische bedrijven in het algemeen geldt.

agrarisch bouwvlak

Het agrarisch bouwvlak is een vlakaanduiding op de verbeelding en vormt nadrukkelijk geen afzonderlijke bestemming. Alle gebouwen van agrarische bedrijven – dus de bedrijfsgebouwen, maar ook de bedrijfswoning – dienen in dergelijke op de verbeelding opgenomen vlakken te worden gebouwd.

landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden

De locatie van landschappelijke waarden zoals hoogteverschillen en openheid, die via een aanlegvergunningstelsel zijn beschermd, is op de verbeelding aangegeven met aanduidingen. Hetzelfde geldt voor natuurwetenschappelijke waarden in de vorm van natte natuur.

Tevens zijn de gronden aangeduid die in hun geheel een nevenfunctie voor natuur vervullen.

bedrijfswoningen

Bij de agrarische bedrijven zijn alleen de bestaande bedrijfswoningen toegestaan. De inhoud van een bedrijfswoning mag maximaal de bestaande inhoud bedragen.

De bouw van een bedrijfswoning bij een bedrijf waar nog geen bedrijfswoning aanwezig is, is alleen met een ontheffing mogelijk.

ontheffingen

In het artikel zijn voor de volgende zaken ontheffingen opgenomen:

- rijhallen;
- teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak tot 5.000 m²;
- sleufsilo's, kuilvoerplaten en een paardenbak buiten het bouwvlak;
- schuilgelegenheden buiten het bouwvlak;
- niet-agrarische nevenactiviteiten;
- recreatieve nevenactiviteiten;
- detailhandel in ter plaatse geproduceerde producten of streekproducten;
- eerste bedrijfswoning;
- vergroten oppervlakte ten behoeve van intensieve veehouderij (in extensiveringsgebied);
- evenementen;
- splitsing van de bedrijfswoning.

wijzigingsbevoegdheden

In het artikel is voor de volgende zaken een wijzigingsbevoegdheid opgenomen:

- verandering van de vorm van het bouwvlak;
- het vergroten van het bouwvlak.

5.2.2 Bedrijf (artikel 4)

Alle niet-agrarische bedrijven zijn door middel van subbestemmingen specifiek bestemd. De subbestemmingen zelf zijn opgenomen in bijlage 2 van de regels.

uitbreidingsmogelijkheden

In bijlage 2 van de regels zijn per bedrijf verschillende kolommen aangegeven. Het betreft ondermeer een kolom met per bedrijf de toegestane oppervlakte aan bebouwing de toegestane oppervlakte na een ontheffing en de toegestane oppervlakte na een wijziging.

bedrijfswisseling

Door middel van een ontheffing kan een ander bedrijf worden toegestaan dan op grond van de subbestemming is toegestaan. Vestiging van een ander bedrijf wordt daarmee mogelijk gemaakt. Als voorwaarde geldt, dat het daarbij moet gaan om een bedrijf van een categorie 1 of 2 volgens de staat van bedrijfsactiviteiten die als bijlage 3 bij de regels is opgenomen.

Met een wijzigingsbevoegdheid kan een bedrijf van categorie 3a worden toegestaan.

5.2.3 Bos (artikel 5)

De in het plangebied voorkomende bossen zijn als zodanig bestemd. Het aanwezige paardensportterrein, evenemententerrein, oefenterrein voor jachthondenopleiding en survivalparcours is specifiek aangeduid. Gelet op de bestemming zijn de bouw mogelijkheden beperkt. Via een ontheffing is de realisatie van bouwwerken voor het survivalterrein en voor trimtoestellen mogelijk.

Het uitvoeren van bepaalde andere-werken is gekoppeld aan een aanlegvergunningstelsel.

5.2.4 Detailhandel (artikel 6), Dienstverlening (artikel 7)

Alle detailhandelsbedrijven en functies op het gebied van dienstverlening zijn als zodanig bestemd.

uitbreidingsmogelijkheden

Voor beide bestemmingen geldt dat de uitbreiding van de bebouwing is gekoppeld aan de zone op de kaart zoneringen waarin de betreffende functie is gelegen. Onafhankelijk van de zone waarin de functie is gelegen, is echter via een ontheffing een uitbreiding van 10% van de oppervlakte bebouwing toegestaan.

5.2.5 Groen (artikel 8), Groen - Buurtschapskern (artikel 9)

De groenvoorzieningen en houtsingels zijn als zodanig bestemd.

5.2.6 Horeca (artikel 10)

Alle horeca voorzieningen zijn als zodanig bestemd. Binnen de doeleindenomschrijving zijn tevens evenementen opgenomen zoals het jaarlijkse volksfeest te Miste en Corle en het muzikale bosfeest te Meddo. Specifiek bestemd is bovendien de bestaande seksinrichting.

uitbreidingsmogelijkheden

Voor deze bestemming geldt dat de uitbreiding van de bebouwing is gekoppeld aan de zone op de kaart zoneringen waarin de betreffende functie is gelegen. Onafhankelijk van de zone waarin de functie is gelegen, is echter via een ontheffing een uitbreiding van 10% van de oppervlakte bebouwing toegestaan.

5.2.7 Maatschappelijk (artikel 11)

Diverse verenigingsgebouwen, scholen, religieuze instellingen of daarmee min of meer gelijk te stellen gebouwen zijn in deze bestemming ondergebracht. Via een ontheffing kunnen maximaal drie dagen per kalenderjaar evenementen worden toegestaan. In verenigingsgebouwen is ondergeschikte horeca toegestaan ten behoeve van de vereniging. Dat wil zeggen dat feesten en partijen ten behoeve van de vereniging zijn toegestaan, hieronder worden ook verstaan feesten van persoonlijke aard waarvan de opbrengsten ten goede komen aan de vereniging. De locaties hebben echter geen zelfstandige horecabestemming. Feesten en partijen die geen verband houden met de vereniging zijn daarom niet toegestaan. Bovendien zijn de horeca-activiteiten uitsluitend toegestaan zolang zij ondergeschikt zijn aan de activiteiten ten behoeve van de maatschappelijke voorziening.

Voor scholen is per locatie bepaald welke uitbreiding is toegestaan. Voor alle overige maatschappelijke voorzieningen is per bestemmingsvlak maximaal 750 m² toegestaan. Daarnaast is via een ontheffing een vergroting van de oppervlakte mogelijk met maximaal 10% van de bestaande oppervlakte bebouwing.

5.2.8 Natuur (artikel 12)

De in het plangebied voorkomende natuurgebieden zijn als zodanig bestemd. Gelet op de bestemming zijn de bouwmogelijkheden beperkt. Via een ontheffing kan de realisatie van

een gebouw van 20 m² worden toegestaan ten behoeve van opslag en berging van materialen voor het beheer van het natuurgebied, alsmede een uitkijksplatform van 10 m².

Het uitvoeren van bepaalde andere-werken is gekoppeld aan een aanlegvergunningstelsel.

5.2.9 Recreatie (artikel 13)

Alle verspreid binnen het plangebied gelegen recreatieve voorzieningen, zoals dagrecreatieve voorzieningen, maneges, recreatiewoningen en groepsaccommodaties zijn opgenomen in de bestemming recreatie. Iedere locatie is voorzien van een specifieke subbestemming. De grotere verblijfsrecreatieterreinen (campings, bungalowterreinen) zijn niet in het plangebied opgenomen.

Er worden slechts beperkte uitbreidingsmogelijkheden geboden.

5.2.10 Sport (artikel 14)

In de bestemming sport zijn de bestaande sportvelden opgenomen, alsmede het zwembad (Strandbad), vier maneges en een terrein ten behoeve van de modelvliegtuigsport. De oppervlakte ten behoeve van ondergeschikte horeca is maximaal 250 m² per bestemmingsvlak.

Via een ontheffing kan het gebruik voor evenementen worden toegestaan met een maximum van twee dagen per kalenderjaar.

5.2.11 Verkeer (artikel 15), Verkeer - Spoorweg (artikel 16), Water (artikel 17)

Al de water- en de verkeersinfrastructuur in het plangebied is als zodanig bestemd.

5.2.12 Wonen (artikel 18)

inhoud van woningen

Alle verspreid in het buitengebied gelegen burgerwoningen zijn als zodanig bestemd en hebben een toegestane inhoud van de bestaande inhoud.

Een vergroting van de toegestane inhoud, van de toegestane oppervlakte bijgebouwen en van de herbouw van een woning kan worden toegestaan via een ontheffing.

Tevens kan via een ontheffing de splitsing van woningen worden toegestaan, alsmede de realisatie van een paardenbak.

bijgebouwen en overige bouwwerken

Artikel 1 geeft een omschrijving van de begrippen bijgebouw, aan- en uitbouwen en overkappingen. Bedoeld worden erkers, vrijstaande of aangebouwde garages, bergingen, schuurtjes, carports en daarmee gelijk te stellen gebouwen.

Een vergroting van de toegestane (100 m²) oppervlakte bijgebouwen tot 200 m² kan via een ontheffing worden toegestaan bij woningen van waaruit het beheer van een NSW-landgoed plaatsvindt.

Bouwwerken, geen gebouw zijnde, zijn toegestaan, indien zij behoren bij de woonfunctie en worden opgericht binnen het bestemmingsvlak van de bestemming wonen. Daarbij dienen zij te voldoen aan de bouwregels voor bouwwerken, geen gebouw zijnde.

nevenactiviteiten

Binnen de woning en de bijgebouwen zijn aan huis verbonden beroepen toegestaan. Ook zijn b&w bevoegd via een ontheffing het gebruik van een woning als vakantie-/recreatiewoning en allerhande nevenactiviteiten toe te staan.

5.2.13 Wonen – Buurtschapskern (artikel 19)

De woningen die zijn gelegen in de verschillende buurtschapskernen zijn van een afzonderlijke bestemming voorzien.

De inhoud van deze woningen is niet direct begrensd. Wel wordt aangegeven waar de voorgevelrooilijn zich bevindt. Tevens worden maximale goot- en bouwhoogten aangegeven op de verbeelding. Bij de woningen in de buurtschapskernen wordt maximaal 75 m² aan bijgebouwen toegestaan. Hierbij geldt dat een bebouwingspercentage van 50%. In de regel is bepaald dat alleen het bestaande aantal woningen is toegestaan. Een uitzondering hierop vormt de omgeving van de Breehegge en Hilteweg in Meddo en De Klomp in Miste waarbij per vlak is aangegeven hoeveel woningen mogen worden gerealiseerd.

bijgebouwen en overige bouwwerken

Artikel 1 geeft een omschrijving van de begrippen bijgebouw, aan- en uitbouwen en overkappingen. Bedoeld worden erkers, vrijstaande of aangebouwde garages, bergingen, schuurtjes, carports en daarmee gelijk te stellen gebouwen. In totaal is op het achtererf van de woning 75 m² aan bijgebouwen, aanbouwen e.d. toegestaan. Bouwwerken, geen gebouw zijnde, zijn toegestaan, indien zij behoren bij de woonfunctie.

nevenactiviteiten

Binnen de woning en de bijgebouwen zijn aan huis verbonden beroepen toegestaan. Ook zijn b&w bevoegd via een ontheffing een bedrijf aan huis toe te staan.

woonzorgcomplex

In de buurtschapskern Meddo is de realisatie van een woonzorgcomplex mogelijk gemaakt. Hiervoor zijn specifieke bouwvoorschriften opgenomen.

5.3 ZONE REGELS

In artikel 20 tot en met 28 zijn zogenaamde zoneregels opgenomen. Zones zijn op de verbeelding aangegeven gebieden waar naast de eigenlijke, materiële bestemming een specifiek belang geldt. Het gaat om de volgende zoneregels:

- leiding - gas: bescherming in verband met de veiligheid;
- leiding - hoogspanningsverbinding: bescherming in verband met de veiligheid;
- waarde archeologie: bescherming van archeologische waarden;
- waarde - archeologische verwachting 1: bescherming van archeologische waarden;
- waarde - archeologische verwachting 2: bescherming van archeologische waarden;
- waarde - archeologische verwachting 3: bescherming van archeologische waarden;
- waarde - archeologische verwachting 4: bescherming van archeologische waarden;
- waarde - cultuurhistorie: bescherming van cultuurhistorische waarden;
- waterstaat - waterkering: bescherming van de waterkering.

Een zonevoorschrift "valt" als het ware over de onderliggende materiële bestemming heen en houdt in de regel een beperking van de gebruiks- en/of bouwmogelijkheden van die onderliggende bestemming(en) in, in verband met het specifieke belang welke het beoogt te beschermen.

Zoneregels hebben een met de bestemmingsregels vergelijkbare opbouw. In het eerste lid zijn de doeleinden beschreven. Vervolgens is in het volgende lid een bouwvoorschrift opgenomen die de bouwregels van de "onderliggende" (primaire) bestemming opzij schuift. Bij een aantal dubbelbestemmingen is vervolgens ook een aanlegvergunningenstelsel opgenomen voor het uitvoeren van bepaalde werken.

5.3.1 Leiding - Gas (artikel 20)

In het plangebied zijn aardgas(transport)leidingen aanwezig met een diameter van maximaal 36 inch en een druk van maximaal 66,2 bar ter plaatse van de aanduiding 'hartlijn leiding - gas 1' en een diameter van maximaal 8 inch en een druk van maximaal 40 bar ter plaatse van de aanduiding 'hartlijn leiding - gas 2'.

Rondom aardgasleidingen is een zone gelegen waarbinnen geen nieuwe bouwwerken mogen worden opgericht. De leidingen en zones zijn opgenomen op de verbeelding en in de regels. Binnen de strook van 5 m ter weerszijden van de gasleiding mogen geen nieuwe bouwwerken worden opgericht. Met een ontheffing kan hiervan worden afgeweken als hierover advies is verkregen van de leidingbeheerder.

5.3.2 Leiding - Hoogspanningsverbinding (artikel 21)

Binnen het plangebied zijn verschillende hoogspanningsleidingen gelegen met een verschillend voltage. Er zijn leidingen van 50kV en leidingen van 150 kV. De aan te houden afstanden vanaf het hart van deze leidingen zijn aangegeven op de verbeelding. Deze afstanden betreffen zakelijk rechtstroken waarbinnen geen hoge andere bouwwerken (geen gebouwen) mogen worden opgericht, tenzij de netbeheerder hier geen probleem mee heeft. Bij deze zakelijke rechtstroken geldt dat voor werkzaamheden die het normale grondgebruik te boven gaan schriftelijke toestemming noodzakelijk is van de netbeheerder.

5.3.3 Waarde - Archeologie (artikel 22)

In het bestemmingsplan zijn de gebieden met bekende archeologische waarde bestemd als 'Waarde - Archeologie'. De gebieden worden beschermd door middel van een verplichting tot het overleggen van een archeologisch onderzoek bij bouwaanvragen en aanlegvergunningen. Door middel van deze regeling wordt voorkomen dat zondermeer bekende waarden door bepaalde activiteiten verloren gaan.

5.3.4 Waarde - Archeologische verwachting 1 tot en met 4 (artikel 23 t/m 26)

De gebieden met een zeer hoge, hoge, middelmatige en lage archeologische verwachtingswaarde zijn bestemd als 'Waarde - Archeologische verwachting 1 tot en met 4'. Deze gebieden worden eveneens beschermd door middel van een verplichting tot het overleggen van een archeologisch onderzoek bij bouwaanvragen en aanlegvergunningen. Het onderscheid tussen de gebieden wordt gemaakt in oppervlakten waar onderzoek noodzakelijk is. Het volgende geldt in de bestemming:

- Waarde - Archeologische verwachting 1 wat gebieden met een zeer hoge verwachtingswaarde betreft:
onderzoeksplicht vanaf 50 m² bij bouwaanvragen en > 50 m² en > 0,30 m diepte bij andere werken waarvoor een aanlegvergunning noodzakelijk is;
- Waarde - Archeologische verwachting 2 wat gebieden met een hoge verwachtingswaarde en conserverend dek van meer dan 50 cm betreft:
onderzoeksplicht vanaf 100 m² bij bouwaanvragen en > 100 m² en > 0,40 m diepte bij andere werken waarvoor een aanlegvergunning noodzakelijk is;
- Waarde - Archeologische verwachting 3 wat gebieden met een hoge en middelmatige verwachtingswaarde betreft:
onderzoeksplicht vanaf 100 m² bij bouwaanvragen en > 500 m² en > 0,30 m diepte bij andere werken waarvoor een aanlegvergunning noodzakelijk is;
- Waarde - Archeologische verwachting 4 wat gebieden met een lage verwachtingswaarde betreft:
onderzoeksplicht vanaf 2500 m² bij bouwaanvragen en > 2500 m² en > 0,30 m diepte bij andere werken waarvoor een aanlegvergunning noodzakelijk is;

5.3.5 Waarde - Cultuurhistorie (artikel 27)

In het bestemmingsplan zijn de gebieden met cultuurhistorische waarde bestemd als 'Waarde - Cultuurhistorie'. Binnen deze bestemming geldt dat de gronden eveneens bedoeld zijn voor het behoud en herstel van de cultuurhistorische waarden. In principe mag een bouwwerk binnen deze dubbelbestemming alleen veranderd of vernieuwd worden indien het uitwendig karakter van het bouwwerk in bestaande toestand niet wordt veranderd. Met een ontheffing is het mogelijk om van het bovenstaande af te wijken als advies is verkregen van een adviescommissie op het gebied van cultuurhistorie.

5.3.6 Waterstaat - Waterkering (artikel 28)

De gronden welke binnen deze dubbelbestemming vallen zijn mede bestemd voor de bescherming, het onderhoud en de verbetering van de waterkering. Het betreft daarmee gronden welke mede zorgen voor de veiligheid ten aanzien van wateroverlast. De bescherming van deze gronden is noodzakelijk en geschied door middel van het opnemen van deze dubbelbestemming. In principe mag er binnen deze dubbelbestemming alleen gebouwd worden ten behoeve van de dubbelbestemming. Met een ontheffing is het mogelijk om ook ten behoeve van onderliggende bestemmingen te bouwen als advies is verkregen van de betreffende waterbeheerder. Dit geldt ook voor het uitvoeren van andere werken waarvoor op grond van de regels een aanlegvergunning is vereist.

5.4 ALGEMENE BEPALINGEN

Naast de hiervoor behandelde bestemmingen bevat het plan een aantal min of meer standaardbepalingen zoals straf-, gebruiks-, procedure- en overgangsbepalingen.

Enkele zaken, die hieronder zijn aangegeven, verdienen extra aandacht.

5.4.1 Bestaande afmetingen, afstanden en percentages (artikel 30)

In de verschillende artikelen zijn maten opgenomen voor goothoogtes, bouwhoogte, inhoud, afstanden, bebouwingspercentage en dergelijke. In artikel 31 is bepaald dat de

legaal tot stand gekomen bestaande maten mogen worden aangehouden als de bestaande situatie afwijkt van de in de regels genoemde minimale of maximale maten. Waar staat weergegeven dat de maximale inhoud van een woning 750 m³ mag bedragen, mag bijvoorbeeld worden gelezen dat deze woning maximaal 750 m³ mag bedragen, danwel de bestaande grotere inhoud.

5.4.2 Algemene aanduidingsregels (artikel 32)

In artikel 32 zijn de zogenaamde algemene aanduidingsregels opgenomen. Zones met een algemene aanduiding zijn op de verbeelding aangegeven gebieden waar naast de eigenlijke, materiële bestemming een specifiek belang geldt. Het gaat om de volgende aanduidingsregels:

- EHS-verbinding: ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden;
- geluidzone - industrie: bescherming van de geluidruimte;
- geluidzone - spoor: bescherming van de geluidruimte;
- milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied: bescherming van de kwaliteit van het grondwater;
- milieuzone - waterwingebied;
- vrijwaringszone - molenbiotop: bescherming van de functie van de molen als werktuig;
- veiligheidszone - bevi: bescherming in verband met de veiligheid;
- veiligheidszone - lpg: bescherming in verband met de veiligheid;
- vrijwaringszone - spoor: bescherming van de veiligheid.

5.4.2.1 EHS-verbinding

Een deel van het agrarisch gebied buiten de bestaande natuurgebieden maakt op grond van het provinciale beleid deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Het betreft gebieden met de aanduiding EHS-Verbinding. Deze gronden worden momenteel gebruikt ten behoeve van de agrarische sector. Naast de agrarische functie (hoofdbestemming) vervullen deze gebieden ook een natuurfunctie. Het agrarisch gebruik van de gronden kan zondermeer worden voortgezet. In de gronden die vallen binnen deze aanduiding is op vrijwillige basis natuurontwikkeling mogelijk. Dit kan gaan om natuurontwikkeling door natuurbeherende organisaties in opdracht van de overheid, maar het kan ook gaan om natuurontwikkeling op particulier initiatief. Om dit mogelijk te maken is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de agrarische bestemming te wijzigen in de bestemming Natuur.

5.4.2.2 Geluidzone - industrie

De gronden ter plaatse van deze aanduiding zijn mede bestemd voor de bescherming en instandhouding van de geluidruimte in verband met de nabijheid van een inrichting als bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder. Nieuwe geluidgevoelige bebouwing mag binnen deze aanduiding in principe niet worden opgericht. Er kan een ontheffing verleend worden voor het bouwen van nieuwe geluidgevoelige gebouwen indien de geluidbelasting vanwege het industrieterrein van de gevels van deze geluidgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde of een verkregen hogere grenswaarde.

5.4.2.3 Geluidzone - spoor

De gronden ter plaatse van deze aanduiding zijn mede bestemd voor de bescherming van het woon- en leefklimaat in verband met de geluidbelasting van de spoorweg. Nieuw-

we geluidgevoelige bebouwing mag binnen deze aanduiding in principe niet worden opgericht. Er kan een ontheffing verleend worden voor het bouwen van nieuwe geluidgevoelige gebouwen indien de geluidbelasting vanwege de spoorweg van de gevels van deze geluidgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde of een verkregen hogere grenswaarde.

5.4.2.4 Milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied

Binnen het grondgebied van de gemeente is een grondwaterbeschermingsgebied gelegen. Binnen deze aanduiding zijn ingrepen die van invloed zijn op de kwaliteit van het grondwater niet toegestaan. Binnen deze zone geldt een aanlegvergunningstelsel voor de bescherming van het grondwater. Voordat een aanlegvergunning wordt verleend wint het college van burgemeester en wethouders advies in bij het waterleidingbedrijf. Daarmee wordt voorkomen dat de grondwaterkwaliteit verslechterd. Ook het bouwen wordt niet bij recht toegestaan maar is met een ontheffing mogelijk.

5.4.2.5 Milieuzone - waterwingebied

Binnen het grondgebied van de gemeente is een waterwingebied gelegen. Dit is een zone ten behoeve van de bescherming van de drinkwaterkwaliteit. Binnen deze aanduiding zijn ingrepen die van invloed zijn op de kwaliteit van het grondwater in verband met de drinkwaterwinning niet toegestaan. Binnen deze zone geldt een aanlegvergunningstelsel voor de bescherming van het grondwater in verband met de drinkwaterwinning. Voordat een aanlegvergunning wordt verleend wint het college van burgemeester en wethouders advies in bij het waterleidingbedrijf. Daarmee wordt voorkomen dat de grondwaterkwaliteit verslechterd ten koste van de drinkwaterwinning. Ook het bouwen wordt niet bij recht toegestaan maar is met een ontheffing mogelijk.

5.4.2.6 Vrijwaringszone - molenbiotoop

Voor zinvol molenbehoud is het van belang dat molens kunnen functioneren. Van een molen die stilstaat raakt het mechaniek in verval waarmee de cultuurhistorische waarde van de molen als geheel afneemt en het behoud van de molen wordt bedreigd. Om te kunnen draaien moet een molen beschikken over voldoende windaanvoer en een stabiele windaanvoer. Daarom is een vrije windvang gewenst. Hoog opgaande begroeiing en bebouwing zijn elementen die de windvang van de molen verminderen. Daarom wordt in een gebied rondom de molen de vrije windvang beschermd door de aanwijzing van een zogenaamde molenbiotoop. Deze molenbiotoop is opgenomen in het bestemmingsplan en houdt in dat er in de nabijheid van molen beperkingen gelden ten aanzien van de hoogte van nieuwe gebouwen.

5.4.2.7 Veiligheidszone - bevi

In verband met de aanwezigheid van de opslag van bestrijdingsmiddelen geldt er een veiligheidszone ten aanzien van de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen op de locatie. Deze zone houdt verband met externe veiligheid en drukt het groepsrisico en individueel risico uit en is opgenomen op de verbeelding behorend bij dit bestemmingsplan. Binnen deze zone zijn kwetsbare objecten niet toegestaan.

5.4.2.8 Veiligheidszone - lpg

In verband met de aanwezigheid van diverse tankstations waar LPG wordt verkocht gelden er diverse veiligheidszones ten aanzien van de aanwezigheid van LPG op de locaties. In het kader van externe veiligheid geldt er vanaf de vulpunten bij LPG-stations een aan te houden veiligheidszone welke is gerelateerd aan de doorzet. Deze zones houden

verband met externe veiligheid en drukken het groepsrisico en individueel risico uit. De gronden die vallen binnen deze gebiedsaanduiding zijn mede bestemd voor de bescherming van het woon- en leefklimaat in verband met de LPG-installaties.

De contouren van het plaatsgebonden risico van de LPG verkooppunten zijn opgenomen op de verbeelding behorend bij dit bestemmingsplan. Binnen deze zones zijn kwetsbare objecten niet toegestaan.

5.4.2.9 Vrijwaringszone - spoor

De gronden ter plaatse van deze aanduiding zijn mede bestemd voor de bescherming van de veiligheid van het spoorwegverkeer. Nieuwe bebouwing mag binnen deze aanduiding in principe niet worden opgericht.

5.4.3 *Algemene wijzigingsbepalingen (artikel 34)*

In dit artikel is aanvullend op de ontwikkelingsmogelijkheden binnen de verschillende bestemmingsregels extra flexibiliteit opgenomen.

Het gaat om wijzigingsbevoegdheden voor de volgende zaken:

- geringe veranderingen in de plaats, ligging en/of afmetingen van bestemmingsgrenzen;
- het wijzigen van een bestemming in de bestemming 'Bos' of 'Natuur';
- het wijzigen van een agrarische bestemming in de bestemming 'Water';
- het wijzigen van een agrarisch bedrijf naar een woonbestemming;
- het wijzigen van een agrarisch bedrijf of woning naar meerdere woningen (door hergebruik/vervanging van vrijgekomen bedrijfsgebouwen);
- het wijzigen van een agrarisch bedrijf of een woning naar een kleinschalig niet-agrarisch bedrijf;
- het omzetten van de bestemming 'Agrarisch - Cultuurlandschap' in de bestemming 'Wonen - Buurtschapskern': dit betreft een uitbreiding van de buurtschapskern Miste met maximaal 8 woningen.

6 PROCEDURE

6.1 INSPRAAK

Het voorontwerpbestemmingsplan buitengebied heeft van 28 februari tot en met 10 april 2007 zes weken ter inzage gelegen. Er zijn circa. 500 inspraakreacties binnengekomen. Als bijlage 2 is een algemene reactienota toegevoegd, die als leidraad gebruikt is om alle ingekomen individuele reacties te beantwoorden.

6.2 VOOROVERLEG

Het voorontwerpbestemmingsplan Integrale herziening buitengebied Winterswijk is in het kader van het overleg ex artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening gezonden aan de volgende instanties:

- VROM-Inspectie;
- Provincie Gelderland;
- NV Nederlandse Spoorwegen;
- Waterschap Rijn & IJssel;
- Gemeente Berkelland;
- Gemeente Aalten;
- Gemeente Oost-Gelre;
- Stadt Vreden;
- Stadt Borken;
- Brandweer Winterswijk;
- Vitens;
- KPN;
- Prorail;
- Gasunie;
- Kamer van Koophandel.

De overlegreacties zijn in een nota van beantwoording samengevat en voorzien van gemeentelijk commentaar. Deze nota is als bijlage 3 toegevoegd.

Tevens is het voorontwerpbestemmingsplan toegezonden aan de volgende instanties:

- NUON;
- Gelders Genootschap;
- Gemeinde Südlohn;
- Stadt Bocholt;
- Stadt Rhede.

Van deze instanties zijn geen reacties binnengekomen.

BIJLAGE 1: BELEIDSKADER

RIJKSBELEID

Nota Ruimte

De Nota Ruimte bevat de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland en bevat de ruimtelijke bijdrage aan een sterke economie, een veilige en leefbare samenleving en een aantrekkelijk land. Een vitaal platteland en sterke steden vragen om inspanningen op een breed front. De steden moeten voldoen aan de eisen die bewoners, bedrijven, instellingen en bezoekers stellen aan een stad: veilig en aantrekkelijk. Het platteland vraagt om ruimte voor een meer multifunctioneel gebruik. Op het platteland kunnen woningen gebouwd worden voor tenminste de eigen bevolkingsgroei en het areaal van door het rijk aangewezen stringent beschermde groene gebieden wordt verminderd. Alleen voor natuurgebieden (Ecologische Hoofdstructuur, Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet) schrijft het rijk nog een planologische bescherming voor.

Het landelijk gebied moet niet vollopen met verstedelijking en de steden moeten aantrekkelijker worden voor inwoners met midden- en hoge inkomens. De wensen om wonen en werken te bundelen in stedelijke gebieden en ruimte op het platteland te bieden, kunnen met elkaar op gespannen voet staan. Binnen elk van de nationale stedelijke netwerken geeft het rijk in deze nota een aantal gebieden aan om de verstedelijking te bundelen. De verhouding tussen de binnen deze gebieden gebundelde en de daarbuiten verspreide verstedelijking moet tenminste gelijk blijven. Dit draagt bij aan versterking van de economische positie van de (steden van de) nationale stedelijke netwerken en aan het draagvlak voor voorzieningen in en bij de steden. Provincies bepalen in overleg met (samenwerkende) gemeenten de verstedelijkingsmogelijkheden in het landelijk gebied. Gemeenten hebben een eigen verantwoordelijkheid om de eigen bevolkingsgroei op te vangen en aan de woonwensen van de eigen bevolking tegemoet te komen. Ze zullen onder andere hun bestemmingsplannen hierop moeten inrichten. De gemeenten hebben het voortouw bij het bepalen van het precieze aantal woningen.

De komende jaren zal het aantal vrijkomende gebouwen in het buitengebied blijven stijgen. De Nota Ruimte maakt onderscheid in de volgende categorieën:

- Hergebruik van vrijkomende bebouwing: vrijkomende bebouwing kan worden omgezet naar een woonbestemming of dienen als vestigingsruimte voor kleinschalige bedrijvigheid. Het kan hierbij gaan om aan het buitengebied gelieerde functies zoals recreatie, maar ook om niet direct aan het buitengebied gebonden activiteiten zoals galerieën, kinderdagverblijven, advies- en architectenbureaus of mantelzorg;
- 'Ruimte voor ruimte': om te voorkomen dat gebouwen langdurig leegstaan en verpauperen, is er de mogelijkheid om, naast hergebruik, deze gebouwen te slopen en in ruil daarvoor woningen terug te bouwen. Hierbij gaat het om een substantiële vermindering van het bebouwde oppervlak;
- Nieuwbouw in het buitengebied: soms kan voor verbetering van het buitengebied nieuwbouw van woningen en mogelijkheden voor werken wenselijk zijn. Zo kunnen bijvoorbeeld met behulp van woningbouw financiële middelen worden gegenereerd

voor de aanleg van recreatie- en/of natuurgebieden of voor de creatie van ruimte voor waterberging.

Het rijk vraagt de provincies om een planologisch kader op te stellen voor het thema bebouwing in het buitengebied om het hergebruik van leegstaande gebouwen te stimuleren en de mogelijkheden te benutten die nieuwbouw biedt om de kwaliteit en vitaliteit van de groene ruimte te vergroten.

In het verkeers- en vervoersbeleid staat centraal dat de groei van de mobiliteit wordt geaccommodeerd en dat tegelijkertijd bereikbaarheid, veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving worden verbeterd.

De hele gemeente Winterswijk is gelegen in één van de gebieden die is aangewezen als nationaal landschap, de Achterhoek. Nationale landschappen zijn gebieden met internationaal zeldzame en nationaal kenmerkende kwaliteiten op landschappelijk, cultuurhistorisch en natuurlijk gebied. Deze kwaliteiten moeten worden behouden, duurzaam beheerd en waar mogelijk versterkt. Uitgangspunt is 'behoud door ontwikkeling': mits de kernkwaliteiten worden behouden of versterkt ('ja, mits' principe) zijn binnen Nationale landschappen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk. Er is ruimte voor ten hoogste de natuurlijke bevolkingsgroei en voor regionale en lokale bedrijvigheid. Maatvoering, schaal en ontwerp zijn bepalend voor het behoud van de landschappelijke kwaliteiten. Daarom zijn grootschalige ontwikkelingen niet toegestaan. Waar zulke ingrepen vanwege een groot nationaal belang onvermijdelijk zijn, moeten verzachtende en compenserende maatregelen worden getroffen. Voor de landbouw in de nationale landschappen is een duurzaam perspectief gewenst, waarbij verbreding kansen kan bieden. Binnen nationale landschappen is verder specifieke aandacht nodig voor natuur in relatie tot cultuurhistorie en landschap, en voor toerisme en recreatie.

Nota Natuur voor mensen, mensen voor natuur (2000)

Deze nota van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is een integrale vervanging van vier groene nota's, namelijk het Natuurbeleidsplan, de Nota Landschap, het Bosbeleidsplan en het Strategisch Plan van Aanpak biodiversiteit. Tevens biedt de nota het kader voor behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit in tal van sectoren (onder meer landbouw, visserij, toerisme, water). De nota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur' staat binnen het rijksbeleid niet op zichzelf, maar bouwt voort op de Startnota Ruimtelijke Ordening, de vierde Nota Waterhuishouding en de nota Belvedere. Samen met de nota 'Voedsel en Groen' vormt de nota het beleidskader voor het landelijk gebied.

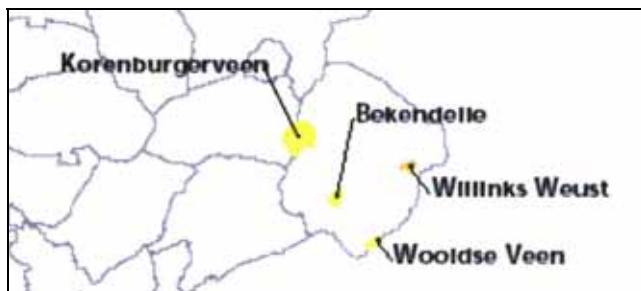
De nota bestaat uit twee delen, een strategisch deel en een beleidsprogramma. Beide delen vormen voor de komende tien jaar het beleidskader voor natuur, bos, landschap en biodiversiteit. Het deel beleidsprogramma geeft een programmatische uitwerking van de strategische hoofdlijnen. Dit deel benoemt concreet de doelen en maatregelen en middelen die daaraan worden gekoppeld. Voor de gemeente Winterswijk is met name de uitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur van belang.

Natuurwetgeving; Flora- en Faunawet, Natuurbeschermingswet

Bij planvorming moet rekening worden gehouden met bestaande natuurwaarden. Natuurbeschermingswetgeving vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn is in de Nederlandse situatie gescheiden in soortenbescherming en gebiedsbescherming.

Wettelijk kader voor de soortenbescherming in Nederland is de Flora- en Faunawet, die bescherming biedt aan vrijwel alle voorkomende diersoorten en sommige plantensoorten. Deze wet is altijd van toepassing. Bij ruimtelijke ontwikkelingen zal rekening moeten worden gehouden met de bepalingen van de Flora- en Faunawet; voorafgaand aan de ontwikkeling dient te zijn getoetst of er sprake is van effecten op meer strikt beschermde soorten. Is dit het geval, dan moet er een ontheffing worden aangevraagd. Voor sommige strikt beschermde diersoorten zijn aan het toekennen van deze ontheffing strenge eisen verbonden.

Naast soortenbescherming heeft de Flora- en faunawet betrekking op jacht en de handel in dieren en planten. Dit is in het kader van het bestemmingsplan niet relevant.

Habitatrichtlijngebieden binnen de gemeente Winterswijk

Gebiedsbescherming vindt plaats in het kader van de Natuurbeschermingswet en daarmee de Natura 2000-gebieden. Dit zijn de Vogelrichtlijngebieden en (na aanwijzing) de Habitatrichtlijngebieden. Binnen de gemeente Winterswijk zijn geen gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn. Wel zijn vier gebieden aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn. De bescherming van de natuurwaarden heeft gevolgen voor het gebruik in en rondom dit gebied. Activiteiten, plannen en projecten moeten vooraf worden getoetst op hun effecten op de natuur, waarbij ook de externe werking van een ingreep op het beschermde gebied en de aanwezige waarden getoetst dient te worden. De afstand van de externe werking is afhankelijk van de ingreep. Als er sprake is van ingrepen die een (significant) effect hebben op het betreffende beschermde gebied zal er een vergunning moeten worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. In de meeste gevallen is dit de provincie.

Vierde nota waterhuishouding

De vierde nota Waterhuishouding (Min. VROM en LNV, 1997) beschrijft het landelijke integrale waterbeheer. Hoofddoelstelling is het ontwikkelen en in stand houden van een gezond waterhuishoudkundig systeem dat een meervoudig duurzaam gebruik garandeert. De belangrijkste beleidsdoelen zijn weergegeven door middel van streefbeelden per type waterhuishoudkundig systeem en vinden hun verdere uitwerking in de provinciale waterhuishoudingsplannen.

Belangrijke doelen zijn in dit verband:

- bij elk ingrijpen in het watersysteem rekening houden met meerdere belangen en met het functioneren van het systeem;
- invullen van de ecologische (hoofd)structuur, ondermeer door de aanleg van milieuvriendelijke oevers, de aanleg van passages en het opheffen van barrières voor dieren;
- gebiedsgericht aanpakken van eutrofiëring en verdroging;
- zonering van gebruiksvormen.

Waterbeleid 21e eeuw

In Nederland verscheen in het najaar van 2000 het rapport “Waterbeleid voor de 21e eeuw”, een advies van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw (Commissie WB21). Deze door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Unie van Waterschappen ingestelde commissie doet aanbevelingen over hoe in de komende eeuw met water moet worden omgegaan. De Commissie WB21 stelt dat de 21^e eeuw om een andere aanpak van het waterbeleid vraagt dan de 20^e eeuw.

Er moet minder accent op het technische beheer komen te liggen. Het water moet niet langer als vijand, maar veel meer als bondgenoot worden gezien. Het waterbeheer dient te worden gebaseerd op:

- stroomgebiedsbenadering;
- ruimte geven aan water;
- vasthouden en tijdelijk bergen van water, alvorens af te voeren;
- kansen benutten voor meervoudig ruimtegebruik;
- geen afwenteling van problemen in het watersysteem zelf, noch van bestuurlijke verantwoordelijkheden of kosten;
- te ontwikkelen normenstelsel per stroomgebied.

Bij grootschalige en/of ingrijpende locatiebesluiten dienen de kwantitatieve en kwalitatieve gevolgen voor het watersysteem te worden onderzocht aan de hand van een zogenaamde watertoets. Zonodig moeten compensatiemaatregelen worden getroffen. Het huidige regime van schadevergoeding door de Rijksoverheid moet worden vervangen door een verzekeringsstelsel voor schade door regenval en, eventueel, overstroming van boezems. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat en de provincie dienen op respectievelijk nationaal en regionaal niveau een sterkere regierol te vervullen.

Naar verwachting zal de door de Commissie WB 21 voorgestane aanpak belangrijke voordelen opleveren, zoals een toegenomen veiligheid van mens en dier en een betere bescherming van materiële goederen. Een snelle implementatie van de maatregelen voorkomt bovendien dat op termijn duurdere oplossingen voor de steeds nijpender problemen moeten worden gezocht.

Ruimte voor water heeft tevens een positieve invloed op de natuurontwikkeling, de landbouw en de ruimtelijke kwaliteit in zowel stedelijk als landelijk gebied.

Nationale milieubeleidsplannen 3 en 4

In het Nationaal Milieubeleidsplan 3 worden doelstellingen ten aanzien van milieukwaliteit geformuleerd. Het beleid is gericht op de instandhouding, het herstel of de ontwikkeling van functies en eigenschappen van bepaalde gebieden. Integraal waterbeheer wordt steeds belangrijker bij de inrichting van gebieden. Door de watersysteembenadering worden de verschillende functies (landbouw, natuur en stedelijk gebied) aan elkaar gekoppeld. De waterschappen zijn in algemene zin verantwoordelijk voor het oplossen van lokale en regionale milieuproblemen die te maken hebben met integraal waterbeheer. De gemeente staat als overheid het dichtst bij de burger en heeft daarom een speciale verantwoordelijkheid om de burger bij het milieubeleid te betrekken. NMP 3 blijft ook na het uitkomen van NMP 4 (juni 2001) onverkort van kracht. NMP 4 heeft echter een andere opzet waarbij de beleidshorizon in het jaar 2030 is gelegd, dertig jaar vooruit. Centraal staat daarbij “een gezond en veilig leven in een aantrekkelijke leefomgeving en te midden van een vitale natuur zonder de mondiale biodiversiteit aan te tasten en hulpbronnen uit te putten”.

Wet op de archeologische monumentenzorg

Op 1 september 2007 is de Wet op de archeologische monumentenzorg in werking getreden. Deze wet vloeit voort uit het Europese Verdrag van Malta. Uitgangspunt van de Wet op de archeologische monumentenzorg is het, waar nodig, beschermen van archeologische waarden. De Wet op de archeologische monumentenzorg wijzigt delen van de Monumentenwet 1988. In artikel 38 van de Monumentenwet 1988 staat dat rekening gehouden moet worden met de aanwezige en te verwachten monumenten.

De wet is alleen van toepassing op (op)nieuw vast te stellen bestemmingsplannen.

Binnen de bepalingen van deze wet moet de gemeente de verantwoordelijk nemen voor het streven naar behoud 'in situ'. Ook moet de gemeente vroegtijdig het behoud van archeologische waarden afwegen tegen andere maatschappelijke belangen. Gemeenten moeten hun eigen archeologiebeleid opstellen en hier uitvoering aan geven.

De wet eist archeologisch vooronderzoek om de belangen goed af te kunnen wegen. De onderzoeksplicht is echter niet van toepassing op projecten met een oppervlakte kleiner dan 100 m². Dit is het zogeheten archeologische vrijstellingenbeleid. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om (in een gemeentelijke archeologieverordening) een andere oppervlakte dan 100 m² vrij te stellen van de onderzoeksplicht. Overigens vallen activiteiten waarvoor geen of een lichte bouwvergunning is vereist buiten de werkingssfeer van de wet.

PROVINCIAAL BELEID

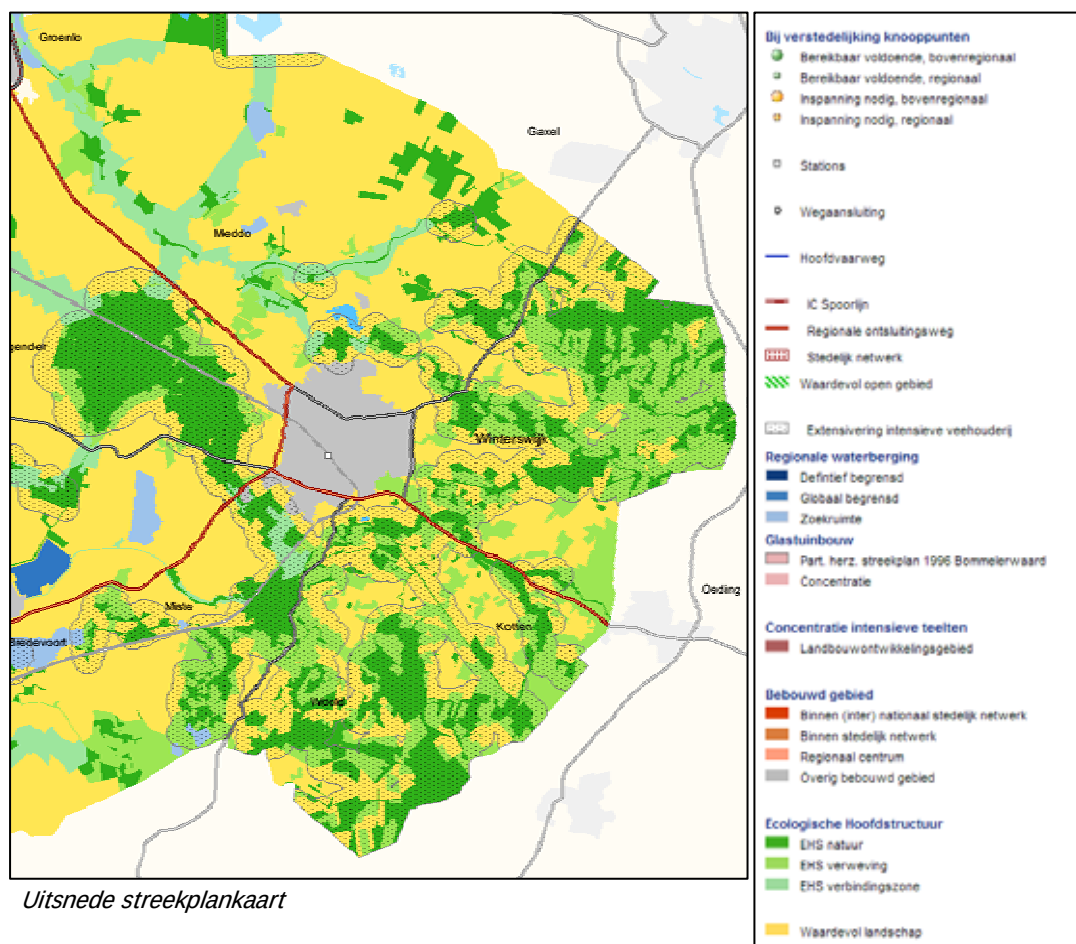
Streekplan/structuurvisie Gelderland 2005

Het ruimtelijk beleid van de provincie Gelderland is verwoord in het Streekplan Gelderland 2005. Na de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening heeft het streekplan de status van structuurvisie gekregen. Onderstaand een samenvatting van het ruimtelijk beleid zoals opgenomen in het Streekplan Gelderland 2005 en daarmee de provinciale structuurvisie.

De vitaliteit en kwaliteit van het landelijk gebied staat onder druk. De primaire productie van land- en tuinbouw heeft een steeds kleiner aandeel in de regionale economie. Ook de kwaliteit van de natuur staat onder druk, mede als gevolg van versnippering van ecologische verbanden, en de milieukwaliteit van bodem en water. De vitaliteit van het landelijk gebied staat ook onder druk door 'ontgroening'. In combinatie met schaalvergrotingstendenzen in voorzieningen tast dit de leefbaarheid aan. De betekenis van de vrijetijdseconomie neemt toe. De ecologische hoofdstructuur wordt gerealiseerd en tevens wordt ingezet op verbetering van de noodzakelijke milieu- en waterkwaliteit voor de beoogde natuurdoelen.

Functieverandering en nevenfuncties van gebouwen in het buitengebied

Vanwege ontwikkelingen in sectoren als land- en tuinbouw, zorg en defensie, verliezen in de komende periode veel (agrarische) gebouwen en bouwvlakken in het buitengebied hun huidige functie, of hebben die functie al verloren. Ook zijn er agrariërs die hun agrarische gebouwen deels willen gebruiken voor niet-agrarische activiteiten. De provincie wil bevorderen dat deze gebouwen op een goede wijze kunnen worden (her)gebruikt. Door functieverandering kan tegemoet worden gekomen aan de aanwezige behoefte aan wonen en werken in een landelijke omgeving.

Het is mogelijk om op bestaande agrarische bedrijven maximaal 25% en hoogstens 350 m² van het bedrijf te gebruiken voor niet-agrarische nevenfuncties.

Wonen is een geschikte vorm van (her)gebruik van vrijgekomen agrarische gebouwen in het buitengebied. De provincie verlangt dat gemeenten de regionale behoefte aan landelijk wonen zoveel mogelijk in vrijgekomen agrarische gebouwen in het buitengebied accommodeert. Naast wonen ondersteunen ook niet-agrarische werkfuncties in het buitengebied de vitaliteit van het landelijk gebied. Daarom wil de provincie functieverandering van vrijgekomen gebouwen in het buitengebied naar kleinschalige vormen van niet-agrarische bedrijvigheid mogelijk maken.

Water

Binnen de gemeente Winterswijk bevinden zich enkele locaties die in het streekplan/structuurvisie aangewezen zijn als 'zoekruimte regionale waterberging'. De waterschappen zullen binnen de zoekgebieden het areaal dat feitelijk nodig is voor regionale waterberging definitief begrenzen in overeenstemming met de gemeenten. In de Streekplanuitwerking waterberging worden richtlijnen gegeven om de tijdelijke berging van overtollig regenwater ruimtelijk mogelijk te maken. In deze streekplanuitwerking staat voor het plangebied niets aangegeven. Dit houdt in dat ten aanzien van waterberging geen nieuwe opgaven bestaan.

Natuur

De natuur in Gelderland is zeer divers van karakter. Bescherming en kwaliteitsverbetering zijn niet alleen ecologisch van belang, maar ook voor recreatie en toerisme en als vestigingsfactor voor wonen en bedrijvigheid.

De ecologische hoofdstructuur (EHS) in Gelderland (een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen) is in aanleg. Een groot deel van het grondgebied van Winterswijk behoort tot de EHS. De door het rijk op grond van Europese regelgeving aangewezen Vogelrichtlijngebied behoort eveneens tot de EHS. Binnen de EHS geldt de 'nee, tenzij'-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken, heeft de provincie de te beschermen en te behouden wezenlijke kenmerken en waarden gespecificeerd per gebied in de streekplanuitwerking 'Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse Ecologische hoofdstructuur'.

Provinciale Staten hebben op 1 juli 2009 de nieuwe grenzen van de EHS in het Streekplan vastgesteld. Doel van de herbegrenzing is de EHS 'robuuster' te maken. Met robuust wordt bedoeld een netwerk van natuurgebieden waar waardevolle en kwetsbare natuur optimale kansen krijgt om voort te bestaan.

Land- en tuinbouw

De Gelderse land- en tuinbouw is en blijft een sector waarin ingrijpende veranderingen plaatsvinden. Zuivere agrarische bedrijven die worden voortgezet hebben behoefte aan groei wat betreft oppervlakte, gebouwen en productie. Daarnaast is op veel bedrijven sprake van verbreding van functies en zijn er veel bedrijven die worden beëindigd. Dit zal leiden tot een forse toename van het aantal vrijkomende agrarische gebouwen.

Uitgangspunt voor het ruimtelijk beleid is dat de bedrijfsontwikkeling in de landbouw wordt gefaciliteerd onder voorwaarden van economische en ecologische duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit.

De grondgebonden landbouw speelt een belangrijke rol als beheerder van het landelijk gebied. De sector staat onder druk en de algemene tendens is dat er veel bedrijven stoppen en een relatief gering aantal overblijft. Zij krijgen ruimte om hun agrarische activiteiten uit te breiden. Nieuwvestiging van volwaardige grondgebonden melkveebedrijven en akkerbouwbedrijven is toegestaan, behalve in het groenblauwe raamwerk en in de weidevogel- en ganzengebieden die van provinciaal belang zijn.

In reconstructieplannen zijn zones aangegeven waarmee de mogelijkheden voor nieuwvestiging, hervestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven worden bepaald. Buiten de reconstructiegebieden is nieuwvestiging niet toegestaan.

Het grondgebied van Winterswijk is gedeeltelijk extensiveringsgebied (geen nieuwvestiging, hervestiging en omschakeling naar intensieve veehouderij en in principe geen uitbreiding van bebouwing voor intensieve veehouderij) en gedeeltelijk verwevingsgebied (geen nieuwvestiging van intensieve veehouderij, hervestiging van intensieve veehouderij is mogelijk mits er op het bouwvlak al intensieve veehouderij aanwezig is, uitbreiding van intensieve veehouderij tot maximaal 1 ha, omschakeling van volledig grondgebonden bedrijven naar intensieve veehouderij is toegestaan, onder voorwaarden is uitbreiding tot meer dan 1 ha mogelijk).

Stilte

In grote delen van Winterswijk geldt het ruimtelijk beleid voor stilte. De behoefte aan rust en stilte bij mensen neemt toe, terwijl er sprake is van toenemende geluidsverstoring. Ook voor de dierenwereld is stilte van groot belang. Bij ruimtelijke initiatieven in gebieden met ruimtelijk beleid voor stilte zal de provincie deze voor wat betreft het aspect stilte beoordelen volgens de regel dat het geluidsniveau niet mag toenemen en bij voorkeur af dient te nemen. Gebiedseigen activiteiten, zoals normale agrarische bedrijfsvoering, ondervinden hiervan geen belemmering.

Als gevolg van het Streekplan/structuurvisie Gelderland 2005 geldt voor een groot deel van het Winterswijkse buitengebied het stiltebeleid (o.a. Woold, Ratum, Habitatgebieden, Ecologische Hoofdstructuur). Hier geldt het 'stand-still – step forward' principe.

Landschap

Gelderland omvat een grote variatie aan landschappen met een rijke cultuurhistorie. Toenemende verstedelijking kan afbreuk doen aan de visueel-ruimtelijke kenmerken en landschapsstructuren die veelal de basis vormen voor regionale identiteit. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten niet alleen worden afgestemd op aanwezige landschapskenmerken, maar er ook toe bijdragen dat de landschappelijke samenhang verbetert. De provincie benadert het landschap met een ontwikkelingsgerichte strategie. Dat wil zeggen dat de ontwikkeling van gebruiksfuncties moet bijdragen aan verbetering van de landschappelijke samenhang.

Het gehele grondgebied van Winterswijk is aangeduid als waardevol landschap. Het ruimtelijk beleid hiervoor is: behouden en versterken van de landschappelijke kernkwaliteiten.

Recreatie en toerisme

De groeiende behoefte naar de beleving van natuur en landschap, rust, stilte en het buitenleven in het algemeen heeft geleid tot nieuwe toeristische concepten als natuurtoerisme, cultuurtoerisme en plattelandstoerisme. Deze vormen van recreatie en toerisme kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan de leefbaarheid van het landelijk gebied en kunnen ook een nieuwe functie vormen voor vrijgekomen agrarische bedrijven. De provincie wil dan ook de extensieve vormen van recreatie en toerisme stimuleren. Voorwaarde blijft dat de extensieve vormen van recreatie te verenigen moeten zijn met natuur- en landschapsdoelstellingen.

Binnen het groenblauwe raamwerk en de concentratiegebieden voor intensieve teelten is nieuwvestiging en uitbreiding van intensieve recreatieve en toeristische voorzieningen uitgesloten. In multifunctioneel gebied blijft uitbreiding en nieuwvestiging mogelijk. Terreinen met recreatiewoningen en/of stacaravans dienen gezien hun aard en functie een aan de omgeving aangepast karakter te hebben. Uitbreiding of nieuwvestiging van een dergelijk terrein mag alleen indien er sprake is van een bedrijfsmatig geëxploiteerd terrein, vastgelegd in het bestemmingsplan.

Nota Belvoir 3 (2009-2012)

De nota is een vervolg op de eerdere nota's Belvoir 1 en 2 vooral gericht op de uitvoering. In deze nota's is vastgelegd hoe de provincie haar cultuurhistorisch erfgoed wil bewaren en versterken. De provincie wil cultuurhistorische waarden actief betrekken bij de ruimtelijke inrichting en een actieve rol spelen bij de duurzame instandhouding daarvan. Het is een ontwikkelingsgericht beleid waarbij de cultuurhistorie als kernkwaliteit een volwaardige rol vertolkt bij de duurzame inrichting en –ontwikkeling van de leefomgeving.

Een krachtig cultuurhistorisch beleid dat erop gericht is de kwaliteit van de leefomgeving in de bestaande en toekomstige inrichting van Gelderland te behouden en verder te versterken door ontwikkeling is een onmisbaar onderdeel voor het Gelders omgevingsbeleid. Alleen op deze wijze wordt een kwalitatieve hoogstaande ruimtelijke inrichting mogelijk en blijft de culturele identiteit gewaarborgd.

Reconstructieplan Achterhoek en Liemers

De Achterhoek en Liemers is een gevarieerd gebied dat qua landschap, cultuurhistorie en rust veel te bieden heeft. Het landschap is kleinschalig en herbergt tientallen landgoederen en natuurgebieden. Verwevenheid en verbondenheid zijn de belangrijkste kenmerken van het gebied. Maar er zijn ook problemen. Kern van de problematiek is dat (intensieve) landbouw, wonen, werken, recreatie, natuur en landschap elkaar te vaak in de weg zitten. Om deze 'gestapelde problematiek' op een samenhangende manier aan te pakken, heeft het Rijk de Reconstructiewet in het leven geroepen. Het oplossen van problemen staat hierin centraal.

De acht samenhangende hoofdpogingen in het reconstructieplan zijn:

- ontwikkelingsruimte voor de grondgebonden landbouw;
- ontwikkelingsruimte voor de intensieve veehouderij;
- naar een samenhangend netwerk van natuurgebieden;
- naar een aantrekkelijk landschap;
- verdere uitbouw van recreatie en toerisme;
- verbeteren van de leefbaarheid en het woon, werk en leefklimaat;
- naar een veerkrachtig watersysteem;
- naar een betere milieukwaliteit.

In het reconstructieplan zijn zones aangegeven waarmee de mogelijkheden voor nieuwvestiging, hervestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven worden bepaald. Buiten de reconstructiegebieden is nieuwvestiging niet toegestaan.

Het grondgebied van Winterswijk is gedeeltelijk extensiveringsgebied (geen nieuwvestiging, hervestiging en omschakeling naar intensieve veehouderij en in principe geen uitbreiding van bebouwing voor intensieve veehouderij) en gedeeltelijk verwevingsgebied (geen nieuwvestiging van intensieve veehouderij, hervestiging van intensieve veehouderij is mogelijk mits er op het bouwvlak al intensieve veehouderij aanwezig is, uitbreiding van intensieve veehouderij tot maximaal 1 ha, omschakeling van volledig grondgebonden bedrijven naar intensieve veehouderij is toegestaan, onder voorwaarden is uitbreiding tot meer dan 1 ha mogelijk).

Gebiedsplan natuur en landschap

Het doel van dit gebiedsplan is het versterken van natuur, bos en landschap in de provincie Gelderland. Dit plan geeft voor de gehele provincie aan welke natuur-, bos- en landschapsdoelen Gedeputeerde Staten willen realiseren met de inzet van de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer en de Subsidieregeling Natuurbeheer.

Het gebiedsplan vormt een belangrijke bouwsteen voor de realisering van natuur- en landschapsbeleid van rijk en provincie. Dat geldt in het bijzonder voor de totstandkoming van de EHS. In het gebiedsplan worden zowel gebieden begrensd die al de hoofdfunctie natuur hebben (bestaande natuur), als landbouwgronden waar op termijn natuur kan worden ontwikkeld (nieuwe natuur). In nieuwe natuurgebieden kan op vrijwillige basis particulier natuurbeheer plaatsvinden. Ook kan de overheid gronden aankopen voor beheer door een natuurbeschermingsorganisatie. In het gebiedsplan wordt door middel

van natuurdoeltypen aangegeven welke natuurdoelen gewenst zijn in begrensde natuurgebieden.

In dit gebiedsplan wordt richting gegeven aan de uitvoering van het provinciale beleid voor natuur en landschap in de Achterhoek. Voor de natuur in Winterswijk gelden de natuurdoelstellingen:

- uitbreiding van de ecologische verbindingzones;
- in stand houden en waar mogelijk ontwikkelen Belvédèregebied Winterswijk;
- beschermen waardevol cultuurlandschap Winterswijk.

Grote delen van Winterswijk liggen in een zoekgebied voor agrarisch natuurbeheer, landschapsbeheer of kleinschalige natuurontwikkeling of in een zoekgebied voor inrichting van bestaande natuur en bos. Voor de percelen uit het gebiedsplan, geldt dat subsidies kunnen worden verstrekt voor initiatieven die bijdragen aan het realiseren van de gewenste inrichting van de natuur en het landschap.

Derde waterhuishoudingsplan 2005-2009

De stroomgebiedbenadering is erop gericht waterhuishoudkundige problemen niet af te wentelen op andere stroomgebieden. Het nieuwe waterbeleid meer moet aansturen op gebiedsgerichte en resultaatgerichte uitvoering en dat het nieuwe waterbeleid samenwerking tussen de verschillende uitvoerende instanties dient te bevorderen.

Het waterbeheer heeft betrekking op de thema's 'veiligheid tegen hoogwater', 'droge voeten en water voor droge tijden', 'natte natuur', 'schoon water in gebieden' en 'schoon water uit de kraan'. Het Waterhuishoudingsplan dient om tenminste de algemeen voorkomende planten en dieren voldoende levenskansen te bieden en te voorzien in water dat geschikt is voor de verschillende functies. De achteruitgang van de waterkwaliteit moet worden voorkomen en de waterhuishoudkundige functies dienen te worden beschermd. Met name voor de functies natuur en waterberging is daar een planologische bescherming in gemeentelijke bestemmingsplannen voor nodig. Daarom kent de provincie Gelderland beleid voor functies, dat afhankelijk is van het grondgebruik op een bepaalde plek. De functies die worden onderscheiden zijn: natte natuur, landbouw, stedelijk gebied, zwemwater, drinkwater, waterkering, regionale waterberging en beroepsscheepvaart.

In het landelijk gebied van Gelderland is de landbouwfunctie van groot belang, zowel voor de regionale economie als voor natuur en landschap. In gebieden met de hoofd-functie landbouw (zie de functiekaart) is de inrichting en het beheer van het waterhuishoudkundige systeem allereerst gericht op het landbouwkundige grondgebruik. De waterhuishouding in een deel van de landbouwgebieden krijgt een dubbelfunctie met natuur, grond- en oppervlaktewaterbescherming of regionale waterberging ter voorkoming van wateroverlast.

In het Waterhuishoudingsplan is gebiedsgericht beleid geformuleerd voor een aantal waardevolle gebieden die om specifieke waterhuishoudkundige condities vragen. Het gaat daarbij om het ontwikkelen van natuur en het verbeteren van de waterkwaliteit. Deze integrale aanpak betekent dat maatregelen in het grond- en oppervlaktewaterbeheer in samenhang worden uitgevoerd. Ook betekent deze aanpak dat maatregelen in het waterbeheer in samenhang worden uitgevoerd met maatregelen in de ruimtelijke ordening en het milieubeheer. In dit plan worden, naast de wettelijk verplicht te ontwikkelen vogel- en habitatrichtlijngebieden, negen actiegebieden aangewezen waaronder het

bekengebied rondom Winterswijk. De aanpak van de wateropgaven in de actiegebieden betekent een accentverschuiving in het beleid.

De volgende voor Winterswijk relevante speerpunten worden in het waterhuishoudingsplan onderscheiden:

- beschermen van waterbergingsgebieden en natte natuur;
- inrichten van waterbergingsgebieden;
- vasthouden van regenwater in de actiegebieden;
- herstellen van natte natuur in de actiegebieden;
- riooloverstorten op ecologisch waardevolle wateren worden volledig gesaneerd in de actiegebieden.

Waterplan 2010-2015

Het Waterplan is de opvolger van het Derde Waterhuishoudingsplan. Het Waterplan is nog opgesteld onder de Wet op Waterhuishouding, maar valt na vaststelling onder het regime van de nieuwe Waterwet die in december 2009 in werking is getreden.

In het Waterplan is het waterbeleid beschreven aan de hand van een aantal thema's, zoals landbouw, wateroverlast, watertekort, natte natuur, grondwaterbescherming en hoogwaterbescherming. Voor deze thema's is beschreven welke doelstellingen voor 2027 en 2015 er liggen. In het kort zijn de belangrijkste doelstellingen voor de planperiode:

- voor de 35 gebieden van de TOP-lijst is de GGOR bestuurlijk vastgesteld en zijn de maatregelen voor herstel uitgevoerd;
- de maatregelen voor herstel van de HEN-wateren zijn uitgevoerd;
- de natte ecologische verbindingzones zijn gerealiseerd, tenzij onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn;
- wateroverlast vanuit het regionale watersysteem wordt voorkomen door inrichting van waterbergingsgebieden en verruiming van watergangen;
- in het stedelijk gebied is urgente wateroverlast opgelost;
- de zwemwateren voldoen als minimum aan de categorie aanvaardbaar;
- toekomstvast hoogwaterbeleid.

Met de komst van de Waterwet gaat de vergunningverlening voor grondwateronttrekkingen over naar de waterschappen. Er is een uitzondering in de Waterwet gemaakt voor een drietal categorieën onttrekking. Voor de openbare drinkwatervoorziening, industriële onttrekkingen van meer dan 150.000 m³ per jaar en bodemenergiesystemen blijft de provincie vergunning verlenen.

Het Waterplan krijgt zodra het overgangsrecht bij de Waterwet in werking treedt, de status van structuurvisie op grond van Wro. Daarom is in het Waterplan beschreven welke onderwerpen van provinciaal belang zijn en waarvoor de provincie het tot haar beschikking staande instrumentarium uit de Wro wil inzetten. Het gaat om de volgende waterdoelen: regionale waterberging, de grote Gelderse rivieren, drinkwaterbescherming, de EHS, waterafhankelijke natuur en weidevogelgebieden.

REGIONAAL BELEID

Kadernota Achterhoekse erven veranderen

De nota vormt het beleidskader voor het ruimtelijk ontwerp van veranderingen van erven in het buitengebied in de regio Achterhoek. Bij veranderingen gaat het om bouw- en aanlegactiviteiten in verband met functieveranderingen en ten behoeve van bestaande

functies. Het kader kan ook gebruikt worden bij de aanleg van nieuwe erven en uitbreiding van een bestaand erf. Met het ruimtelijk ontwerp wordt de integrale ontwerpopgave bedoeld, die speelt bij de transformatie van een (voormalig) agrarisch erf. Landschap, natuurwaarden, cultuurhistorie, gebruikswaarden, stedenbouw en architectuur worden daarbij in samenhang beschouwd. Het beleidskader omvat algemene doelen, ontwerp-uitgangspunten en een set van spelregels voor het ontwerp van bebouwing en erf. Het gaat over het landschap, de erfontwikkeling, de bebouwing en de erfinrichting. Het accent ligt op het schaalniveau van het erf. Daarnaast omvat het beleidskader uitgangspunten voor het ontwerpproces. Een proces, dat uitgaat van maatwerk per locatie, waarbij het accent meer ligt op regie en de begeleiding van plannen dan op toetsing. Per gemeente wordt er een eigen invulling aan de doelen gegeven in de vorm van een vastgelegd proces. Het proces kan daarmee per gemeente verschillen, de doelen die elke gemeente daarmee voor ogen heeft, zijn overal in de regio gelijk.

BELEID WATERSCHAP

Beleid Waterschap Rijn en IJssel

Het werk van het waterschap bestaat uit het beschermen van het land tegen overstromingen en taken op het gebied van de hoeveelheid en de kwaliteit van het oppervlaktewater. Maatschappelijke ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat de manier waarop het waterschap invulling geven aan die taken is veranderd. Veel meer dan vroeger maakt het waterschap bij de uitvoering van zijn taken afwegingen in de verschillende belangen die op het spel staan. Naast de belangen van de boeren kijkt het waterschap ook naar de belangen van burgers, natuur, milieu en recreatie. De samenwerking met andere organisaties en overheden is dan ook sterk toegenomen en zal in de toekomst toe blijven nemen. Op deze manier kan het waterschap de taken zo goed mogelijk uitvoeren en waar mogelijk maatwerk leveren.

Het beleid van het Waterschap Rijn en IJssel is gericht op het realiseren en in stand houden van een duurzaam veerkrachtig watersysteem, waarbij veilig water, voldoende water en schoon water uitgangspunt zijn.

De gronden van de gemeente Winterswijk zijn gelegen in een gebied dat door het waterschap is aangegeven als Oost-Nederlands plateau. Om water prominenter in dit landschap aanwezig te laten zijn, laat het waterschap de beken weer meanderen volgens hun oude natuurlijke loop. Snel meanderende beken met steilranden zijn hier kenmerkend. Deze natuurlijke meandering wordt versterkt door beplanting.

Op basis van een natuurlijk watersysteem liggen, in de verwevenheid die het gebied nu al kent, op het Oost-Nederlands plateau zowel voor de landbouw als de natuur goede ontwikkelingsmogelijkheden. De benodigde berging van water kan voor een belangrijk deel gevonden worden in de aangepaste beekdalen. Enkele honderden hectare lijken nodig voor aanvullende berging, waarbij een combinatie met zowel landbouw als natuur mogelijk is. Als daar behoefte aan is, kan vanuit deze berging ook levering van oppervlaktewater plaatsvinden voor industriële en/of huishoudelijke doeleinden.

Het watersysteem van Winterswijk valt in een gebied dat aangegeven is als een vitaal watersysteem. Dit betekent dat dit watersysteem prioriteit heeft voor de periode tot 2015.

GEMEENTELIJK BELEID

Notitie Functies zoeken plaatsen zoeken functies in Winterswijk

In de beleidsnota 'Functies zoeken plaatsen zoeken functies' staat het hergebruikbeleid voor de Regio Achterhoek beschreven. Deze nota is opgesteld door de acht gemeenten binnen de Regio Achterhoek. De nota beschrijft de hergebruikmogelijkheden voor verschillende typen gebouwen op verschillende locaties. Gedeputeerde Staten van Gelderland heeft deze nota vastgesteld op 19 december 2006 als een afwijking van het Streekplan Gelderland 2005. Hiermee kan de nota 'Functies zoeken plaatsen zoeken functies' worden gezien als een vervanging van de streekplantekst die gewijd is aan functieverandering van gebouwen in het buitengebied. Het hergebruikbeleid beschrijft de mogelijkheden, de voorwaarden, normen en de te volgen procedure voor functieverandering. Bijgebouwen mogen in dit beleid in bepaalde gevallen worden hergebruikt. Dan wordt wel een vereveningsbijdrage gevraagd.

Tekstueel is de notitie 'Functies zoeken plaatsen zoeken functies in Winterswijk' vrijwel gelijk aan de regionale nota maar de gemeente Winterswijk wil op bepaalde vlakken stringenter zijn dan de regionale nota. De reden hiervoor is dat er behoefte is aan verdere structuur, ongelijkheid tegen moet worden gegaan en ongewenste ontwikkelingen het hoofd moeten worden geboden. Om ongelijkheid tegen te gaan wordt met de nadere uitwerking richting gegeven en kan ieder verzoek getoetst worden aan dezelfde beleidsuitgangspunten, specifiek geldend voor de Winterswijkse situatie, zodat er een duidelijke en eensluidende motivering is om wel of geen medewerking te verlenen aan een verzoek om hergebruik.

Landschapsonwikkelingsplan

Het Winterswijkse Landschapsonwikkelingsplan (LOP) brengt de (inter)nationaal en zeldzame en soms unieke landschapskwaliteiten van het Waardevolle (Cultuur)Landschap Winterswijk in beeld. Het gaat om kwaliteiten van visuele, aardkundige en/of cultuurhistorische aard en daarmee samenhangende bijzondere natuurlijke en recreatieve kwaliteiten. Het feit dat Winterswijkse Waardevolle Landschap tevens is aangewezen als Nationaal Landschap biedt extra kansen voor behoud ervan in of door ontwikkeling. Het LOP kan worden opgevat als een uitwerking van het Landschapsonderdeel van de Visie Buitengebied. Het 'bewaren en bevorderen van de unieke landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden die Winterswijk heeft' moet worden beschouwd als de hoofd-doelstelling van het LOP. Het LOP biedt daarnaast een kader voor de invulling van het 'jamins' en het 'nee-tenzij'- beleid voor de streekplancategorie 'Waardevol Landschap'. Daarnaast vormt het LOP een basis voor verevening, een eis van het Streekplan dat bij functieverandering van gebouwen of bij nieuwbouw een verbeterde omgevingskwaliteit en een verbetering van publieke functies van het buitengebied moeten worden gerealiseerd.

Nota Verblijfsrecreatie

Deze notitie van de gemeente Winterswijk geeft een visie over de gewenste ontwikkelingen in de toekomst op het gebied van verblijfsrecreatie. Hierbij wordt vooral gestuurd op kwalitatief hoogwaardige voorzieningen. Bijvoorbeeld omdat deze uniek in hun soort zijn of om de gebiedseigen kenmerken van het waardevolle landschap Winterswijk te behouden en waardoor de status Nationaal Landschap versterkt wordt.

Uitwerkingsplan Winterswijk Oost

Het Uitwerkingsplan Winterswijk Oost is een uitwerkingsplan op basis van de Reconstructiewet en een uitwerking van het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers. Het plan schetst de gewenste ontwikkeling van het aangewezen gebied voor de periode 2004-2015. In het plan worden maatregelen genoemd die moeten leiden tot verbetering van de waterkwaliteit, versterking van natuur en landschap, structuurverbetering van de grondgebonden landbouw, versterking van de recreatiesector en ontwikkeling van nieuwe economische dragers. Er wordt gestreefd naar maatwerk.

WCL-gebiedsplan

Eind 2004 heeft de Stichting Waardevol Cultuurlandschap (WCL) haar statuten aangepast. Reden daarvoor was het aflopen (eind 2003) van de financieringsstructuur op basis waarvan de Stichting haar taakstelling uitvoerde. De beëindiging heeft niet geleid tot het opheffen van de stichting. De oorspronkelijke deelnemers uit Winterswijk, inclusief de gemeente, willen het gedachtegoed van WCL behouden. Het nieuwe doel van de stichting is een bijdrage te leveren aan te formuleren en uit te voeren beleid voor behoud, herstel en ontwikkeling van het buitengebied van Winterswijk. Daarbij wordt uitgegaan van een integrale benadering van vijf thema's: leefbaarheid, land- en tuinbouw, landschapsbeheer, cultuurhistorie, recreatie en toerisme.

BIJLAGE 2: PLAN-MER BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED WINTERSWIJK

BIJLAGE 3: REACTIENOTA - NOTA VAN BEANTWOORDING INSPRAAK EN VOOROVERLEG